

OBSAH

Úvod	3
1 Hodnotenie makroekonomických rámcov zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2011	7
1.1 Ukazovatele ekonomického rastu	7
1.2 Ukazovatele cenového vývoja a platobnej bilancie	9
1.3 Ukazovatele trhu práce	12
2 Hodnotenie východiskového rámca na zostavenie návrhu RVS na rok 2011 a dlhu verejnej správy	14
2.1 Pozícia verejných financií	15
2.2 Východiskový rámec na zostavenie návrhu RVS na rok 2011	17
2.2.1 Odhad štruktúry daňových príjmov	18
2.2.2 Rozpočtové vzťahy SR a EÚ	21
2.2.3 Základné parametre návrhu RVS na rok 2011	24
2.3 Dlh verejnej správy	25
3 Hodnotenie návrhu ŠR na rok 2011	31
3.1 Rozpočtovanie schodku ŠR na aktuálnej a hotovostnej báze	32
3.2 Rozpočtovanie príjmov ŠR	34
3.2.1 Rozpočtovanie daňových príjmov ŠR	34
3.2.2 Rozpočtovanie nedaňových príjmov ŠR	38
3.2.3 Rozpočtovanie transferov ŠR	39
3.2.4 Rozpočtovanie príjmov kapitol ŠR	40
3.3 Rozpočtovanie výdavkov ŠR	44
3.3.1 Rozpočtovanie bežných výdavkov ŠR	45
3.3.2 Rozpočtovanie kapitálových výdavkov ŠR	46
3.3.3 Rozpočtovanie výdavkov ŠR podľa funkčnej klasifikácie	46
3.3.4 Rozpočtovanie výdavkov kapitol ŠR	47
4 Hodnotenie návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2011	61

ZOZNAM SKRATIEK

- a. s.** – akciová spoločnosť;
- b. c.** - bežné ceny;
- ES** – Európske spoločenstvo;
- ESA 95** – metodológia národných účtov Štatistického úradu Európskeho spoločenstva;
- EÚ** – Európska únia;
- EÚ -27** – 27 členských štátov Európskej únie;
- Eurostat** – Štatistický úrad Európskeho spoločenstva;
- HDP** - hrubý domáci produkt;
- HICP** - harmonizovaný index spotrebiteľských cien;
- INTERREG IVC** – program medziregionálnej spolupráce;
- INTERACT II** – program technickej pomoci pre jednotlivé zamerania cieľa Európska teritoriálna spolupráca;
- MF SR** – Ministerstvo financií Slovenskej republiky;
- mil.** – milión;
- mld.** – miliarda;
- NBS** – Národná banka Slovenska;
- NKÚ SR** – Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky;
- OECD** – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj;
- p. b.** – percentuálny bod;
- projekt PPP** – projekt verejno-súkromného partnerstva;
- RVS** – rozpočet verejnej správy;
- s. c.** – stále ceny;
- spol. s r. o.** – spoločnosť s ručením obmedzeným;
- SR** – Slovenská republika;
- ŠR** - štátny rozpočet;
- ŠÚ SR** – Štatistický úrad Slovenskej republiky;
- tis.** – tisíc;
- VÚC** – vyšší územný celok;
- VZPS** – výberové zisťovanie pracovných síl;
- V-4** – krajiny Vyšegrádskej štvorky;
- Z. z.** – Zbierka zákonov.

Úvod

Stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2011, v ktorom je hodnotený aj návrh RVS na rok 2011, je vypracované v súlade s § 5 ods. 1 zákona č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov.

Účelom vypracovania stanoviska je na základe hodnotiacich kritérií:

- preveriť rozpočtovanie vybraných subjektov verejnej správy pri nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov,
- vyhodnotiť správnosť, pravdivosť a objektivnosť nimi rozpočtovaných finančných údajov,
- zistiť a vyhodnotiť mieru hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti s akou tieto subjekty rozpočtujú hospodárenie s verejnými prostriedkami, majetkom a inými finančnými a nefinančnými zdrojmi.

Predmet vypracovania stanoviska je rozdelený do štyroch okruhov:

- 1 Hodnotenie makroekonomických rámcov zostavenia návrhu RVS – medziročné porovnanie hlavných makroekonomických ukazovateľov a súhrnné hodnotenie odhadu ich vývoja v makroekonomických rámcoch návrhu RVS.
- 2 Hodnotenie východiskového rámca návrhu RVS a hrubého dlhu verejnej správy – medziročné porovnanie a súhrnné hodnotenie pozície verejných financií, odhadu daňových príjmov a sociálnych odvodov, rozpočtových vzťahov SR a EÚ, základných parametrov návrhu RVS a úrovne systému riadenia štátneho dlhu a likvidity.
- 3 Hodnotenie návrhu ŠR – medziročné porovnanie a hodnotenie rozpočtovania príjmov a výdavkov vrátane ich rozpočtovania vo vybraných kapitolách ŠR z hľadiska dodržiavania rozpočtových pravidiel, súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi a so základnými dokumentmi riadenia verejných financií
- 4 Hodnotenie návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy – medziročné porovnanie a hodnotenie súhrnných rozpočtov obcí a VÚC z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, fiškálnej decentralizácie, efektívnosti a účinnosti pri plnení úloh územnej samosprávy a rozpočtov ďalších vybraných subjektov verejnej správy.

Zhrnutie výsledkov hodnotenia účelu a predmetu vypracovania stanoviska NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2011 je prezentované nižšie.

- 1 Hodnotenie makroekonomických rámcov zostavenia návrhu RVS na rok 2011

NKÚ SR súhlasí s názorom väčšiny členov Výboru pre makroekonomické prognózovanie, že makroekonomické rámce zostavenia návrhu RVS na rok 2011 sú realistické. Zohľadňujú očakávaný vývoj pôsobenia základných vnútorných a vonkajších faktorov, odhadované medziročné zníženie tempa reálneho ekonomického rastu o 0,7 p. b. na 3,3 %, nárast inflácie o 2,3 p. b. na 3,7 % alebo vývoj na trhu práce.

NKÚ SR na jednej strane očakáva, že vývoj makroekonomického prostredia v roku 2011 môže byť pozitívne ovplyvnený priaznivejším ako očakávaným vývojom svetovej ekonomiky s priamym dopadom na vyšší rast zahraničného dopytu a prílevu zahraničných investícií. Na druhej strane ako riziko NKÚ SR vidí neistý vývoj svetovej ekonomiky a finančných trhov, nenaplnenie cieľov konsolidačných opatrení vlády SR, udržanie konkurencieschopnosti podnikateľského prostredia a nižšiu úroveň riešenia štrukturálnych problémov na trhu práce.

2 Hodnotenie východiskového rámca zostavenia návrhu RVS na rok 2011 a hrubého dlhu verejnej správy

Cieľom návrhu RVS na roky 2011 až 2013 je znížiť schodok verejnej správy očakávaný v roku 2010 na úrovni -7,8 % z HDP o 2,9 p. b na -4,9 % z HDP v roku 2011 a do roku 2013 o 4,9 p. b. na -2,9 % z HDP. Tento cieľ súvisí s Rozhodnutím Rady EÚ o začatí procedúry nadmerného deficitu voči SR, ktorým jej bolo v súlade s Paktom stability a rastu uložené znížiť fiškálny deficit v roku 2013 na úroveň referenčnej hodnoty maastrichtského kritéria stanoveného úrovňou 3 % z HDP. Zároveň vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR, podľa ktorého „zásadným cieľom vlády SR je zníženie deficitu verejných financií pod úroveň 3 % z HDP v roku 2013 tak, aby Slovensko dodržalo svoje záväzky voči EÚ vyplývajúce jej z Paktu stability a rastu“, ďalej sa v ňom uvádza, že „vláda SR prijme väčšinu opatrení potrebných na zníženie deficitu s účinnosťou od roku 2011“.

NKÚ SR konštatuje, že v návrhu RVS na roky 2011 až 2013 sú premietnuté realizovateľné konsolidačné opatrenia vlády SR, ktoré napriek rizikám týkajúcich sa fiškálnej pozície majú zabezpečiť posilnenie rozpočtového rámca s cieľom vytvorenia predpokladov pre zníženie fiškálneho deficitu na úroveň 3 % z HDP do roku 2013 a pre postupný pokles podielu hrubého verejného dlhu na HDP. Tento má koncom roku 2011 dosiahnuť úroveň 46 % z HDP, čo bude pod úrovňou referenčnej hodnoty maastrichtského kritéria stanoveného úrovňou 60 % z HDP.

NKÚ SR preskúmaním východiskového rámca návrhu RVS na rok 2011 dospel k záveru, že je zostavený na základe aktuálnych, komplexných a konzistentných kvantitatívnych makroekonomických rámcov. Zohľadňuje platnú legislatívu, vládou SR odsúhlasené legislatívne zmeny a záväzky, ktorými sú vláda SR a SR viazané s výnimkou zmien vyplývajúcich z novely zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácií ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ďalších zákonov, ktoré v čase predkladania návrhu RVS na roky 2011 až 2013 neboli schválené NR SR. V tejto súvislosti NKÚ SR očakáva, že tieto zmeny budú predmetom pozmeňujúcich návrhov k predloženému návrhu zákona o ŠR na rok 2011.

Rizikom východiskového rámca návrhu RVS na roky 2011 až 2013 podľa názoru NKÚ SR je okrem neistého vývoja vonkajšieho prostredia a prípadného nenaplnenia očakávaní z vládou SR prijatých konsolidačných opatrení aj iný ako predpokladaný vývoj pohľadávok a záväzkov v návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy, a to predovšetkým u obcí a VÚC.

3 Hodnotenie návrhu ŠR na rok 2011

NKÚ SR konštatuje, že rozpočtovanie príjmov a výdavkov v návrhu ŠR na rok 2011 zohľadňuje legislatívny rámec, vrátane vládou SR schválených zmien.

Odhad daní vychádza z makroekonomického rámca a z veľkého rozsahu legislatívnych zmien v daňovej a odvodovej oblasti v rámci konsolidačných opatrení prijatých vládou SR. Podľa názoru NKÚ SR však vývoj daňovej kvóty poukazuje okrem iného na riziko rastu daňových únikov u niektorých druhov daní a tým aj na postupné znižovanie efektívnosti výberu daní predovšetkým pri dani z pridanej hodnoty a spotrebných daniach.

NKÚ SR v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné prijať účinné opatrenia v tejto oblasti s cieľom eliminovania podvodného čerpania nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty pri nezrealizovaných plneniach, krátenia tržieb zdaniteľných príjmov neevidovaním na elektronických registračných pokladniciach, daňových únikov z internetových obchodov, sieťových podvodov, prelievania kapitálu z prosperujúcich firiem do predĺžených obchodných spoločností a iných aktivít čiernej ekonomiky.

Napriek tejto skutočnosti NKÚ SR zastáva názor, že rozpočtovanie príjmov ŠR vytvára priestor pre efektívne prerozdelenie výdavkov. Premietnutím priorít vlády SR do štruktúry výdavkov sa posilňuje charakter trojročného rozpočtového rámca, vrátane programového rozpočtovania, čo prispieva k stabilite ekonomického a sociálneho prostredia v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR.

NKÚ SR konštatuje, že potreba navštenia rozpočtových prostriedkov predovšetkým v súvislosti so zabezpečením spolufinancovania zdrojov z EÚ a transferu ŠR do Sociálnej poisťovne na krytie výpadku jej príjmov je kompenzovaná konsolidačnými opatreniami vlády SR na zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov formou úspor výdavkov jednotlivých kapitol ŠR. NKÚ SR v tejto súvislosti pripomína, že toto konsolidačné úsilie je dôležité z hľadiska zabezpečenia nevyhnutnej konsolidácie verejných financií a zabezpečenia postupného znižovania podielu deficitu verejných financií na HDP v rámci procedúry nadmerného deficitu.

NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti zastáva názor, že naplnenie cieľov v oblasti príjmov a následného čerpania prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ bude závisieť predovšetkým od úrovne systému riadenia a kontroly tých ministerstiev, ktoré plnia funkcie riadiacich orgánov. Zvýšenú pozornosť bude potrebné venovať predovšetkým dôslednému overovaniu pripravenosti projektov, monitorovaniu implementácie podporných fondov EÚ, identifikácii možných rizík a kontrole hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynakladaných prostriedkov.

4 Hodnotenie návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2011

NKÚ SR konštatuje, že návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2011 rozpočtovaním prebytkového hospodárenia významnou mierou prispieva ku kvalitatívnej stránke verejných financií a tým aj k ich konsolidácii. V rozpočtoch ostatných subjektov verejnej správy sa pozitívne odrážajú uskutočnené štrukturálne reformy, ktoré znížili tlak na rast výdavkov vo viacerých oblastiach s významným vplyvom na dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

NKÚ SR však dospel k záveru, že kľúčovým problémom naďalej zostávajú špecifické demografické podmienky spojené so starnutím populácie. Zavedenie II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému znížilo príjmy Sociálnej poisťovne a do budúcnosti vytvára riziká nielen v oblasti zabezpečenia dostatočného objemu finančných prostriedkov

na výplatu starobných dôchodkov, ale predovšetkým v dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

NKÚ SR zdôrazňuje, že z hľadiska budúceho vývoja hrubého dlhu verejnej správy je potrebné zvýšenú pozornosť sústrediť na rôzne oblasti sektora verejnej správy ako napr. na vývoj v zdravotnej starostlivosti, školstve a pod. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať územnej samospráve, v hospodárení ktorej pretrváva riziko spojené s nižším ako očakávaným plnením daňových príjmov, ktoré môže napr. v súvislosti s odstraňovaním škôd po povodniach vytvárať v roku 2011 tlak na jej hospodárenie a prípadné ďalšie zadlžovanie.

Po zohľadnení makroekonomických rámcov a východiskového rámca návrhu RVS na roky 2011 až 2013, vrátane konsolidačných opatrení vlády SR prijatých na znížovanie podielu deficitu verejnej správy na HDP v rámci procedúry nadmerného deficitu voči SR v súlade s Paktom stability a rastu

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k návrhu zákona o ŠR na rok 2011.

NKÚ SR konštatuje, že návrh zákona o ŠR na rok 2011 je v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi a ďalšími zákonmi platnými v SR, právom ES a EÚ ako aj s medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorým sú SR a vláda SR viazané.

Z rozpočtového hľadiska konsolidačné úsilie a fiškálne ciele vlády SR sú v súlade s rozpočtovými pravidlami a so štrukturálnymi reformami a politikami. V návrhu ŠR na rok 2011 sú adekvátne prepojené fiškálne a prioritné ciele s cieľmi Programového vyhlásenia vlády SR a dokumentov, ktorými sú vláda SR a SR viazané.

Podľa názoru NKÚ SR zvyšovanie efektívnosti a účinnosti verejných financií spolu so zvýšeným zapojením zdrojov zo všeobecného rozpočtu EÚ vytvárajú predpoklady k zvýšeniu potenciálneho rastu reálnej ekonomiky Slovenska a jej stability v budúcnosti a tým aj k zlepšeniu sociálneho štandardu občanov Slovenska.

NKÚ SR v súlade s Linskou deklaráciou o základných princípoch nezávislej finančnej kontroly zaradilo medzi kľúčové hodnoty plánovania svojej nezávislej kontrolnej činnosti napomáhanie správne a efektívne hospodáreniu s verejnými finančnými zdrojmi a majetkom a poskytovanie objektívnych informácií o zistených skutočnostiach v tejto oblasti tak Národnej rade SR ako aj verejnosti.

Aj preto NKÚ SR sústreďuje v pláne svojej kontrolnej činnosti na rok 2011 pozornosť na tie celospoločensky významné problémy, preverení ktorých sa príslušným kontrolovaným subjektom poskytnú potrebné informácie pre prijatie účinných opatrení na ich riešenie a na skvalitnenie úrovne ich riadenia a financovania. Konkrétne problémy sú vyjadrené v jednotlivých častiach tohto stanoviska.

NKÚ SR vo svojej kontrolnej činnosti bude aj naďalej klásť dôraz na efektívne, hospodárne a účinné vynakladanie verejných zdrojov a prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ v súlade s platnou legislatívou SR a právom ES a EÚ.

1 Makroekonomické rámce zostavenia návrhu RVS na rok 2011

Východiskom pre makroekonomické rámce zostavenia návrhu RVS na roky 2011 až 2013 je Strednodobá prognóza makroekonomického vývoja. Vypracovalo ju MF SR a následne prerokovalo vo Výbore pre makroekonomické prognózovanie, v ktorom sú zastúpené všetky relevantné bankové a fiškálne inštitúcie. Väčšina z členov tohto výboru ju z pohľadu vývoja stability slovenskej ekonomiky a krajín, voči ktorým má Slovensko významné exportné postavenie, vyhodnotilo ako realistickú.

Predikcie vybraných makroekonomických indikátorov na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Predikcia		Rozdiel
		2010	2011	2011 – 2010
HDP v b. c.	mld. eur	65,9	70,2	+ 4,3
HDP v s. c.	%	4,0	3,3	- 0,7
Priemerný rast zamestnanosti podľa VZPS	%	- 2,3	1,2	+ 3,5
Priemerná zamestnanosť podľa VZPS	tis. osôb	2 311,4	2 339,1	+ 27,7
Priemerná miera nezamestnanosti podľa VZPS	%	14,4	13,6	- 0,8
Priemerná nezamestnanosť podľa VZPS	tis. osôb	388,8	368,4	- 20,4
Nominálny rast priemernej mesačnej mzdy	%	2,7	3,7	+ 1,0
Priemerná nominálna mesačná mzda	eur	765,0	793,0	+ 28,0
Reálny rast priemernej mesačnej mzdy	%	1,3	0,0	- 1,3
Priemerný rast produktivity práce	%	5,5	2,7	- 2,8
Index spotrebiteľských cien	%	1,4	3,7	+ 2,3
Harmonizovaný index spotrebiteľských cien	%	1,0	3,5	+ 2,5
Bilancia bežného účtu platobnej bilancie	% z HDP	- 2,2	- 2,3	- 0,1
Bilancia bežného účtu platobnej bilancie	mld. eur	-1,4	- 1,6	- 0,2

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Podľa názoru NKÚ SR na ekonomiku Slovenska bude v roku 2011 pôsobiť niekoľko základných faktorov, ktoré sa dajú rozdeliť do dvoch skupín – vonkajšie a vnútorné.

Za vonkajšie faktory NKÚ SR pokladá tie, ktoré sa nedajú pri malej a otvorenej slovenskej ekonomike výrazne ovplyvniť domácou hospodárskou politikou a domácou hospodárskou činnosťou. Tieto faktory súvisia najmä s rastom zadĺženosti viacerých vyspelých krajín, u ktorých je možné očakávať skôr reštriktívnu fiškálnu politiku spojenú s potrebou refinancovania dlhov verejnej správy a krytia výpadku príjmov verejných rozpočtov ako výraznejší rast dopytu súkromného sektora a pozitívny vývoj na finančných trhoch.

Faktory vnútorného ekonomického prostredia ako napr. daňový systém, fiškálne impulzy či priame nástroje na konsolidáciu verejných financií sú naopak výrazne ovplyvňované a ovplyvniteľné hospodárskou politikou vlády SR.

1.1 Ukazovatele ekonomického rastu

Podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 má HDP v b. c. v roku 2011 oproti roku 2010 vzrásť o 4,3 mld. eur na 70,2 mld. eur pri medziročnom poklese jeho reálneho rastu o 0,7 p. b. na 3,3 %. NKÚ SR vidí hlavné riziko makroekonomickej stability v roku 2011 v neistom vývoji svetovej ekonomiky, finančných trhov a s tým súvisiacej možnej hrozby dvojitej recesie, s ktorou sa v návrhu RVS na roky 2011 až 2013 neuvažuje.

Predikcie rastu HDP v s. c. a jeho zložiek na roky 2010 a 2011 na základe výdavkovej metódy zostavenia HDP podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Predikcie MF SR		Rozdiel
		2010	2011	2011 – 2010
HDP v s. c.	%	4,0	3,3	- 0,7 p. b.
z toho:				
konečná spotreba domácností	%	- 0,2	0,4	+ 0,6 p. b.
konečná spotreba verejnej správy	%	0,5	- 6,3	- 6,8 p. b.
tvorba hrubého fixného kapitálu	%	1,8	3,5	+ 1,7 p. b.
vývoz tovarov a služieb	%	13,2	5,5	- 7,7 p. b.
dovoz tovarov a služieb	%	11,8	3,5	- 8,3 p. b.

Zdroj: MF SR

NKÚ SR konštatuje, že konečná spotreba domácností má v roku 2011 zaznamenať mierny medziročný nárast, a to aj napriek očakávanému vývoju indexu spotrebiteľských cien, zmrazeniu rastu reálnej priemernej mesačnej mzdy a prijatiu opatrení fiškálnej konsolidácie napr. v oblasti zvýšenia nepriamych daní, zníženia zamestnanosti a mzdových výdavkov vo verejnom sektore, rozšírenia vymeriavacích základov pre odvody sociálneho a zdravotného poistenia a pod.

Tieto opatrenia sa môžu negatívne prejavovať v konečnej spotrebe domácností, a to cez pokles hrubých disponibilných dôchodkov domácností, ktorý však môže byť kompenzovaný vyššou mierou čerpania vytvorených úspor. Pozitívne na vývoj konečnej spotreby domácností v roku 2011 bude pôsobiť najmä predpokladaný rast zamestnanosti a indexu spotrebiteľskej dôvery.

Konsolidačné úsilie vlády SR sa má v roku 2011 najvýraznejšie premietnuť v medziročnom poklese konečnej spotreby verejnej správy v dôsledku úspor jej bežných výdavkov predovšetkým v oblasti medzispotreby a naturálnych sociálnych dávok. NKÚ SR v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že bude dôležité ako sa v tomto úsilí prejaví očakávaný vývoj indexu spotrebiteľských cien, aký podiel na znížení zamestnanosti v sektore verejnej správy budú predstavovať dôchodcovia a akým spôsobom sa prejaví úspešnosť avizovaného zníženia miery klientelizmu a korupcie vo verejnom obstarávaní, ktorá má zvýšiť jeho efektívnosť a transparentnosť.

K reálnemu rastu domáceho dopytu v roku 2011 prispeje iba rast tvorby hrubého fixného kapitálu, v ktorého mierne zvýšenej dynamike sa popri zrušení 1. balíka PPP projektov výstavby diaľnic negatívne premietnu aj opatrenia fiškálnej konsolidácie vlády SR v oblasti zníženia kapitálových výdavkov vlády SR na investície.

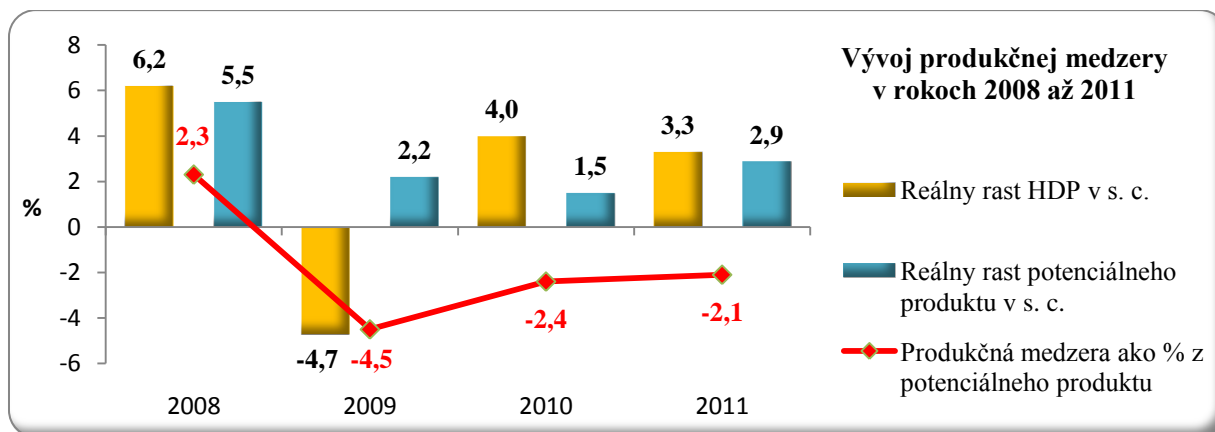
Podľa názoru NKÚ SR tieto dôsledky však môžu byť kompenzované súkromným kapitálom a vyšším čerpaním prostriedkov z podporných fondov EÚ. Pozitívne sa vo vývoji tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2011 prejavujú investície v rámci 2. balíka PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry, odstraňovanie následkov povodní a očakávané investície v priemysle. V tejto súvislosti sa očakáva aj pozitívny vplyv zmeny stavu zásob.

Pri zohľadnení poklesu konečnej spotreby a rastu tvorby hrubého fixného kapitálu sa v roku 2011 očakáva medziročný pokles domáceho dopytu o 0,4 p. b. na nulovú úroveň. NKÚ SR v tejto súvislosti podotýka, že k reálnemu ekonomickému rastu v roku 2011 tak prispeje výlučne zahraničný dopyt. V medziročnom náraste príspevku čistého vývozu tovaru

a služieb k reálnemu rastu HDP sa prejaví rýchlejši rast reálneho vývozu tovarov a služieb, ktorý sa cez existujúcu dovoznú náročnosť premietne aj v reálnom raste dovozu tovarov a služieb, ktorý bude tlmený poklesom domáceho dopytu a nerealizovaním 1. balíka PPP projektov výstavby diaľnic.

Skutočný vývoj produkčnej medzery v porovnaní s reálnym rastom potenciálneho produktu a HDP v s. c. očisteného o vplyv predzásobenia za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa odhadov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Inštitút finančnej politiky MF SR

Cyklická pozícia vyjadrená produkčnou medzerou ako percento z reálneho rastu potenciálneho produktu v s. c. zaznamenaná v roku 2011 iba mierne zlepšenie.

Predpokladá sa, že uzatváranie produkčnej medzery bude tlmené nielen konsolidačným úsilím vlády SR, ale aj vývojom inflácie a dopytovej a ponukovej stránky slovenskej ekonomiky.

Podľa názoru NKÚ SR v očakávanom potenciálnom reálnom raste HDP v s. c. v roku 2011, ktorý odráža súčasný priaznivý ekonomický vývoj, pozitívne prejaví predovšetkým narastajúca celková produktivita výrobných faktorov, zásoba kapitálu a s miernym príspevkom aj predpokladaný rast zamestnanosti.

1.2 Ukazovatele cenového vývoja a platobnej bilancie

Priemerná ročná miera inflácie, meraná indexom spotrebiteľských cien, podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 má dosiahnuť v roku 2010 úroveň 1,4 % a medziročne má v roku 2011 vzrásť o 2,3 p. b. na 3,7 %.

Podľa NKÚ SR v tomto zvýšení sa prejavujú tak trhové ako aj netrhové faktory. Z trhových faktorov má rozhodujúci vplyv očakávané zvýšenie svetových cien poľnohospodárskych a energetických komodít. V netrhových faktoroch majú najvýznamnejší vplyv konsolidačné opatrenia vlády SR.

Vplyv zmien konsolidačných opatrení vlády SR na rast cien s vyčíslením váhy v spotrebiteľskom koši a príspevku k priemernej ročnej miere inflácie v roku 2011 podľa údajov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Položky spotrebiteľského koša	Rast ceny (%)	Váha (%)	Príspevok (p. b)
Zvýšenie sadzby spotrebnej dane na pivo	8,7	1,63	0,11
Zvýšenie sadzby dane na tabak a tabakové výrobky	4,8	1,98	0,05
Zrušenie daňového zvýhodnenia pre biopalivá s fosílnym palivom	2,5	2,43	0,06
Zrušenie daňového oslobodenia pri energetických daniach	4,2	4,02	0,03
Poplatok pre štátne hmotné rezervy s dopadom na cenu pohonných hmôt	2,5	2,43	0,06
Poplatok pre Národný jadrový fond s dopadom na cenu elektrickej energie	9,6	3,15	0,30
Diaľničné známky	37,0	0,06	0,02
Vplyv zvýšenia spotrebných daní, dane z pridanej hodnoty a poplatkov	5,4	13,27	0,63
Vplyv zvýšenia dane z pridanej hodnoty bez spotrebných daní a poplatkov	0,8	69,33	0,58
Celkový vplyv na priemernú ročnú mieru inflácie			1,21

Zdroj: MF SR

NKÚ SR očakáva, že miera vplyvu konsolidačných opatrení vlády SR na priemernú ročnú mieru inflácie v roku 2011 bude závisieť najmä od naplnenia predpokladov veľkého rozsahu legislatívnych zmien najmä v oblasti nepriamych daní. Napr. akým pomerom sa prenesie zvýšenie sadzby dane z pridanej hodnoty do spotrebných daní v prostredí nižšieho dopytu. Rozhodujúci vplyv na vývoj inflácie v roku 2011 bude mať rast globálnych cien potravín a energetických komodít, ktoré môžu mať vyšší ako očakávaný dopad na ceny pohonných hmôt a regulovaných cien.

Podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 index harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien, do ktorého sa podľa metodiky Európskej centrálnej banky nezahŕňajú položky tzv. imputovaného nájomného a fondu opráv trhových služieb, má v roku 2011 v porovnaní s rokom 2010 medziročne vzrásť o 2,5 p. b. na 3,5 %.

Skutočnosť štruktúry harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien a príspevku vplyvu nepriamych daní za rok 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa odhadov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Skutočnosť 2009	Predikcia 2010	Predikcia 2011	Rozdiel 2011 – 2010
HICP	%	1,0	1,0	3,5	+ 2,5 p. b.
Regulované ceny	%	- 0,6	- 0,6	5,6	+ 6,2 p. b.
Jadrová inflácia	%	- 0,5	1,5	2,2	+ 0,7 p. b.
z toho:	%				
Potraviny	%	- 4,2	3,2	5,2	+ 2,0 p. b.
čistá inflácia vrátane pohonných hmôt	%	0,0	1,0	1,7	+ 0,7 p. b.
v tom:	%				
pohonné hmoty	%	- 16,0	12,5	8,1	- 4,4 p. b.
trhové služby	%	3,8	2,3	3,1	+ 0,8 p. b.
obchodovateľné tovary	%	- 0,1	- 0,5	0,6	+ 1,1 p. b.
Príspevok vplyvu nepriamych daní	p. b.	0,3	0,2	1,0	+ 0,8 p. b.

Zdroj: Inštitút finančnej politiky MF SR

Vo zvýšení harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien v roku 2011 sa v jeho štruktúre podľa NKÚ SR najvýraznejšie prejavuje nárast regulovaných cien plynu, tepla, elektriny a cien potravín. Tento odhad je najviac ovplyvnený očakávaným rastom svetových cien poľnohospodárskych a energetických komodít, ktorých príspevok k priemernej ročnej miere inflácie sa predpokladá na úrovni 2,5 p. b. Príspevok vplyvu nepriamych daní v rámci konsolidačných opatrení vlády SR sa odhaduje na úrovni 1,0 p. b., z toho príspevok zvýšenia dane z pridanej hodnoty predstavuje 0,4 p. b. a spotrebných daní s ostatnými faktormi

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

0,6 p. b. NKÚ SR vidí riziko vo vyššej miere vplyvu nepriamych daní najmä u spotrebiteľských cien predovšetkým sezónnych potravín.

Skutočnosť nárastu regulovaných cien k 1. januáru 2009 a predikcie k 1. januáru 2010 a k 1. januáru 2011 pri zohľadnení predpokladanej ceny ropy v amerických dolároch za barel a výmenného kurzu amerického dolára a eura podľa odhadov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel 2011 – 2010
		2009	2010	2011		
Plyn	%	0,90	- 4,80	8,70	+ 13,50 p. b.	
Teplo	%	6,70	- 2,60	6,80	+ 9,40 p. b.	
Elektrina	%	6,80	- 3,30	2,00	+ 5,30 p. b.	
Voda a stočné	%	2,40	4,70	5,40	+ 0,70 p. b.	
Odpad	%	8,60	7,00	6,00	- 1,00 p. b.	
Cena ropy americký dolár/barel		61,80	78,60	84,60	+ 6,00 p. b.	
Kurz americký dolár/euro		1,39	1,31	1,34	+ 0,03 p. b.	

Zdroj: Inštitút finančnej politiky MF SR

V odhade regulovaných cien k 1. januáru 2011 sú zohľadnené očakávané zmeny cien v sieťových odvetviach, o ktorých však rozhodne až Úrad pre reguláciu sieťových odvetví až na základe preverenia oprávnenosti ich výšky, vrátane poplatkov v prenosných a distribučných sústavách a v prepravných a distribučných sieťach.

Vo vývoji bilancie bežného účtu platobnej bilancie v návrhu RVS na roky 2011 až 2013 sa predpokladá medziročný pokles podielu jej salda na HDP o 0,1 p. b. na -2,3 %, čo v nominálnom vyjadrení predstavuje zníženie o 0,2 mld. eur na -1,6 mld. eur. NKÚ SR predpokladá, že z jednotlivých položiek môže mať negatívny vplyv na mierne zhoršenie salda bežného účtu v roku 2011 očakávaný vývoj príjmov a výdavkov v bilancii služieb.

Na vývoj bilancie bežného účtu platobnej bilancie bude v roku 2011 podľa NKÚ SR pozitívne pôsobiť vývoj salda bilancie zahraničného obchodu, v ktorom sa premietne nielen očakávané hospodárske oživenie najvýznamnejších obchodných partnerov Slovenska spojené s rastom zahraničného dopytu po tovaroch a službách slovenských vývozcov, ale napr. aj zníženie dovozov tovarov a služieb v dôsledku zrušenia 1. balíka PPP projektov výstavby diaľnic. Riziko prognózy bilancie bežného účtu platobnej bilancie možno vidieť v nenaplnení očakávaného vývoja dovozných náročností, čo bude do značnej miery závisieť predovšetkým od správneho načasovania realizácie jednotlivých investičných projektov v roku 2011.

Situácia v slovenskom bankovom sektore by mala byť podľa odhadov MF SR aj v roku 2011 naďalej relatívne priaznivá. Vklady majú v priemere v roku 2011 vzrásť o 1,5 mld. eur na 39,2 mld. eur pri zvýšení úrokovej sadzby z vkladov o 0,18 p. b. na 1,09 %. Úvery, u ktorých sa očakáva rýchlejší rast ich poskytovania domácnostiam ako podnikateľom, majú v roku 2011 medziročne vzrásť o 1,6 mld. eur na 33,4 mld. eur pri zvýšení úrokovej sadzby z úverov o 0,42 p. b. na 5,67 %. Základné úrokové sadzby Európskej centrálnej banky majú v roku 2011 medziročne vzrásť o 0,44 p. b. na úroveň 1,44 %.

Ani NKÚ SR neočakáva riziká ohrozenia bežného fungovania bankového sektora.

Priemernú ročnú výnosnosť štátnych dlhopisov v roku 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa odhadov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Priemerná ročná výnosnosť štátnych dlhopisov		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
		2009	2010	2011	2011 – 2010	
Splatnosť 1 rok	%	1,74	1,26	2,42	+ 1,16 p. b.	
Splatnosť 3 roky	%	3,30	2,35	3,48	+ 1,13 p. b.	
Splatnosť 5 rokov	%	4,06	3,07	3,85	+ 0,78 p. b.	
Splatnosť 10 rokov	%	4,81	3,95	4,68	+ 0,73 p. b.	
Eurobond splatnosť 5 rokov	%	3,87	3,02	3,95	+ 0,93 p. b.	
Eurobond splatnosť 10 rokov	%	4,62	3,94	4,85	+ 0,91 p. b.	
10 ročné nemecké bondy	%	3,27	2,72	3,70	+ 0,98 p. b.	

Zdroj: Inštitút finančnej politiky MF SR

V raste nominálnych výnosov desaťročných štátnych dlhopisov v roku 2011 sa premietajú očakávania na finančných trhoch po zohľadnení opatrení prijatých EÚ v tejto oblasti ako napr. Záchraný fond EÚ, Bankový rezolučný fond a pod. Tieto opatrenia však iba krátkodobo zmiernili napätie na finančných trhoch, nakoľko mnoho krajín eurozóny má stále vysokú úroveň rizikových prirážok. Na rizikovú prirážku slovenských štátnych dlhopisov v roku 2011 bude mať pozitívny vplyv očakávaný rast priemernej ročnej výnosnosti 10-ročných nemeckých bondov.

NKÚ SR preto môže vyjadriť presvedčenie, že z tohto dôvodu na Slovensku pri optimalizácii výdavkov dlhovej služby a zachovaní akceptovateľnej miery rizika nie sú na rok 2011 známe také riziká, ktoré by vážnejšie ohrozili refinancovanie štátneho dlhu alebo priemernú likviditu štátu.

Priemerný ročný výmenný kurz amerického dolára a eura má podľa údajov Inštitútu finančnej politiky MF SR v roku 2011 medziročne vzrásť o 0,03 p. b na hodnotu 1,34.

1.3 Ukazovatele trhu práce

Prijatie konsolidačných opatrení vlády SR sa podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 premietne v roku 2011 aj vo vývoji ukazovateľov trhu práce, ktorý ma jednu z kľúčových úloh v hospodárskej politike vlády SR. NKÚ SR zastáva názor, že zvyšovanie zamestnanosti a produktivity práce má dôležitý vplyv na výkonnosť ekonomiky. Zároveň je nemenej dôležité aj znižovanie nezamestnanosti, nakoľko Slovensko patrí medzi krajiny s vysokou nezamestnanosťou, v ktorej dominuje vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti a nízka miera zamestnanosti starších ľudí.

Skutočnosť vybraných ukazovateľov trhu práce za rok 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa odhadov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
		2009	2010	2011	2011 – 2010	
Priemerný rast zamestnanosti podľa VZPS	%	- 2,8	- 2,3	1,2	+ 3,5 p. b.	
Počet zamestnaných osôb	tis.	2 365,8	2 311,4	2 339,1	+ 27,7 tis. osôb	
Priemerný rast nezamestnanosti podľa VZPS	%	12,1	14,4	13,6	- 0,8 p. b.	
Počet nezamestnaných osôb	tis.	324,2	388,8	368,4	- 20,4 tis. osôb	
Nominálny rast priemernej mesačnej mzdy	%	3,0	2,7	3,7	+ 1,0 p. b.	
Priemerná nominálna mesačná mzda	eur	745	765	793	+ 28 eur	
Reálny rast priemernej mesačnej mzdy	%	1,3	1,3	0,0	- 1,3 p. b.	
Reálny rast produktivity práce	%	- 2,4	5,5	2,7	- 2,8 p. b.	

Zdroj: Inštitút finančnej politiky MF SR

NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že v odhade vývoja ukazovateľov trhu práce v roku 2011 sa negatívne premieta vplyv časového posunu týchto ukazovateľov oproti reálnej ekonomike.

Zároveň zastáva názor, že rast zamestnanosti podľa VZPS bude v roku 2011 pružne reagovať na vývoj produkčnej stránky ekonomiky, a to aj napriek znižovaniu počtu zamestnancov vo verejnej správe a zvyšovaniu daňovo-odvodového zaťaženia práce v dôsledku konsolidačných opatrení vlády SR.

Pozitívne sa prejaví aj čerpanie prostriedkov z podporných fondov EÚ, očakávaná realizácia významných investícií predovšetkým v priemysle a prínosom môžu byť napr. aj flexibilnejšie pracovné vzťahy, znižovanie nákladov a administratívnej záťaže zamestnávateľov a pod.

V tejto súvislosti bude dôležité, aby sa v rámci politiky zamestnanosti prijali také opatrenia, ktoré zlepšia podmienky pre pružnejšiu reakciu zamestnávateľov na meniace sa potreby trhu práce s priamym vplyvom na tvorbu nových pracovných miest.

NKÚ SR tiež očakáva, že vývoj nezamestnanosti podľa VZPS v roku 2011 bude negatívne ovplyvnený konsolidačnými opatreniami vlády SR ako napr. zrušením súbehu poberania predčasného dôchodku a príjmu zo zamestnania alebo znižovaním počtu zamestnancov vo verejnom sektore, ktoré však môže byť zmiernené počtom prepustených dôchodcov, lebo ako ekonomicky neaktívni nebudú mať vplyv na počet nezamestnaných.

Na vývoj zamestnanosti v roku 2011 môže mať pozitívny vplyv zlepšenie využívania nástrojov aktívnej politiky trhu práce najmä v oblasti ich efektívneho využívania, zníženia administratívnej náročnosti ich realizácie, eliminovania možnosti ich zneužívania a pod.

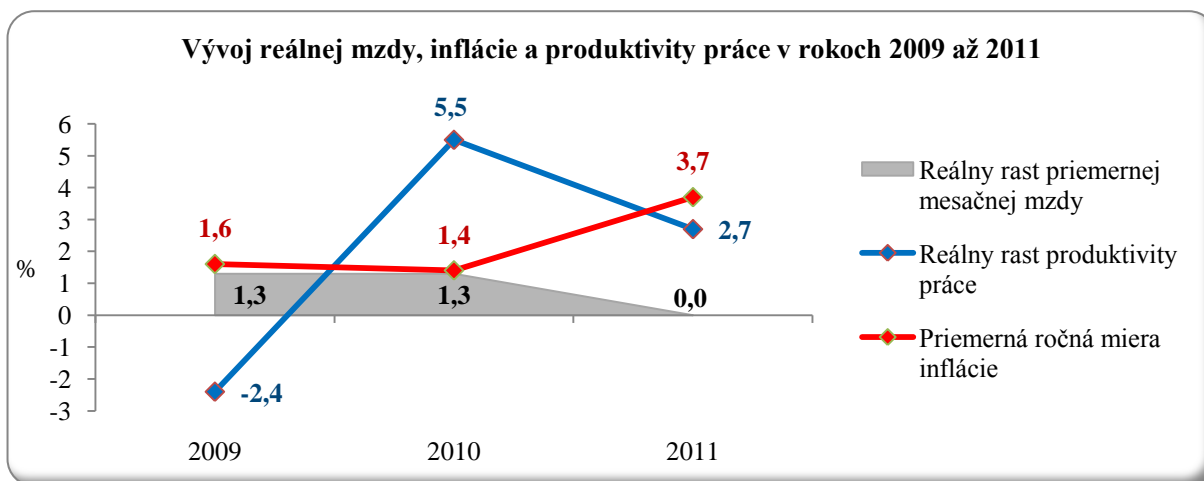
Osobitnú pozornosť však treba venovať zvyšovaniu motivácie dlhodobo nezamestnaných osôb, a to predovšetkým v regiónoch s najvyššou nezamestnanosťou.

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy za národné hospodárstvo bude v roku 2011 ovplyvnený najmä úrovňou priemernej miery nezamestnanosti a poklesom produktivity práce. Z hľadiska vplyvu konsolidačných opatrení vlády SR možno očakávať, že zníženie mzdových výdavkov verejnej správy bude kompenzované vyššími nákladmi zamestnávateľov na mzdy v dôsledku zvýšenia daňového a odvodového zaťaženia.

Absorbovanie časti zvýšenej dane z pridanej hodnoty na úkor marží zamestnávateľov sa môže negatívne prejavíť v znižovaní miezd zamestnancov.

Nižší rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy v roku 2011 sa premietne do priemernej reálnej mesačnej mzdy a spolu s rastom priemernej ročnej miery inflácie sa odhaduje na nulovej úrovni.

Skutočnosť rastu priemernej reálnej mesačnej mzdy a produktivity práce v národnom hospodárstve za rok 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa údajov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Inštitút finančnej politiky MF SR

Očakávaný pokles rastu produktivity práce v roku 2011 ani podľa NKÚ SR nevytvára priestor pre rast priemernej reálnej mesačnej mzdy, ale pozitívom je, že rýchlejší rast produktivity práce v porovnaní s rastom reálnym miezd nevytvára riziko ďalších dopytových inflačných tlakov.

2 Hodnotenie východiskového rámca zostavenia návrhu RVS na rok 2011 a dlhu verejnej správy

NKÚ SR konštatuje, že návrh RVS na roky 2011 až 2013 vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR, podľa ktorého „zásadným cieľom vlády SR je zníženie deficitu verejných financií pod úroveň 3 % z HPD v roku 2013 tak, aby Slovensko dodržalo svoje záväzky voči EÚ vyplývajúce z Paktu stability a rastu“. Zároveň sa v tomto vyhlásení uvádza, že „vláda SR prijme väčšinu opatrení potrebných na zníženie deficitu s účinnosťou od roku 2011“. Aj preto vláda SR v návrhu RVS na roky 2011 až 2013 považuje za základný predpoklad pre úspešný ekonomický vývoj a dlhodobu udržateľný rast životnej úrovne občanov SR zabezpečenie zodpovednej rozpočtovej politiky a výrazné zníženie súčasného deficitu verejných financií.

Rozpočtový cieľ návrhu RVS na roky 2011 až 2013 znížiť schodok verejnej správy očakávaný na úrovni -7,8 % z HDP v roku 2010 o 2,9 p. b na -4,9 % z HDP v roku 2011 a o 4,9 p. b. na -2,9 % z HDP v roku 2013 súvisí aj s Rozhodnutím Rady EÚ o začatí procedúry nadmerného deficitu voči SR. Týmto rozhodnutím bolo Slovensku okrem iného uložené znížiť fiškálny deficit v roku 2013 na úroveň referenčnej hodnoty maastrichtského kritéria stanoveného úrovňou 3 % z HDP.

NKÚ SR konštatuje, že návrh RVS na roky 2011 až 2013 vychádza z aktuálnych makroekonomických rámcov. Zohľadňuje platnú legislatívu, vládou SR odsúhlasené legislatívne zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov a záväzky, ktorými sú vláda SR a SR viazané. Je zostavený za ŠR a rozpočty ostatných subjektov verejnej správy, ktoré sú ŠÚ SR zaradené do sektora verejnej správy v súlade s metodikou ESA 95 platnou pre EÚ. Návrhy súhrnných rozpočtov za obce, VÚC a príspevkové organizácie štátu, obcí a VÚC sú vypracované MF SR, za zdravotné poisťovne Ministerstvom zdravotníctva SR a za verejné vysoké školy Ministerstvom školstva SR. Záväzným je návrh RVS na rok 2011. Návrhy RVS na roky 2012 a 2013 sú len orientačné, ktoré sa môžu v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z.

o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov v odôvodnených prípadoch upresňovať v ďalšom rozpočtovom roku.

2.1 Pozícia verejných financií

NKÚ SR konštatuje, že SR bola rozhodnutím EÚ zo dňa 2. decembra 2009 z dôvodu nepriaznivého vývoja v hospodárení verejných financií v súlade s Paktom stability a rastu zaradená do procesu nadmerného deficitu. Týmto rozhodnutím bolo vláde SR uložené:

- odstrániť nadmerný deficit verejnej správy do roku 2013,
- znížiť deficit verejnej správy pod úroveň 3 % z HDP kredibilným a udržateľným spôsobom prostredníctvom zmien v strednodobom rozpočtovom rámci, a to
  - uskutočniť opatrenia na zníženie deficitu v súlade s RVS na roky 2010 až 2012,
  - zabezpečiť, aby priemerné ročné konsolidačné úsilie dosiahlo 1 % z HDP v období rokov 2010 až 2013,
  - špecifikovať opatrenia potrebné na odstránenie nadmerného deficitu do roku 2013 a v prípade lepšieho ako očakávaného makroekonomického vývoja zrýchliť tempo konsolidácie.
- posilniť záväznosť strednodobého rozpočtového rámca a zlepšiť monitorovanie plnenia rozpočtu v priebehu rozpočtového roku, aby sa zabránilo prečerpaniu výdavkov a znížili sa rizika vyplývajúce z konsolidácie verejných financií.

Konsolidačné úsilie vlády SR, ktoré plánuje vynaložiť na dosiahnutie zníženia deficitu verejných financií sa meria medziročnými zmenami upraveného primárneho salda RVS. Pri jeho výpočte je aktuálne saldo RVS očistené o zmeny v cyklickej zložke, ktorá vyjadruje reakciu vybraných príjmov a výdavkov verejných financií na zmeny v produkčnej medzere spojenej s výkyvmi v ekonomike odhadovanej Európskou komisiou v zmysle metodiky OECD. Ďalej je očistené o jednorázové efekty z opatrení vlády SR, náklady spojené s implementáciou II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému a o vplyv platených úrokov, ktorý sa odvíja najmä od výšky dlhu verejnej správy a od externých faktorov, ako sú úrokové sadzby a výmenný kurz amerického dolára a eura.

Skutočnosť konsolidačných úsilí vlády SR za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa údajov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Skutočnosť		Predikcia	
		2008	2009	2010	2011
Čisté pôžičky verejnej správy poskytnuté/prijaté	% HDP	- 2,3	- 7,9	- 7,8	- 4,9
Cyklická zložka RVS	% HDP	0,7	- 1,3	- 0,7	- 0,6
Cyklicky upravené saldo RVS	% HDP	- 3,0	- 6,6	- 7,1	- 4,3
Jednorázové efekty z opatrení vlády SR	% HDP	- 0,7	0,0	- 0,2	0,0
Náklady II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému	% HDP	- 1,2	- 1,3	- 1,3	- 1,2
Vplyv platených úrokov	% HDP	- 1,1	- 1,5	- 1,5	- 1,8
Cyklicky upravené saldo RVS bez jednorázových efektov, II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému a platených úrokov (upravené primárne saldo RVS)	% HDP	0,0	- 3,8	- 4,2	- 1,3
Konsolidačné úsilie vlády SR (+ reštrikcia, - expanzia)	p. b.	0,0	- 3,8	- 0,4	2,9

Zdroj: Inštitút finančnej politiky MF SR

NKÚ SR ďalej konštatuje, že konsolidačné úsilie vlády SR na rok 2011 potvrdzuje v porovnaní s rokom 2010 výraznú reštriktívnu politiku vlády SR zameranú na znižovanie fiškálneho deficitu už od roku 2011, čo je v súlade s jej Programovým vyhlásením a s odporúčaním Rady EÚ k procedúre nadmerného deficitu, podľa ktorého priemerné ročné konsolidačné úsilie vlády SR v rokoch 2010 až 2013 má dosiahnuť minimálne 1 % z HDP.

Balík konsolidačných opatrení prijatých vládou SR v sume približne 1,7 mld. eur s dôrazom na zníženie verejných výdavkov bude síce tlmiť ekonomický rast v roku 2011, ale na druhej strane vytvára zdravý základ pre zvýšenie jeho dynamiky a dlhodobej udržateľnosti v ďalších rokoch.

Príspevok fiškálnej politiky vlády SR k ekonomickému rastu sa vyjadruje fiškálnym impulzom, ktorý je meraný medziročnými zmenami agregovaného salda RVS t. j. upraveného primárneho salda RVS určeného na výpočet konsolidačného úsilia vlády SR, ktoré je očistené o vplyvy vzťahov so všeobecným rozpočtom EÚ a o vplyvy 2. balíka PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry.

Skutočnosť fiškálneho impulzu za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa údajov Inštitútu finančnej politiky MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Skutočnosť		Predikcia	
		2008	2009	2010	2011
Cyklicky upravené saldo RVS bez jednorázových efektov, II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému a platených úrokov (upravené primárne saldo RVS)	% HDP	0,0	- 3,8	- 4,2	- 1,3
Vplyv vzťahov s EÚ		0,6	1,2	1,9	3,9
z toho:					
• príjmy z rozpočtu EÚ		1,4	2,2	3,1	4,8
• odvody do rozpočtu EÚ		- 0,8	- 1,0	- 1,2	- 0,9
Výstavba cestnej infraštruktúry		0,0	0,3	0,7	0,3
z toho:					
• 2. balík PPP projektov – stavebné náklady		0,0	0,3	0,7	0,3
• 2. balík PPP projektov – platby štátu za dostupnosť		0,0	0,0	0,0	0,0
Agregátne saldo		- 0,6	- 5,3	- 6,8	- 5,5
Fiškálny impulz (+ reštrikcia, - expanzia)	p. b.	0,2	- 4,7	- 1,5	1,3

Zdroj: Inštitút finančnej politiky MF SR

Fiškálny impulz vlády SR na rok 2011 potvrdzuje v porovnaní s rokom 2010 výraznú reštriktívnu politiku vlády SR zameranú na znižovanie deficitu verejných financií.

NKÚ SR poukazuje na to, že medziročne sa zvyšuje expanzívny vplyv inak rozpočtovo neutrálnych príjmov z rozpočtu EÚ. Opačne pôsobia odvody do všeobecného rozpočtu EÚ, ktoré napriek medziročnému poklesu znižujú agregátny dopyt. Expanzívnym impulzom je tiež 2. balík PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry, a to ich stavebné náklady v čase výstavby. Platby štátu za dostupnosť sa prejavujú až s časovým odstupom vo forme pravidelných splátok za jednotlivé odovzdané úseky ciest, do ktorých sa zahrnú aj náklady spojené s údržbou daných ciest v príslušnom období. Tieto platby budú v čase ich neskoršej realizácie negatívne ovplyvňovať saldo verejnej správy, ale v danom čase nemajú vplyv na agregovaný dopyt.

2.2 Východiskový rámec zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy

Návrh RVS na roky 2011 až 2013 je vypracovaný v súlade s jednotnou metodikou používanou v EÚ, ktorá je upravená príručkou s názvom Európsky systém účtov – ESA 95 v prílohe Nariadenia rady ES č. 2223/96. Táto metodika poskytuje reálny pohľad na hospodárenie verejného sektora a zároveň umožňuje medzinárodné porovnanie.

V rozpočtovaní príjmov a výdavkov na aktuálnej báze v metodike ESA 95 s uplatnením princípu časového rozlíšenia sa ich toky zaznamenávajú na základe zásady zachytenia operácie v čase, keď je ekonomická hodnota vytvorená, transformovaná alebo likvidovaná, alebo vtedy, keď nároky a záväzky vznikajú, sú transformované, poprípade zrušené. Každá príjmová alebo výdavková operácia je tak zachytená v čase vzniku a nie vtedy, keď je hotovostne realizovaná, pričom pri aktualizácii daňových príjmov a príjmov zo sociálneho zabezpečenia sa používa metóda časového posunu hotovostného plnenia. V bilancii príjmov a výdavkov verejnej správy bežného roka na aktuálnej báze podľa metodiky ESA 95 sú oproti hotovostnému princípu vylúčené akékoľvek finančné operácie ako napríklad prijaté úvery, príjmy z návratných finančných výpomocí, poskytovanie úverov a pôžičiek, účasť na majetku, splácanie istiny a pod.

NKÚ SR preto môže konštatovať, že návrh RVS na roky 2011 až 2013 je zostavený na aktuálnej a hotovostnej báze za ŠR a ostatné subjekty verejnej správy, ktoré sú v súlade s metodikou ESA 95 zapísané v registri organizácií vedenom ŠÚ SR. Návrh ŠR na aktuálnej báze je vypracovaný za predpokladu nulovej zmeny stavu pohľadávok a záväzkov rozpočtových organizácií, nerealizovania tovarových deblokácií a neodpúšťania pohľadávok voči zahraničiu. Základným parametrom strednodobého fiškálneho rámca návrhu RVS na roky 2011 až 2013 je, aby sa saldo RVS v súlade s Rozhodnutím Rady EÚ v rámci procedúry nadmerného deficitu znížilo do roku 2013 na úroveň -3,0 % z HDP.

Skutočnosť schodkov východiskového rámca RVS za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 na aktuálnej báze v metodike ESA 95 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v mil. eur

Schodok	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
	2008	2009	2010	2011	2011 – 2010
Schodok RVS spolu	- 1 548,8	- 4 999,4	- 5 108,5	- 3 448,5	+ 1 660,0
z toho:					
štátny rozpočet	- 1 693,4	- 4 353,7	- 4 473,3	- 3 726,7	+ 746,6
ostatné subjekty verejnej správy	144,6	- 645,7	- 635,2	278,2	+ 913,4
Podiel RVS v % na HDP	- 2,3	- 7,9	- 7,8	- 4,9	+ 2,9 p. b .

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Rozpočtovaný schodok návrhu RVS na rok 2011 potvrdzuje zodpovedný prístup vlády SR k hospodáreniu verejnej správy, ktorý za predpokladu jej obozretnej rozpočtovej politiky spojenej s výraznou konsolidáciou verejných financií vytvára v strednodobom horizonte priestor pre dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti, ktorá bude základom pre zrýchľovanie rastu životnej úrovne a dobiehanie ekonomickej úrovne rozvinutých členských štátov EÚ.

Vychádzajúc z výsledkov svojej kontrolnej činnosti sa NKÚ SR domnieva, že pre naplnenie týchto cieľov fiškálnej politiky bude nevyhnutné, aby vláda SR venovala zvýšenú pozornosť hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynakladania verejných financií, verejnému obstarávaniu, zabezpečeniu čerpania prostriedkov z podporných fondov EÚ, rastu

daňových príjmov a ďalších zdrojov v súlade s ekonomickým rastom a prepojení fiškálnych cieľov s Programom stability, Národným strategickým a referenčným rámcom a Lisabonskou stratégiou.

Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať analýze činností, ktoré vykonávajú verejné inštitúcie, a to z hľadiska ich budúceho zlúčenia, zrušenia alebo možného odštátnenia.

Rizikom návrhu RVS na rok 2011 sa javí byť nielen neistý vývoj vonkajšieho prostredia a prípadné nenaplnenie očakávaní konsolidačných opatrení aj iný ako predpokladaný vývoj pohľadávok a záväzkov v súhrnnom rozpočte ostatných subjektov verejnej správy, a to nielen u VÚC a obcí, ale aj v prípade Sociálnej poisťovne a vo verejnom zdravotnom poistení. Napr. v prípade odhadu schodkov súhrnného návrhu rozpočtov za VÚC vo výške 60,0 mil. eur a za obce vo výške 75,9 mil. eur na rok 2011, ktoré indikatívne vyčísľuje MF SR, existuje riziko spojené s nižším ako očakávaným plnením daňových príjmov, ktoré môže v spojení s odstraňovaním škôd po povodniach vyvolať tlak na ich hospodárenie s následným vyšším čerpaním úverov.

2.2.1 Odhad štruktúry daňových príjmov

NKÚ SR konštatuje, že v odhade daňových príjmov a odvodov na sociálne a zdravotné poistenie v návrhu RVS na rok 2011 sú zohľadnené makroekonomické rámce a legislatívne zmeny prijaté za účelom konsolidácie verejných financií, a to najmä pri dani z príjmov, dani z pridanej hodnoty, niektorých spotrebných daniach a pri sociálnom a zdravotnom poistení.

Skutočnosť štruktúry daňových príjmov RVS bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 95 za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v mil. eur

Daňové príjmy verejnej správy	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
	2008	2009	2010	2011	2011 – 2010
Na aktuálnej báze celkom	11 172,6	9 881,3	10 068,6	11 206,1	+ 1 137,5
z toho:					
ŠR	8 874,8	7 837,7	8 112,1	8 919,3	+ 807,2
VÚC	548,3	477,2	450,7	530,7	+ 80,0
Obce	1 673,5	1 488,3	1 429,0	1 679,5	+ 250,5
Slovenská televízia	52,3	54,0	53,0	52,9	- 0,1
Slovenský rozhlas	22,5	23,4	23,0	23,0	0,0
Environmentálny fond	1,2	0,8	0,9	0,9	0,0
Medziročný rast v %	6,0	- 11,6	1,9	11,3	+ 9,4 p. b.
Podiel v % na HDP	16,6	15,6	15,3	16,0	+ 0,7 p. b.
Vplyv zmien legislatívy v % na HDP	0,0	0,0	- 0,1	0,4	+ 0,5 p. b.

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Podľa názoru NKÚ SR v odhade aktuálnych daňových príjmov RVS bez sankcií na rok 2011 v metodike ESA 95 sa pozitívne oproti ich hotovostnému odhadu premieta predovšetkým vyrovnanie daní z príjmov právnických osôb a dane z príjmov fyzických osôb za predchádzajúci rok ako aj vyplácanie nadmerných odpočtov pri dani z pridanej hodnoty, ktoré sa síce realizujú vždy až v nasledujúcom roku, ale aktuálne patria ešte do predchádzajúceho roka.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Skutočnosť jednotlivých daňových príjmov RVS na aktuálnej báze v metodike ESA 95 za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v mil. eur

Daňové príjmy verejnej správy	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
	2008	2009	2010	2011	2011 – 2010
Na aktuálnej báze celkom	11 172,6	9 881,3	10 068,6	11 206,1	+ 1 137,5
z toho:					
dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	4 114,6	3 261,61	3 316,2	3 776,2	+ 460,0
dane na tovary a služby	6 430,7	5 982,5	6 091,0	6 742,0	+ 651,0
dane z medzinárodného obchodu a transakcií	36,8	27,2	32,1	33,9	+ 1,8
miestne dane	512,9	530,9	551,6	576,8	+ 25,2
ostatné dane	77,7	79,2	77,7	77,2	- 0,5

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR poukazuje na to, že v odhade dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku na rok 2011 sa negatívne prejaví predovšetkým pri dani vyberanej zrážkou medziročný pokles dynamiky rastu makroekonomickej základne a s ním spojené predpokladané zníženie priemernej úrokovej miery vkladov.

V daniach z príjmov fyzických osôb a právnických osôb sa negatívne prejaví možnosť daňovníkov poukázať 2 % zo zaplatenej dane na verejnoprospešné aktivity mimovládnych neziskových organizácií, pričom pozitívne bude pôsobiť nielen rast nominálneho HDP v b. c., priemernej miery zamestnanosti a ziskovosti podnikateľskej sféry, ale predovšetkým novela zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a to v:

- odhade dani z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a z podnikania napr. rozšírením základu dane pre fyzické osoby na základe viacerých opatrení ako zrušenie nezdaniteľnej časti základu dane na doplnkové dôchodkové sporenie, životné poistenie a účelové sporenie, zníženie nezdaniteľnej časti základu dane z 22,5 na 19,2 násobok životného minima, zníženie možnosti uplatnenia paušálnych výdavkov pre živnostníkov zo 60 % na 40 %, zjednotenie doby odpisovania hmotného majetku aj pri obstarávaní formou finančného prenájmu, vysporiadanie zrážkovej dane pre fyzické osoby jej zaplatením s výnimkou dlhopisov a podielových fondov, čo platí aj pre právnické osoby a pod.
- odhade dani z príjmov právnických osôb napr. zjednotenie doby odpisovania hmotného majetku aj pri obstarávaní formou finančného prenájmu, zrušenie oslobodenia na predaj a prenájom majetku obcí a VÚC a pod.

V odhade dane na tovary a služby na rok 2011 sa negatívne premietne nižší rast konečnej spotreby domácností a medziročný pokles konečnej spotreby sektora verejnej správy a výdavkov vlády SR na investície v dôsledku jej konsolidačných opatrení.

V dani z pridanej hodnoty sa okrem očakávaného výnosu z 2. balíka PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry pozitívne prejaví najmä novela zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, ktorou sa základná sadzba dane dočasne zvyšuje z 19 na 20 % pri súčasnom ponechaní zníženej sadzby dane 10 % na lieky, vybrané zdravotnícke pomôcky a knihy.

Legislatívne zmeny sa pozitívne prejavajú aj v spotrebných daniach:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- novelou zákona č 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov sa napr. zruší znížená sadzba dane na červenú naftu a opätovne sa zavedie sadzba dane na skvapatnený ropný plyn,
- novelou zákona č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov sa zvýšia sadzby dane na tabak a tabakové výrobky,
- novelou zákona č. 107/2004 Z. z o spotrebnej dani z piva v znení neskorších predpisov sa zvýši sadzba dane diferencovane pre veľké a malé pivovary,
- novelou zákona č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu v znení neskorších predpisov sa napr. zruší zvýhodnená sadzba dane pre biopalivá, oslobodenie od dane zo stlačeného zemného plynu ako pohonnej látky a oslobodenie od dane pre uhlie a zemný plyn ako palivo pre výrobu tepla pre domácnosti.

NKÚ SR konštatuje, že v odhade dane z medzinárodného obchodu a transakcií na rok 2011 súvisiacej s podielom na vybratých prostriedkoch EÚ sa vychádza z odhadov vlastných zdrojov ES schválených Poradným výborom pre vlastné zdroje. Odhad miestnych daní na rok 2011 je len indikatívny, nakoľko obce a VÚC o týchto daniach rozhodujú vo vlastnej kompetencii a zostavujú si vlastné rozpočty, v ktorých si VÚC rozpočtujú daň z motorových vozidiel a obce daň z nehnuteľnosti a dane za špecifické služby. V odhade ostatných daní na rok 2011 najväčší podiel majú úhrady za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom, ktoré sa majú v roku 2012 zrušiť. Dobiehajúce platby zo zrušených majetkových daní sa na rok 2011 nerozpočtujú.

Skutočnosť štruktúry príjmov z odvodov sociálneho a zdravotného poistenia na aktuálnej báze v metodike ESA 95 za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Príjmy z poistenia	mil. eur	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
		2008	2009	2010	2011	2011 – 2010
Sociálna poisťovňa		4 707,5	4 515,4	4 394,2	4 707,8	+ 313,6
z toho:						
• ekonomicky aktívne osoby		4 166,8	3 992,0	4 025,8	4 367,9	+ 342,1
• štát		146,8	169,7	163,2	168,0	+ 4,8
• iné		393,9	353,7	205,2	171,9	- 33,3
Zdravotné poisťovne		3 252,4	3 342,4	3 559,6	3 598,5	+ 38,9
z toho:						
• ekonomicky aktívne osoby		2 232,5	2 161,0	2 196,5	2 367,3	+ 170,8
• štát		997,5	1 162,4	1 284,9	1 197,8	- 87,1
• iné		22,4	19,0	78,2	33,4	- 44,8
Fondy sociálneho poistenia spolu		7 959,9	7 857,8	7 953,8	8 306,3	+ 352,5
z toho:						
• ekonomicky aktívne osoby		6 399,3	6 153,0	6 222,3	6 735,2	+ 512,9
• štát		1 144,3	1 332,1	1 448,1	1 365,8	- 82,3
• iné		416,3	372,7	283,4	205,3	- 78,1

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

V odhade príjmov z odvodov sociálneho a zdravotného poistenia na rok 2011 okrem rastu zamestnanosti a nominálnej priemernej mesačnej mzdy v rámci predpokladaného spomaleného makroekonomického vývoja sa pozitívne prejaví predovšetkým novela zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a novela zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov a to:

- rozšírením základu dane, t. j. vymeriavacích základov pre viaceré druhy príjmov ako napr. náhrady za pohotovosť, plnenia poskytnuté po skončení pracovného pomeru, odmena zamestnanca pri odchode do dôchodku a pod.,
- zrušením koeficientu 0,6466 u dobrovoľne nezamestnaných osôb,
- zosúladením zaokrúhľovania konečnej sumy vymeriavacieho základu na platenie poisťného na sociálne poistenie so zákonom č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a zákonom o zdravotnom poistení,
- zavedením povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia pre samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré majú prerušovaný výkon svojej činnosti maximálne na 6 mesiacov,
- zavedením odvodov zdravotného poistenia na príjmy z prenájmu a dividend.

Skutočnosť daňových príjmov, príjmov z odvodov sociálneho a zdravotného poistenia na aktuálnej báze v metodike ESA 95 a celkové daňové a odvodové zaťaženie za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v mil. eur

Názov príjmu	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
	2008	2009	2010	2011	2011–2010
Daňové a odvodové príjmy spolu	19 132,5	17 739,1	18 022,4	19 512,4	+ 1 490,0
z toho:					
daňové príjmy	11 172,6	9 881,3	10 068,6	11 206,1	+ 1 137,5
príjmy z odvodov sociálneho a zdravotného poistenia	7 959,9	7 857,8	7 953,8	8 306,3	+ 352,5
Celkové daňové a odvodové zaťaženie v % z HDP	28,9	28,5	27,8	28,6	+ 0,8

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

V medziročnom zvýšení celkového daňového a odvodového zaťaženia, t. j. podielu daní a odvodov na HDP v roku 2011 o 0,8 p. b. na 28,6 % z HDP, príspevok konsolidačných opatrení vlády SR predstavuje 1,0 % z HDP a príspevok dane z pridanej hodnoty z 2. balíka PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry 0,2 % z HDP pri medziročnom poklese daňovej kvóty o 0,2 p. b. na 27,6 % z HDP.

NKÚ SR upozorňuje, že predpokladaný medziročný pokles daňovej kvóty v roku 2011 poukazuje okrem iného aj na možnosť rastu daňových únikov u niektorých druhov daní a odvodov. Z tohto dôvodu a tiež vzhľadom na veľký rozsah legislatívnych zmien v tejto oblasti, by sa mali prijať účinné opatrenia na zvýšenie efektívnosti výberu daní a elimináciu daňových únikov. Pozornosť je potrebné sústrediť predovšetkým na daňové úniky pri dani z pridanej hodnoty, spotrebných daniach a dani z príjmov fyzických osôb, ktoré výrazne znižujú daňové príjmy SR.

2.2.2 Rozpočtové vzťahy SR s EÚ

V návrhu RVS na roky 2011 až 2013 sa v rámci rozpočtových vzťahov SR a EÚ odhaduje čistá finančná pozícia na rok 2011 na úrovni 2 821,4 mil. eur, ktorá vyjadruje efekt z bilancie odvodov a príspevkov SR do všeobecného rozpočtu EÚ a príjmov z neho.

Čistá finančná pozícia SR voči EÚ bez zohľadnenia medziročného nárastu pohľadávok voči EÚ za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa údajov návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

v mil. eur

Názov príjmu	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
	2008	2009	2010	2011	2011–2010
Čistá finančná pozícia SR voči EÚ	250,1	423,9	2 171,2	2 821,4	650,2
z toho:					
• odvody a príspevky SR do rozpočtu EÚ	643,4	695,8	901,5	751,3	- 150,2
• príjmy z rozpočtu EÚ	893,5	1 119,7	3 072,7	3 572,7	+ 500,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že odhad odvodov a príspevkov SR do všeobecného rozpočtu EÚ na rok 2011 v sume 751,3 mil. eur je v súlade s rozhodnutím Rady EÚ o systéme vlastných zdrojov ES, z toho odvod SR do všeobecného rozpočtu EÚ bez tradičných vlastných zdrojov EÚ predstavuje sumu 650,2 mil. eur, odvod tradičných vlastných zdrojov ES sumu 94,8 mil. eur a príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu sumu 6,4 mil. eur.

Rozpočtované príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ sa členia na príjmy, ktoré:

- sú zaradené do príjmov a výdavkov ŠR, a to príjmy z poľnohospodárskych fondov a príjmy na financovanie programov Národného strategického a referenčného rámca,
- nie sú zaradené do príjmov a výdavkov ŠR, a to príjmy z vnútorných politík EÚ, príjmy na odstavenie bloku V-1 atómovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach, príjmy z finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho mechanizmu, Nórskeho finančného mechanizmu a Švajčiarskeho finančného mechanizmu a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté SR na základe medzinárodných zmlúv uzatvorených medzi SR a inými štátmi.

Odhad príjmov SR zo všeobecného rozpočtu EÚ a iných prostriedkov zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv na rok 2011 podľa údajov návrhu RVS na rok 2011 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	V tis. eur
Príjmy z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia spolu (A+B+C)	3 626 040
z toho:	
A. Príjmy z EÚ zaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu spolu	3 343 890
z toho:	
- Poľnohospodárske fondy (priame platby, trhovo orientované výdavky, program rozvoja vidieka, Európsky fond pre rybné hospodárstvo)	635 023
- Štrukturálne operácie (I. a II: obdobie bez Európskej územnej spolupráce)	2 708 867
B. Príjmy z EÚ nezaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu spolu	228 847
z toho:	
- Programy Európskej územnej spolupráce	54 368
- Vnútorné politiky/vnútorné opatrenia vrátane predvstupových fondov	174 479
C. Iné prostriedky zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv	53 303
z toho:	
- Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus	45 000
- Švajčiarsky finančný mechanizmus	8 303

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Podľa názoru NKÚ SR naplnenie príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ bude závisieť predovšetkým od úrovne ambiciózne nastaveného čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu príslušnými ministerstvami, ktoré plnia funkcie riadiacich orgánov. Znamená to získať dostatok kvalitných projektov, funkčný systém riadenia

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

a kontroly, ktorý dokáže pôsobiť nielen ex-post, ale najmä preventívne. Tým sa zabráni vzniku nesprávneho a nezákonného použitia finančných prostriedkov EÚ a zamedzí sa hrozbe, že Európska komisia skráti časť záväzku ES, alebo vykoná finančné korekcie z dôvodu zistenia vážnych nezrovnalostí voči všeobecne záväzným právnym predpisom a pravidlám SR a EÚ. Preto je potrebné vopred identifikovať inherentné i kontrolné riziká a cielene sa sústrediť na ich riadenie, čo predpokladá spoľahlivo a transparentne fungujúci systém finančného riadenia, založený na koordinácii a spolupráci všetkých zúčastnených strán.

Odhad výdavkov na spolufinancovanie spoločných programov SR a EÚ a iných finančných nástrojov na rok 2011 podľa údajov návrhu RVS na roky 2010 až 2011 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	V tis. eur
Výdavky na spolufinancovanie spolu (A+B)	693 921
z toho:	
A. Spolufinancovanie spoločných programov SR a EÚ spolu	680 842
z toho:	
- Vnútorne politiky	4 874
- Programy Európskej územnej spolupráce	14 814
- Poľnohospodárske fondy	183 406
- Štrukturálne operácie II. programové obdobie	477 748
B. Iné finančné nástroje spolu	13 079
z toho:	
- Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus	8 841
- Švajčiarsky finančný mechanizmus	4 238

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Odhad výdavkov na spolufinancovanie spoločných programov SR a EÚ a výdavkov iných finančných nástrojov na rok 2011 vychádza z odhadu príjmov SR zo všeobecného rozpočtu EÚ a iných prostriedkov zo zahraničia, pričom s nimi úzko súvisí. Je navrhnutý tak, aby v dostatočnej miere zabezpečil financovanie všetkých predpokladaných výdavkov. Podľa názoru NKÚ SR pre naplnenie tohto cieľa je však rovnako ako v prípade odhadu príjmov SR nevyhnutné dodržať stanovené predpisy a pravidlá EÚ a zabezpečiť časovú realizáciu riadenia implementácie pomoci takým spôsobom, aby nedochádzalo k predlžovaniu termínov, časovým sklzom a iným nedostatkom s negatívnym vplyvom predovšetkým na úroveň čerpania výdavkov na spolufinancovanie spoločných programov SR a EÚ.

NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti, analýzy rizík a kontrolných záverov považuje za rizikové oblasti predovšetkým:

- nedostatočné overovanie pripravenosti veľkých projektov, ktoré by umožnilo posúdiť reálnosť čerpania zdrojov EÚ,
- rozsiahle alebo nejasné ciele financovania,
- väčšie sústredenie sa na vstupy ako na výsledky.

Eliminovanie uvedených rizík je podľa NKÚ SR možné dosiahnuť:

- rozpracovaním záväzného plánu čerpania pomoci do konca programového obdobia 2007 až 2013 a zabezpečenie jeho plnenia,

- stanovením časového riadenia implementácie pomoci a operatívnych opatrení na plnenie termínov realizácie pomoci za účelom dosiahnutia maximálneho využitia schválených finančných zdrojov EÚ,
- vykonaním analýzy nákladov na implementáciu a kontrolu štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu a na jej základe vyhodnotiť kvalitu riadenia, efektívnosť a účinnosť vynaložených prostriedkov a prijať opatrenia na racionalizáciu a zjednodušenie procesu implementácie,
- prijatím opatrení, aby sa výška pridelených prostriedkov EÚ neurčovala na základe maximalizácie pravdepodobného čerpania finančných prostriedkov, ale podľa dobre pripravenej stratégie rozvoja a efektívnosti štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu,
- zlepšením monitorovania účinkov opatrení, ktoré sa prijali na odstránenie nedostatkov a slabých miest v implementácii fondov EÚ v predchádzajúcom období a identifikácie vysoko rizikových oblastí.

Aj v roku 2011 NKÚ SR zameria v rámci svojej kontrolnej činnosti osobitnú pozornosť na zákonné, hospodárne, efektívne a účinné využívanie verejných zdrojov získaných zo všeobecného rozpočtu EÚ ako aj iných prostriedkov zo zahraničia získaných na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná.

2.2.3 Základné parametre návrhu rozpočtu verejnej správy

Na základe odhadu daňových príjmov, rozpočtovania nedaňových príjmov a určení maximálneho plánovaného fiškálneho deficitu verejnej správy v metodike ESA 95 sa stanovuje limit celkových výdavkov sektora verejnej správy, v ktorom sú zohľadnené aj rozpočtové vzťahy s EÚ, údaje o výške úrokov a štátnom dlhu, predpokladané operácie zo štátnymi finančnými aktívami, súhrnný rozpočet ostatných subjektov verejnej správy.

Skutočnosť základných parametrov návrhu RVS na aktuálnej báze v metodike ESA 95 za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov príjmu		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel 2011–2010
		2008	2009	2010	2011	
Saldo RVS	mil. eur	- 1 548,8	- 4 999,4	- 5 108,5	- 3 438,5	+ 1 670,0
v tom:						
• príjmy	mil. eur	21 844,1	21 170,8	20 950,0	23 308,4	+ 2 358,4
• výdavky	mil. eur	23 392,9	26 170,2	26 058,5	26 746,9	+ 688,4
Saldo RVS	% z HDP	- 2,3	- 7,9	- 7,8	- 4,9	+ 2,9 p. b.
v tom:						
• príjmy	% z HDP	32,5	33,6	32,0	33,2	+ 1,2 p. b.
• výdavky	% z HDP	34,8	41,5	39,9	38,1	- 1,8 p. b.

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že na medziročnom poklese podielu salda RVS na HDP o 2,9 p. b. v roku 2001 majú rozhodujúci vplyv konsolidačné opatrenia vlády SR s príspevkom vo výške 2,5 p. b., ktoré boli prijaté v súlade s jej Programovým vyhlásením a v súvislosti s odporúčaniami rozhodnutia Rady EÚ o začatí procedúry nadmerného deficitu voči SR. Príspevok odhadovaného vývoja reálnej ekonomiky predstavuje 0,4 p. b. Rýchlejší rast rozpočtovania príjmov pred výdavkami pri medziročnom poklese ich podielu na HDP potvrdzuje konsolidačné úsilie vlády SR a jej snahu o zvyšovanie kvalitatívnej stránky fungovania verejnej správy v roku 2011.

Vyčíslenie efektov z konsolidačných opatrení vlády SR a vplyvu na saldo RVS v roku 2011 podľa údajov návrhu RVS na rok 2011 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Štruktúra konsolidačných opatrení vlády SR na rok 2011	mil. eur	% z HDP
Príjmy verejnej správy	+ 774	1,1
z toho:		
• rozširovanie daňových základní pre dane z príjmu a odvody	+ 255	0,4
• nedaňové príjmy	+ 199	0,3
• zvýšenie sadzby dane z pridanej hodnoty z 19 na 20 %	+ 186	0,3
• zvýšenie sadzieb niektorých spotrebných daní	+ 135	0,2
Výdavky verejnej správy	- 998	- 1,4
z toho:		
• mzdy	- 154	- 0,2
• tovary a služby	- 150	- 0,2
• bežné dotácie do poľnohospodárstva, bývania, Slovenskej televízie a pod.	- 143	- 0,2
• ostatné ako napr. rezerva vlád, bežné výdavky Sociálnej poisťovne a pod.	- 134	- 0,2
• zníženie transferov miestnej samospráve	- 90	- 0,1
• úspory v zdravotníctve	- 85	- 0,1
• kapitálové výdavky z nízkou efektívnosťou	- 80	- 0,1
• kapitálové dotácie	- 76	- 0,1
• štátne fondy	- 50	- 0,1
• korekcie k podporným fondom EÚ	- 38	- 0,1
Vplyv konsolidačných opatrení vlády na saldo RVS v roku 2011	+ 1 773	+ 2,5

Zdroj: MF SR

NKÚ SR konštatuje, že v konsolidačných opatreniach vlády SR prijatých na zníženie deficitu verejnej správy v roku 2011 ide na strane príjmov najmä o legislatívne zmeny v oblasti daní a odvodov a na strane výdavkov o ich plošné škrtky v sektore verejnej správy. Tieto zmeny však podľa názoru NKÚ SR nie sú odrazom všetkých potrebných a nevyhnutných výraznejších systémových zmien napr. v oblasti sociálneho a dôchodkového systému a pod.

NKÚ SR poukazuje na to, že pre zvýšenie efektívnosti verejných výdavkov je potrebné najmä spresniť pravidlá ich použitia a zvýšiť účinnosť verejnej kontroly vo všetkých etapách finančného riadenia sektora verejnej správy. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať aj dlhoročnému problému zadlžovania územnej samosprávy, pre riešenie ktorého by bolo vhodné spresniť pravidlá jej hospodárenia a vytvoriť účinné mechanizmy na eliminovanie nárastu dlhov.

2.3 Dlh verejnej správy

Podľa Príručky deficitu a dlhu verejnej správy metodiky ESA 95 hrubý dlh verejnej správy tzv. maastrichtský dlh predstavuje konsolidovaný súčet všetkých nesplatených záväzkov sektora verejnej správy ku koncu roka v menovitej nominálnej hodnote rovnajúcej sa zmluvne dohodnutej sume, ktorú bude musieť verejná správa zaplatiť veriteľom v deň splatnosti. Nesplatené záväzky, zásadne bez záväzkov z nesplatených úrokov, predstavujú prijaté vklady, emitované cenné papiere iné ako akcie okrem finančných derivátov a prijaté pôžičky vrátane imputovaných pôžičiek, ktoré sa rovnajú hodnote majetku nadobudnutého prostredníctvom finančného lízingu.

Hrubý dlh verejnej správy je jedným z rozhodujúcich ukazovateľov mapujúcim vývoj zadlženia verejnej správy pre účely procedúry nadmerného deficitu v rámci Paktu stability a rastu. Ukazovateľ podielu hrubého dlhu verejnej správy na HDP je jedným z maastrichtských kritérií používaných pri hodnotení kvality verejných financií krajín EÚ. Jeho referenčná hodnota je stanovená na úrovni 60 % podielu hrubého dlhu verejnej správy z HDP.

NKÚ SR konštatuje, že vláda SR po zvýšení rastu hrubého dlhu verejnej správy v rokoch 2008 až 2010 v súlade s odporúčaniami Rady EÚ z procedúry nadmerného deficitu prijala v návrhu RVS na roky 2011 až 2013 opatrenia na fiškálnu konsolidáciu, Tieto opatrenia, ktoré sa týkajú príjmovej aj výdavkovej strany rozpočtu, sú zamerané na medziročné zníženie podielu deficitu na HDP v roku 2011. Vláda SR plánuje v ďalších rokoch prijať zásadné systémové opatrenia predovšetkým v oblasti zvýšenia transparentnosti verejných financií a efektívnosti v daňovom systéme s cieľom stabilizácie podielu daňových a odvodových príjmov na HDP. Tieto opatrenia by mali v strednodobom horizonte zabezpečiť postupný pokles podielu hrubého dlhu verejnej správy na HDP a tým aj dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Skutočnosť hrubého dlhu verejnej správy a jeho podiel na HDP za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel	
	2008	2009	2010	2011	2011–2010	
Hrubý dlh verejnej správy	mil. eur	18 613	22 584	28 887	32 268	+ 3 381
	% z HDP	27,7	35,7	43,8	46,0	+ 2,2 p. b.

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že podiel hrubého dlhu verejnej správy na HDP má k 31. decembru 2011 dosiahnuť 32 268,0 mil. eur, čo bude zodpovedať 46,0 % z predpokladaného HDP. Podľa NKÚ SR táto úroveň bude aj koncom roku 2011 naďalej pod úrovňou referenčnej hodnoty maastrichtského kritéria.

Štruktúru hrubého dlhu verejnej správy za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa údajov návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov príjmu	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel	
	2008	2009	2010	2011	2011–2010	
Hrubý dlh verejnej správy	mil. eur	18 613	22 584	28 887	32 268	+ 3 381
v tom:						
• štátny dlh		17 684	21 362	27 399	30 677	+ 3 278
• dlh ostatných subjektov verejnej správy		929	1 222	1 488	1 591	+ 103

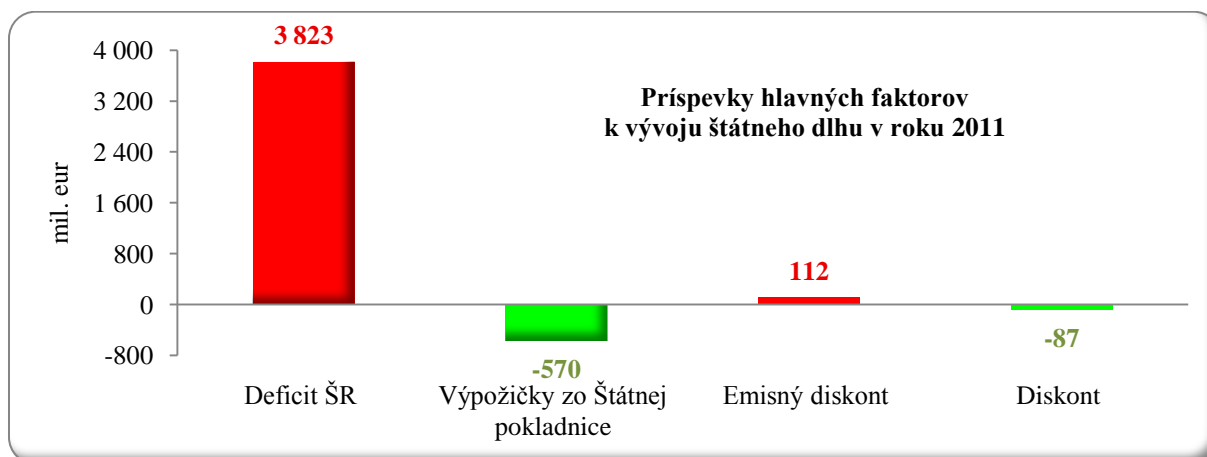
Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Z uvedeného vyplýva, že na vývoj celkového hrubého dlhu verejnej správy v roku 2011 bude mať výrazne väčší vplyv štátny dlh ako dlh ostatných subjektov verejnej správy. Príspevok štátneho dlhu k zmene hrubému dlhu verejnej správy v roku 2011 však bude v porovnaní s rokom 2010 nižší o 2 759 mil. eur pri miernom zvýšení príspevku dlhu ostatných subjektov verejnej správy o 2 mil. eur.

NKÚ SR vidí riziká vo vývoji hrubého dlhu verejnej správy v neistom vývoji svetovej ekonomiky a finančných trhov, napĺňaní konsolidačných cieľov vlády SR a v možnom vyššom náraste zadlžovania územnej samosprávy spojenom napr. s väčším ako odhadovaným

objemom prijatých úverov na odstraňovanie následkov povodní alebo na plnenie ich investičných zámerov.

Hlavné vplyvy na zmenu vývoja štátneho dlhu vrátane vkladov dobrovoľných klientov Štátnej pokladnice v roku 2011 podľa odhadov návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: MF SR

NKÚ SR konštatuje, že medziročné zvýšenie štátneho dlhu v roku 2011 o 3 278 mil. eur na 30 677 mil. eur bude ovplyvnené predovšetkým hotovostným schodkom ŠR rozpočtovaným na úrovni 3 833,1 mil. eur, ktorý je vplyvom konsolidačného úsilia vlády SR v porovnaní s rokom 2010 nižší o 877 mil. eur. Súčasťou hotovostných príjmov ŠR, t. j. jeho hotovostného schodku sú aj emisné ážio a alikvotný úrokový výnos z emisie dlhopisov, ktoré prispievajú k poklesu štátneho dlhu.

Emisné ážio štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok vzniká pri vyššej kupónovej sadzbe týchto cenných papierov ako investormi požadovaná výnosnosť pri ich aukcii, t. j. vtedy, keď investori zaplatia za cenné papiere vyššiu sumu ako je ich nominálna hodnota. Alikvotný úrokový výnos vzniká pri uskutočnení emisie štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok v období, keď do výplaty prvého kupónu zostáva kratšie obdobie ako je stanovená perióda vyplácania kupónu.

NKÚ SR poukazuje na to, že ďalším negatívnym faktorom zvýšenia štátneho dlhu v roku 2011 bude diskont pri emisii štátnych dlhopisov, ktorý k nárastu štátneho dlhu v roku 2011 prispeje sumou 112 mil. eur, čo bude oproti roku 2010 menej o 24 mil. eur. Emisný diskont štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok vzniká pri nižšej kupónovej sadzbe týchto cenných papierov ako je investormi požadovaná výnosnosť pri ich aukcii, t. j. vtedy, keď investori zaplatia za cenné papiere nižšiu sumu ako je ich nominálna hodnota.

NKÚ SR preto očakáva, že na vývoj štátneho dlhu v roku 2011 bude pozitívne pôsobiť zmena stavu výpožičiek zo Štátnej pokladnice používaných na krytie štátneho dlhu, ktoré nezvyšujú záväzky vlády SR. Z hľadiska ich vplyvu na vývoj štátneho dlhu je rozhodujúci spôsob ich využitia a to na krytie štátneho dlhu, priebežné financovanie schodku ŠR, úložky v komerčných bankách alebo na financovanie nákupov cenných papierov tzv. repoobchodov.

Skutočnosť výpožičiek zo Štátnej pokladnice k 31. decembru 2009 a predikcie k 31. decembru 2010 a 2011 podľa údajov MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Ukazovateľ	2009	Predikcia		Rozdiel 2011 – 2010	
		2010	2011		
Výpožičky zo Štátnej pokladnice	mil. eur	3 114	3 779	3 808	+ 29
z toho:					
úložky v komerčných bankách a nákup cenných papierov		813	2 817	2 276	- 541
prostriedky použité na krytie štátneho dlhu		2 301	962	1 532	+ 570

Zdroj: MF SR

Na základe preskúmania návrhu RVS na rok 2011 zastáva aj NKÚ SR názor, že Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity bude v roku 2011 využívať viac zdrojov zo Štátnej pokladnice. Zmena stavu výpožičiek zo Štátnej pokladnice používaných na krytie štátneho dlhu prispeje k jeho zníženiu sumou 570 mil. eur, čo bude oproti roku 2010 výrazným zlepšením, nakoľko v tomto roku bude zmena stavu výpožičiek zo Štátnej pokladnice pôsobiť opačne a k zvýšeniu štátneho dlhu prispeje sumou 1 339 mil. eur. To bude súvisieť predovšetkým s potrebou zabezpečenia dostatočnej likvidity pre účely splatenia cenných papierov na začiatku roku 2011 v sume 2 004 mil. eur, ktoré nebude možné koncom roku 2010 použiť na krytie štátneho dlhu. Ďalším pozitívnym faktorom na vývoj štátneho dlhu v roku 2011 bude diskont pri splatení štátnych dlhopisov, ktorý k zníženiu štátneho dlhu prispeje sumou 87 mil. eur. Platenie tohto diskontu je síce súčasťou hotovostných výdavkov ŠR, ale neprispieva k nárastu štátneho dlhu.

Štruktúru štátneho dlhu k 31. decembru 2009 a predikcie k 31. decembru 2010 a 2011 podľa údajov MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	2009	Predikcia		Rozdiel 2011 – 2010	
		2010	2011		
Štátny dlh	mil. eur	21 362	24 126	27 754	+ 3 628
z toho:					
• cenné papiere		20 366	23 290	27 040	+ 3 750
• úvery a vklady v Štátnej pokladnici		996	836	714	- 122

Zdroj: MF SR

NKÚ SR očakáva, že predpoklad mierneho poklesu objemu vládnych úverov a vkladov v Štátnej pokladnici v roku 2011 sa premietne vo zvýšenom úsilí vydávania cenných papierov, čo bude súvisieť aj so zabezpečením krytia štátneho dlhu a vlastnej likvidity štátnych dlhopisov.

Štruktúru štátneho dlhu podľa rezidentov k 31. decembru 2009 a predikcie k 31. decembru 2010 a 2011 podľa údajov MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	2009	Predikcia		Rozdiel 2011 – 2010	
		2010	2011		
Štátny dlh	mil. eur	21 362	24 126	27 754	+ 3 628
z toho:					
• domáci		13 594	15 793	18 540	+ 2 747
• zahraničný		7 768	8 333	9 214	+ 881

Zdroj: MF SR

Vo zvýšení štátneho dlhu v roku 2011 sa výraznejšie prejaví rýchlejší rast domácich emisií štátnych dlhopisov pred ich umiestnením na zahraničných finančných trhoch.

Štruktúru štátneho dlhu podľa pôvodnej splatnosti k 31. decembru 2009 a predikcie k 31. decembru 2010 a 2011 podľa údajov MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

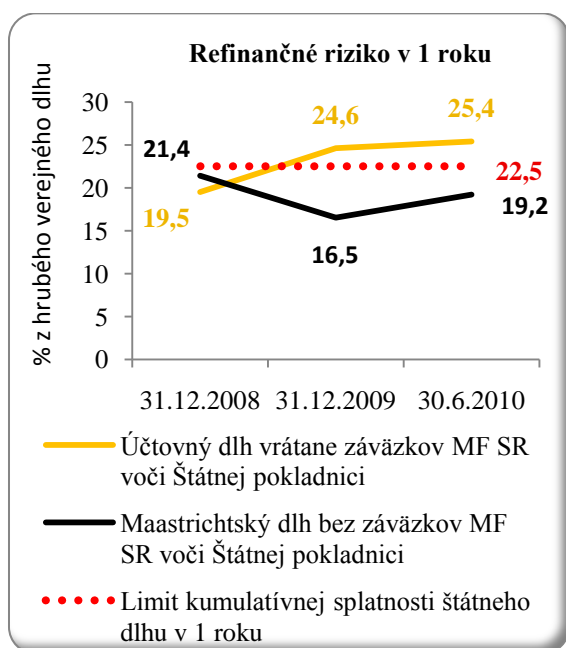
Ukazovateľ	2009	Predikcia		Rozdiel 2011 – 2010	
		2010	2011		
Štátny dlh	mil. eur	21 362	24 126	27 754	+ 3 628
z toho:					
• krátkodobý		1 024	1 590	2 740	+ 1 150
• dlhodobý		20 338	22 536	25 014	+ 2 478

Zdroj: MF SR

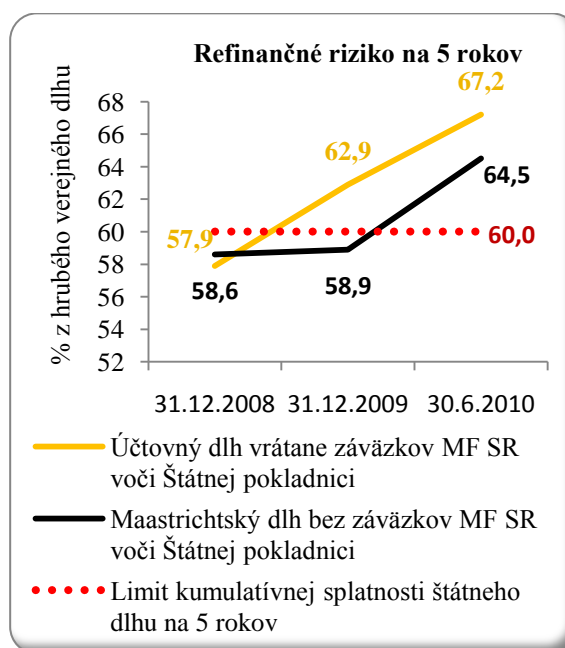
NKÚ SR predpokladá, že vo vývoji štátneho dlhu podľa pôvodnej splatnosti v roku 2011 sa prejaví zvýšený záujem investorov investovať do cenných papierov s kratšími lehotami splatnosti. Rýchlejšia rast cenných papierov s dlhodobou splatnosťou sa pozitívne prejaví v eliminácii refinančného rizika štátneho dlhu a v znížení citlivosti na zmenu trhových úrokových sadzieb. Naplnenie týchto očakávaní vývoja štátneho dlhu môže znamenať príspevok k stabilizácii výdavkov ŠR na jeho obsluhu. V rámci riadenia štátneho dlhu Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity má významný vplyv na riziká obsiahnuté v štátnom dlhu systém monitorovania a vyhodnocovania jeho refinančných a úrokových rizík. Tento systém zabezpečuje transparentný, obozretný a nákladovo úsporný spôsob likvidity štátneho dlhu a prístupu na finančný trh. Jeho podstatou je zavedenie limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia štátneho dlhu v jednom roku a limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia štátneho dlhu do 5 rokov.

Refinančné riziko predstavuje riziko, že štát si nedokáže požičať na krytie štátneho dlhu k dátumu splatnosti alebo si dokáže požičať iba za relatívne nevýhodných podmienok. Je to riziko, ktoré môže viesť k tomu, že štát nebude schopný splniť svoje záväzky k dátumu splatnosti. Základnými parametrami refinančného rizika štátneho dlhu sú limit kumulatívnej splatnosti štátneho dlhu vrátane úrokov v jednom roku na úrovni 22,5 % hrubého dlhu verejnej správy a limit kumulatívnej splatnosti štátneho dlhu vrátane úrokov na najbližších päť rokov na úrovni 60 % hrubého dlhu verejnej správy. Kumulatívna splatnosť štátneho dlhu predstavuje súčet všetkých záväzkov štátu splatných za obdobie 1 roka a najbližších 5 rokov.

Skutočnosť refinančného rizika štátneho dlhu k 31. decembru 2008, 31. decembru 2009 a 30. júnu 2010 podľa údajov MF SR dokumentujú nasledujúce grafy:

Zdroj: MF SR

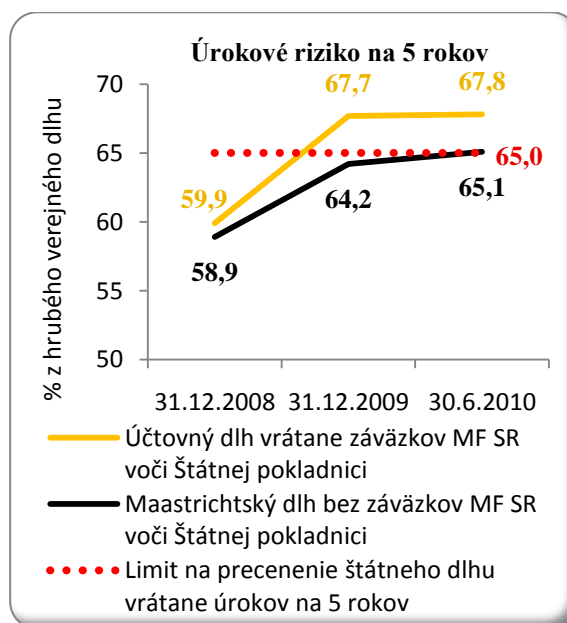
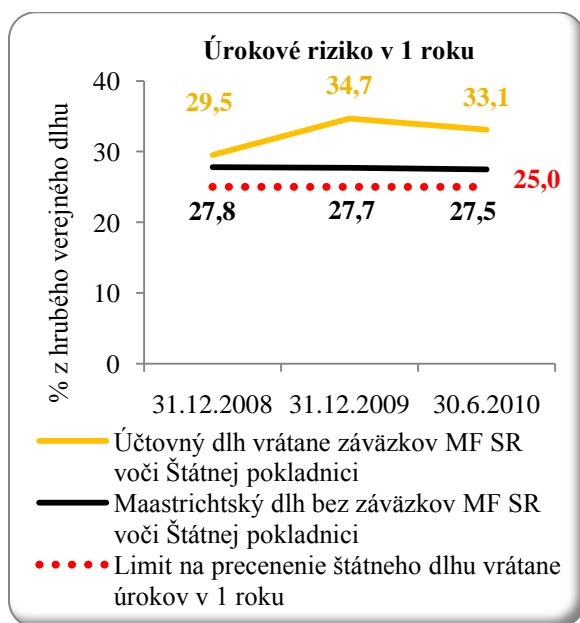

NKÚ SR konštatuje, že kumulatívna splatnosť štátneho dlhu v jednom roku k 30.06.2010 dosiahla úroveň 25,4 % z celkovej hodnoty štátneho dlhu, čo bolo o 2,9 p. b. viac ako bolo stanovené maximum na úrovni 22,5 %. Kumulatívna splatnosť na najbližších 5 rokov k 30.06.2010 dosiahla úroveň 67,2 % z celkovej hodnoty štátneho dlhu, čo bolo o 7,2 p. b. viac ako bolo stanovené maximum na úrovni 60,0 %. V ukazovateľoch sú zohľadnené všetky splatnosti istín štátnych dlhopisov, vládnych úverov, medzibankových depozít a refinančný systém so Štátnou pokladnicou. Jedným z vplyvov zhoršenia ukazovateľov refinančného rizika v roku 2010 je používanie krátkodobých zdrojov zo Štátnej pokladnice, čo sa však na druhej strane pozitívne prejavuje vo výdavkoch ŠR.

NKÚ SR pripomína, že úrokové riziko predstavuje riziko, že v dôsledku nepriaznivého vývoja úrokových sadzieb sa zvýšia úrokové náklady štátneho dlhu s negatívnym dopadom na deficit ŠR. Je to riziko straty, resp. zvýšenia nákladov vyplývajúce zo zmeny úrokových sadzieb v prípade úrokovovo citlivých transakcií.

Základnými parametrami úrokového rizika štátneho dlhu sú limit z precenenia štátneho dlhu vrátane úrokov v prvom roku na úrovni 25 % z hrubého dlhu verejnej správy a limit z precenenia štátneho dlhu vrátane úrokov kumulatívne na 5 rokov na úrovni 65 % z hrubého dlhu verejnej správy. Precenenie dlhu znamená mieru ohrozenia finančnej situácie štátu v dôsledku nepriaznivých pohybov úrokových sadzieb. Zmeny trhových úrokových sadzieb ovplyvňujú výšku úrokových nákladov a tým aj deficitu ŠR.

Skutočnosť úrokového rizika štátneho dlhu k 31. decembru 2008, 31. decembru 2009 a k 30. júnu 2010 podľa údajov MF SR dokumentujú nasledujúce grafy:

Zdroj: MF SR

NKÚ SR konštatuje, že precenenie štátneho dlhu vrátane úrokov v jednom roku k 30.06.2010 dosiahlo úroveň 33,1 % z celkovej hodnoty štátneho dlhu, čo bolo o 8,1 p. b. viac ako bolo stanovené maximum na úrovni 22,5 %. Precenenie na najbližších 5 rokov k 30.06.2010 dosiahlo úroveň 67,8 % z celkovej hodnoty štátneho dlhu, čo bolo o 2,8 p. b. viac ako stanovené maximum na úrovni 65 %. V zhoršení týchto ukazovateľov sa prejavuje presun záujmu investorov investovať do dlhových nástrojov s kratšími splatnosťami a preferovaním nákupu štátnych pokladničných poukážok pred štátnymi dlhopismi.

NKÚ SR poukazuje na to, že k zlepšeniu ukazovateľov úrokového rizika by prispelo zabezpečenie harmonizácie procesov a inštrumentov štátneho dlhu so štandardami kapitálového trhu eurozóny, a to najmä doladenie parametrov štátneho dlhu prostredníctvom úprav finančných derivátov a zmien pohyblivých úrokových sadzieb na fixné tak, ako je to bežné v eurozóne. Pri existencii zmlúv Medzinárodnej asociácie pre swapy a deriváty o kreditných derivátoch východiskom môžu byť úrokové swapy, pri ktorých štát vydaním svojich dlhopisov s pohyblivou úrokovou sadzbou získa potrebnú likviditu a na druhej strane zmení túto úrokovú sadzbu na fixnú prostredníctvom nákupu úrokových swapov.

NKÚ SR si však uvedomuje, že takéto zmeny predpokladajú dobudovanie potrebnej infraštruktúry, vytvorenie systému primárnych dealerov podľa štandardov Hospodárskej a menovej únie a zásadnú zmenu podmienok platobného styku a účtovnej metodiky. V prípade vhodných trhových podmienok je potrebné zaoberať sa aj otázkou vybudovania systému na uskutočnenie emisií dlhopisov pre obyvateľstvo na primárnom trhu a prípadného obchodovania s nimi v rámci sekundárneho trhu.

Okrem štátneho dlhu vývoj hrubého dlhu verejnej správy v roku 2011 bude podľa NKÚ SR ovplyvnený aj dlhom ostatných subjektov verejnej správy, v ktorom sa rizikovým javí predovšetkým vývoj zadĺženosti územnej samosprávy.

Štruktúru dlhu ostatných subjektov verejnej správy za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa údajov návrhu RVS na roky 2011 až 2012 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov príjmu	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel 2011-2010
	2008	2009	2010	2011	
Dlh ostatných subjektov verejnej správy	929	1 222	1 488	1 591	+ 103
z toho:					
• VÚC	310	376	477	504	+ 27
• Obce	348	574	739	816	+ 77
• príspevkové organizácie obcí	1	1	1	1	0
• FNM SR	270	270	270	270	0

Zdroj: MF SR

NKÚ SR konštatuje, že v odhade zvýšenia zadĺženosti VÚC a obcí v roku 2011 sa prejavujú okrem potreby odstraňovania následkov povodní aj ich investičné zámery. Z hľadiska budúceho vývoja hrubého dlhu verejnej správy bude dôležité predovšetkým dodržiavanie pravidla, podľa ktorého obce na plnenie svojich úloh môžu prijímať návratné zdroje financovania iba v prípade, keď celková suma dlhu obce neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma ročných splátok vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % týchto príjmov.

NKÚ SR poukazuje na to, že za účelom maximálneho eliminovania rizika zadlžovania územnej samosprávy bude nevyhnutné spresniť existujúce a zaviesť nové pravidlá pre hospodárenie VÚC a obcí.

3 Návrh štátneho rozpočtu

ŠR sa zostavuje na hotovostnej báze. Z tohto dôvodu saldo ŠR na aktuálnej báze rozpočtované v metodike ESA 95 na rok 2011 je nutné najskôr pretransformovať pomocou

modifikujúcich faktorov na hotovostné saldo. Takto získané hotovostné saldo ŠR a odhadované hotovostné príjmy ŠR spolu vytvárajú priestor pre rozpočtovanie výdavkov ŠR.

3.1 Rozpočtovanie schodku štátneho rozpočtu na aktuálnej a hotovostnej báze

NKÚ SR konštatuje, že ohraničujúcimi faktormi pre saldo ŠR na rok 2011 na aktuálnej báze v metodike ESA 95 vo výške -3 726,7 mil. eur je celkové saldo RVS na rok 2011 vo výške -3 448,5 mil. eur a saldo súhrnných rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy na rok 2011 vo výške -278,2 mil. eur. Takto rozpočtované saldo ŠR je pretransformované na hotovostné saldo pomocou modifikujúcich faktorov v sume 106,4 mil. eur.

Predikcie modifikujúcich faktorov ŠR na roky 2010 a 2011 podľa údajov návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	Predikcie		
	2010	2011	
Modifikujúce faktory	mil. eur	226,4	106,4
z toho:			
saldo rozpočtových operácií štátnych finančných aktív bez finančných operácií		14,1	35,9
medziročná zmena stavu mimorozpočtových účtov		- 14,6	0,0
vplyv časového rozlíšenia platených úrokov		36,2	- 106,8
časové rozlíšenie daňových príjmov		22,9	177,3
medziročná zmena stavu pohľadávok SR voči EÚ		167,8	0,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že z modifikujúceho faktora salda rozpočtových operácií štátnych finančných aktív na rok 2011 vo výške 35,9 mil. eur sú v súlade s metodikou ESA 95 vylúčené finančné operácie tak na strane príjmov ako aj na strane výdavkov. Na strane príjmov ide o príjmy vo výške 0,6 mil. eur z vymáhania zahraničných pohľadávok získaných pri delení majetku bývalej Českej a Slovenskej federatívnej republiky a o príjmy vo výške 44,0 mil. eur zo splátok úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí, a to najmä z predaja ubytovacích kapacít pre KIA/Hyundai v sume 31,0 mil. eur, zo splátky návratnej finančnej výpomoci v súvislosti so zabezpečením projektu Samsung v sume 11,0 mil. eur, z úverovej výpomoci poskytnutej mestu Košice v sume 1,4 mil. eur. Na strane výdavkov ide o výdavky spojené s poskytovaním úverov a pôžičiek, účasťou na majetku a so splácaním istín v rámci účasti v medzinárodných organizáciách v sume 4,9 mil. eur.

Príjmové rozpočtové operácie štátnych finančných aktív bez finančných operácií sa rozpočtujú vo výške 334,1 mil. eur. Rozhodujúcou rozpočtovou operáciou štátnych finančných aktív sú príjmy z Fondu národného majetku SR z dividend od spoločností s jeho majetkovou účasťou vo výške 298,2 mil. eur, ktoré sú však z hľadiska bilancie štátnych finančných aktív rozpočtovo neutrálne, nakoľko sa v rovnakej výške prevedú výdavkovou rozpočtovou operáciou do príjmov ŠR. Zvyšných 13,9 mil. eur predstavuje posilnenie štátnych finančných aktív zo zostatku prostriedkov Fondu národného majetku SR z minulých rokov a 22,0 mil. eur predstavujú zrealizované štátne záruky voči štátnemu podniku Vodohospodárska výstavba.

Výdavkové rozpočtové operácie štátnych finančných aktív bez finančných operácií sa rozpočtujú vo výške 298,2 mil. eur, ktoré predstavujú rozpočtovo neutrálnu výdavkovú

operáciu prevodu prostriedkov z dividend Fondu národného majetku SR od spoločností s jeho majetkovou účasťou do príjmov ŠR.

Podľa názoru NKÚ SR v medzročnom poklese týchto výdavkov sa výrazne prejavuje vyčerpanie prostriedkov z privatizácie 25 % podielu Slovenského plynárenského priemyslu v roku 2010, ktoré boli určené na prevod do Sociálnej poisťovne na krytie výpadku jej príjmov z dôvodu zavedenia II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému.

NKÚ SR ďalej konštatuje, že modifikujúci faktor časového rozlíšenia platených hotovostných a akruálnych úrokov súvisiacich so štátnym dlhom zníži schodok ŠR na hotovostnej báze oproti akruálnej báze v roku 2011 o 106,8 mil. eur pri rozpočtovaní akruálnych úrokov v sume 1 270,0 mil. eur a hotovostných úrokov v sume 1 163,2 mil. eur. Modifikujúci faktor časového rozlíšenia odhadu daňových príjmov vrátane sankcií a výdavkov na verejnoprospešný účel podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 zníži schodok ŠR na hotovostnej báze oproti akruálnej báze v roku 2011 o 177,3 mil. eur. Vyčíslenie tohto faktora je však spojené so značnou mierou neistoty. Tá okrem iného súvisí s časovým posunom zaznamenávania hotovostných platieb niektorých daňových príjmov do príslušných časových období ich vzniku v súlade s metodikou ESA 95. NKÚ SR upozorňuje, že s týmto časovým posunom zaznamenávania hotovostných platieb je spojené riziko nadhodnotenia alebo podhodnotenia rozpočtovania daňových príjmov.

Schodok ŠR na akruálnej báze v metodike ESA 95 pretransformovaný pomocou modifikujúcich faktorov na schodok ŠR na hotovostnej báze na roky 2010 a 2011 podľa predikcií návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Predikcia		Rozdiel
		2010	2011	2011 – 2010
Schodok ŠR na akruálnej báze	mil. eur	- 4 473,3	- 3 726,7	+ 746,6
Modifikujúce faktory		226,4	106,4	- 120,0
Schodok ŠR na hotovostnej báze		- 4 699,7	- 3 833,1	+ 866,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že takto pretransformovaný hotovostný schodok ŠR spolu s odhadom príjmov ŠR vytvárajú priestor pre rozpočtovanie výdavkov ŠR na rok 2011, t. j. stanovenie celkového maximálneho limitu výdavkov ŠR na zabezpečenie bežných funkcií jeho jednotlivých rozpočtových kapitol a vyčlenenie objemu výdavkov na priority vlády SR.

Predikcie štruktúry ŠR na hotovostnej báze na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Predikcia		Rozdiel
		2010	2011	2011 – 2010
Schodok ŠR na hotovostnej báze	mil. eur	- 4 699,7	- 3 833,1	+ 866,6
z toho:				
• príjmy ŠR		11 146,9	13 092,4	+ 1 945,5
• výdavky ŠR		15 846,6	16 925,5	+ 1 078,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Medzročné zvýšenie príjmov ŠR na hotovostnej báze v roku 2011 vychádza zo súčasného priaznivého makroekonomického vývoja a očakávaných efektov z konsolidačných opatrení prijatých vládou SR, ktoré sa pozitívne prejavujú aj v rozpočtovaní výdavkov ŠR na zabezpečenie chodu štátu.

NKÚ SR predpokladá, že v medziročnom zvýšení rastu rozpočtovania výdavkov ŠR sa premieta predovšetkým zabezpečenie dostatočných prostriedkov na spolufinancovanie zdrojov z podporných fondov EÚ, transfer do Sociálnej poisťovne na krytie výpadku jej príjmov z dôvodu zavedenia II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému a iných výdavkov, na ktoré rozpočtová politika vlády SR nemá vplyv.

3.2 Rozpočtovanie príjmov štátneho rozpočtu

NKÚ SR konštatuje, že návrh rozpočtu príjmov ŠR na rok 2011 v sume 13 092,4 mil. eur možno posúdiť ako realistický s tým, že podľa NKÚ SR prípadné nenaplnenie predpokladov a odhadov efektov z konsolidačných opatrení prijatých vládou SR v daňovej oblasti by mohlo významným spôsobom ovplyvniť rozpočtovanie daňových príjmov.

NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že s rozpočtovaním nedaňových príjmov je spojené riziko vyplývajúce z rôznorodosti týchto príjmov. Naplnenie rozpočtových predpokladov plnenia transferov bude preto v prípade zahraničných transferov závisieť predovšetkým od pripravenosti na čerpanie prostriedkov z podporných fondov EÚ, a to najmä tých rezortov, ktoré plnia funkcie riadiacich orgánov.

Štruktúra príjmov ŠR za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa údajov MF SR a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov príjmu	mil. eur	Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel 2011–2010
		2008	2009	2010	2011	
Príjmy ŠR spolu		11 352,4	10 540,8	11 146,9	13 092,4	+ 1945, 5
z toho:						
• daňové príjmy		9 023,8	8 024,3	8 018,5	8 731,4	+ 712,9
• nedaňové príjmy		880,5	838,5	658,8	703,1	+ 44,3
• transfery		1 448,1	1 678,0	2 469,6	3 657,9	+ 1 188,3

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Najväčší podiel na celkových príjmoch ŠR rozpočtovaných na rok 2011 majú daňové príjmy vo výške 66,7 %. NKÚ SR poukazuje na to, že pre naplnenie týchto príjmov bude dôležité prijať účinné opatrenia na elimináciu daňových únikov najmä pri dani z pridanej hodnoty a spotrebných daniach. Najdynamickejším tempom rastu na úrovni 148,1 % sa rozpočtujú transfery, v čom sa prejavuje očakávané výraznejšie zapojenie zdrojov zo všeobecného rozpočtu EÚ.

3.2.1 Rozpočtovanie daňových príjmov štátneho rozpočtu

NKÚ SR konštatuje, že MF SR v návrhu RVS na roky 2011 až 2013 indikovalo hlavné riziká plnenia daňových príjmov ŠR v roku 2011 v makroekonomickom vývoji a vo veľkom rozsahu legislatívnych zmien v daňovej oblasti, ktoré zvýšia daňovo-odvodové zaťaženie práce s možným negatívnym dopadom na efektivitu výberu daní.

Na vývoj daňovej kvóty v roku 2011 bude mať najvýznamnejší vplyv vývoj reálnej ekonomiky a jeho štruktúry. Vo zvýšení ekonomického rastu v roku 2010 sa totiž najvýraznejšie prejavil rast zahraničného dopytu, ktorý nemusí znamenať relevantný rast výnosov niektorých daní, ako napr. dane z pridanej hodnoty. Aj z tohto dôvodu pre vývoj

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

daňovej kvóty v roku 2011 bude mať vplyv najmä vývoj domáceho dopytu a zamestnanosti. V tejto súvislosti NKÚ SR považuje za nevyhnutné zabezpečenie dôsledného plnenia konsolidačných opatrení prijatých vládou SR za účelom zníženia deficitu verejných financií.

Ďalším významným vplyvom na vývoj daňovej kvóty v roku 2011 je veľký rozsah legislatívnych zmien v oblasti daní a odvodov do sociálneho a zdravotných fondov. NKÚ SR zastáva názor, že tieto zmeny môžu, ale aj nemusia priniesť očakávané efekty. Z tohto dôvodu považuje za mimoriadne dôležité zvýšenie efektívnosti výberu daní a prijatie ďalších účinných opatrení na eliminovanie daňových únikov.

Daňové príjmy ŠR na hotovostnej báze bez sankčných úrokov uložených v daňovom konaní k jednotlivým daniam za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov príjmu		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
		2008	2009	2010	2011	2011–2010
Daň z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	tis. eur	2 439 087	2 309 416	1 618 229	1 925 895	+ 307 666
z toho:						
daň z príjmov fyzických osôb		117 441	28 218	146 929	110 442	- 36 487
daň z príjmov právnických osôb		2 115 673	2 125 443	1 336 638	1 669 475	+ 332 837
daň z príjmov vyberaná zrážkou		205 973	155 755	134 662	145 978	+ 11 316
Dane za tovary a služby		6 518 286	5 669 577	6 345 753	6 749 714	+ 403 961
z toho:						
daň z pridanej hodnoty		4 614 313	3 836 251	4 394 858	4 652 259	+ 257 401
spotrebné dane		1 903 863	1 833 219	1 950 791	2 097 351	+ 146 560
v tom:						
z minerálnych olejov		1 173 941	1 052 684	1 028 362	1 146 935	+ 118 573
z liehu		221 859	191 374	211 703	214 157	+ 2 454
z piva		62 974	58 776	55 574	67 943	+ 12 369
z vína		3 699	3 518	4 046	3 528	- 518
z tabakových výrobkov		432 489	507 113	614 402	618 377	+ 3 975
z elektrickej energie		3 897	7 690	14 100	14 650	+ 550
zo zemného plynu		4 674	11 155	21 767	29 398	+ 7 631
z uhlia		328	909	837	2 363	+ 1 526
daň z úhrad za dobývací priestor		110	107	104	104	0
Ostatné dane		37 803	27 585	32 384	33 908	+ 1 524
z toho:						
podiel na vybratých finančných prostriedkoch		36 784	27 160	32 021	33 908	+ 1 887
Sankcie		28 604	17 725	22 163	21 881	- 282
Daňové príjmy ŠR spolu:		9 023 780	8 024 303	8 018 529	8 731 398	+ 712 869

Zdroj: MF SR

NKÚ SR poukazuje na to, že vo vplyve makroekonomického vývoja na daňové výnosy v roku 2011 sa môže negatívne prejaviť nielen vývoj zahraničného dopytu v dôsledku nižšieho oživenia svetovej ekonomiky, ale aj iný ako očakávaný vývoj konečnej spotreby domácností a verejnej správy, zamestnanosti a priemernej reálnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve v prípade nenaplnenia predpokladov konsolidačných opatrení vlády SR. Negatívny vplyv môže mať aj skutočnosť, že daňové výnosy z niektorých daní ako napr. pri daniach z príjmov fyzických a právnických osôb sa prejaví až v roku 2012.

V odhade dane z príjmov fyzických osôb na rok 2011 sa negatívne prejaví pomalší rast zamestnanosti a priemernej nominálnej mesačnej mzdy, čo bude kompenzované napr.

znížením nezdaniteľnej časti základu dane z 22,5 na 19,2 násobku životného minima a inými legislatívnymi zmenami s pozitívnym vplyvom.

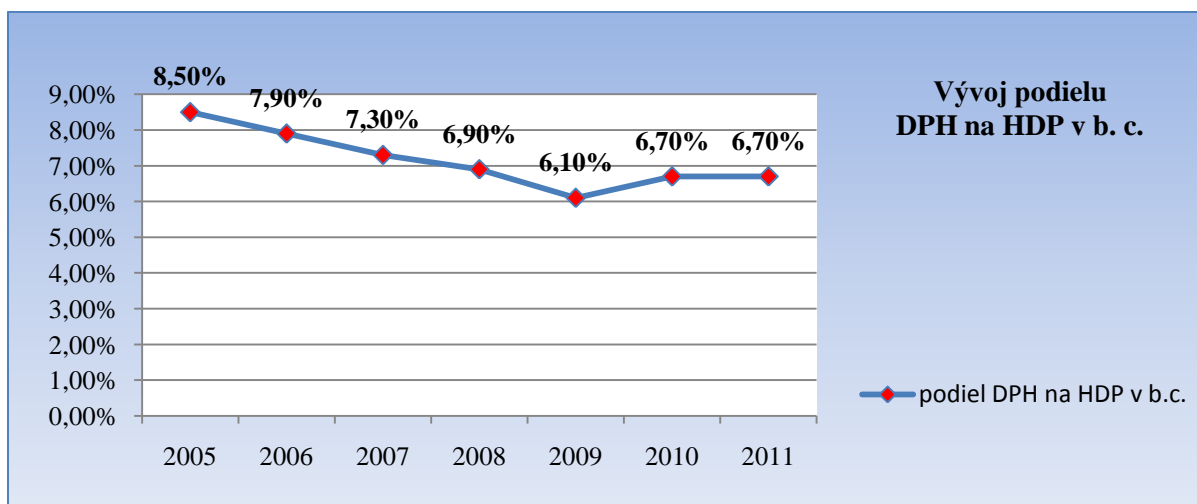
V odhade dane z príjmov právnických osôb na rok 2011 sa má pozitívne prejavíť vyššia ziskovosť spojená so súčasným vývojom reálnej ekonomiky a viaceré legislatívne zmeny v rámci konsolidačných opatrení vlády SR. Významný vplyv na výnos tejto dane môže mať objem stimulov pre výskum a vývoj vo forme daňových úľav poskytnutých v roku 2011.

V odhade dane z príjmov vyberanej zrážkou sa v roku 2011 má premietnuť pokles rastu makroekonomickej základne a s tým spojené očakávané zníženie priemernej úrokovej miery vkladov. Negatívny vplyv môže mať aj pokles výnosov z licenčných poplatkov platených v závislosti od veľkosti tržieb alebo jednorázovo pri spustení výroby.

V odhade dane z pridanej hodnoty na rok 2011 sa najvýraznejšie prejaví zvýšenie sadzby tejto dane z 19 % na 20 % a zrušenie zníženej 6 % sadzby dane na predaj z dvora. Pozitívne sa prejaví tiež úhrada tejto dane za dokončené úseky ciest v rámci 2. balíka PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry. Vplyvom prekluzivity v systéme vrátenia nadmerných odpočtov bude I. štvrťrok 2011 pozitívne ovplyvnený vrátením nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty za rok 2010.

Na základe poznatkov z kontrolnej činnosti NKÚ SR upozorňuje na to, že princíp fungovania dane z pridanej hodnoty vytvára aj vysoký potenciálny zdroj rizika daňových únikov, najmä čo sa týka reťazových a kolotočových podvodov pri čerpaní nadmerných odpočtov. O reálnej existencii tohto rizika svedčí aj nepriaznivý vývoj podielu dane z pridanej hodnoty na HDP, ktorý od roku 2005 klesá bez ohľadu na zvýšenie, resp. zníženie rastu HDP.

Vývoj podielu dane z pridanej hodnoty na HDP za roky 2005 až 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa údajov MF SR dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: MF SR

NKÚ SR konštatuje, že odhad dane z pridanej hodnoty sa dlhodobo nevyvíja v súlade s rastom nominálneho HDP, čo je spojené s rizikom daňových únikov.

Jedným z dôležitých faktorov pre ich obmedzenie je podľa NKÚ SR aj efektívne fungujúci systém registrácie daňových subjektov a v prípade zistenia podvodného konania

urýchlené zrušenie daňovej registrácie a tým zamedzenie ďalšej možnosti podvodného konania daňových subjektov.

NKÚ SR plánuje v roku 2011 vykonať kontrolu účinnosti systému registrácie daňových subjektov so zameraním na riziká registrácie platcov dane z pridanej hodnoty s cieľom predchádzať možnostiam vzniku daňových únikov.

V odhade spotrebných daní na rok 2011 sa pri očakávanom nižšom raste konečnej spotreby domácností pozitívne premietnu legislatívne zmeny v rámci konsolidačných opatrení prijatých vládou SR.

Sankčné úroky uložené v daňovom konaní k jednotlivým daniam za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov príjmu		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
		2008	2009	2010	2011	2011–2010
Daň z príjmov fyzických osôb	tis. eur	484	363	681	402	- 279
Daň z príjmov právnických osôb		6 380	4 327	3 462	3 462	0
Daň z príjmov vyberaná zrážkou		4	24	19	16	- 3
Daň z pridanej hodnoty		18 211	10 145	15 747	15 747	0
Spotrebné dane		1 295	1 360	1 359	1 359	0
Ostatné dane		463	300	0	0	0
Sankcie uložené v daňovom konaní		1 766	1 207	895	895	0
Sankcie SR spolu		28 604	17 725	22 163	21 881	- 282

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Rizikom predpokladaných príjmov ŠR zo sankcií je podľa NKÚ SR nízka úspešnosť ich výberu a vymožiteľnosti, čo potvrdzuje aj medziročný pokles výnosu sankčných úrokov uložených v daňovom konaní k jednotlivým daniam v roku 2010. Daňová a colná správa eviduje vysoký podiel nevymožiteľných nedoplatkov, ktorý v prípade daňovej správy predstavuje podiel až 68 % na celkových daňových nedoplatkoch.

Účinnosť a efektívnosť systému vymáhania daňových a colných nedoplatkov daňovou a colnou správou bude cieľom kontroly NKÚ SR v roku 2011.

Zamedzenie obchádzania daňovej povinnosti je podľa NKÚ SR jednou z najdôležitejších oblastí, ktorej by sa mala v roku 2011 venovať zvýšená pozornosť v záujme úspešnej konsolidácie verejných financií. Je nevyhnutné prijať opatrenia v oblasti skvalitnenia kontrolných mechanizmov a legislatívy so zameraním na zjednodušenie a zjednotenie výberu daní, zlepšenie dodržiavania daňovej disciplíny a zefektívnenia výberu daní.

NKÚ SR zastáva názor, že cieľom týchto opatrení by malo byť predovšetkým eliminovanie:

- čerpania nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty pri nezrealizovaných plneniach,
- krátenia tržieb zdaniteľných príjmov neevidovaním na elektronických registračných pokladniciach,
- daňových únikov z internetových obchodov,
- sieťových podvodov,
- machinácií v daňovom účtovníctve,

- prelievania kapitálu z prosperujúcich firiem do predĺžených obchodných spoločností, podnikania cez fiktívne firmy,
- aktivít v oblasti čiernej ekonomiky a pod.

3.2.2 Rozpočtovanie nedaňových príjmov štátneho rozpočtu

Nedaňové príjmy ŠR sú rozpočtované na rok 2011 v celkovej sume 703,1 mil. eur. Ich podiel na celkových príjmoch ŠR rozpočtovaných na rok 2011 predstavuje 5,4 %. V porovnaní s rokom 2010 rozpočet nedaňových príjmov na rok 2011 vykazuje nárast o 76,7 mil. eur, t. j. o 12,2 %.

Skutočnosť nedaňových príjmov ŠR za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
		2008	2009	2010	2011	2011 – 2010
Nedaňové príjmy ŠR spolu	mil. eur	880,5	838,5	626,4	703,1	+ 76,7
z toho:						
príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku		81,9	147,1	62,6	99,7	+ 37,1
administratívne a iné poplatky a platby		295,8	281,0	296,9	290,3	- 6,6
kapitálové príjmy		29,4	17,2	41,5	16,7	- 24,8
úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek a vkladov		238,2	94,7	72,6	79,8	+ 7,2
iné nedaňové príjmy		235,3	298,5	152,8	216,6	+ 63,8

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku sú na rok 2011 rozpočtované vo výške 99,7 mil. eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 nárast o 59,3 %. Tieto príjmy tvoria predovšetkým dividendy od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu v celkovej výške 92,2 mil. eur, z toho najmä dividendy od Ministerstva hospodárstva a výstavby SR vo výške 88,0 mil. eur a MF SR vo výške 3,7 mil. eur. Podľa NKÚ SR bude plnenie týchto príjmov bude závisieť najmä od výsledkov hospodárenia podnikov, v ktorých štát vykonáva akcionárske práva. Príjmy z prenájmu pozemkov, budov, strojov a iného majetku štátu sa rozpočtujú vo výške 7,5 mil. eur. U týchto príjmov bude potrebné zmonitorovať ceny a ďalšie podmienky prenájmov.

Administratívne a iné poplatky a platby na rok 2011 sú rozpočtované v sume 290,3 mil. eur, čo predstavuje mierny pokles oproti roku 2010. Najväčší objem týchto príjmov rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladničná správa, tvoria administratívne poplatky vo výške 177,5 mil. eur. Z toho tržby z predaja kolkových známok sú rozpočtované vo výške 113,2 mil. eur, pokuty, penále a iné sankcie vo výške 61,4 mil. eur a poplatky a platby z priemyselného a náhodného predaja a služieb vo výške 51,4 mil. eur.

Kapitálové príjmy rozpočtované na rok 2011 v sume 16,7 mil. eur vykazujú oproti roku 2010 výrazný pokles, a to až o 24,8 mil. eur, t. j. 40,2 %. Predaj nadbytočného hnutel'ného a nehnuteľného majetku sa predpokladá predovšetkým v kapitolách Ministerstva vnútra SR vo výške 9,7 mil. eur, Ministerstva obrany SR vo výške 3,0 mil. eur a Kancelárie prezidenta SR vo výške 3,0 mil. eur. V rozpočtovaní týchto príjmov sú skryté rezervy a preto by sa mala vykonať analýza nadbytočného majetku a jeho využívania v štátnom sektore a prijať opatrenia na jeho hospodárny predaj.

Príjmy z úrokov z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov sú rozpočtované na rok 2011 v celkovej sume 79,8 mil. eur. Z hľadiska objemu najvyššie príjmy vo výške 79,3 mil. eur sú rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa. Ide o úroky z finančných operácií vo výške 47,9 mil. eur, úroky z účtov finančného hospodárenia Štátnej pokladnice vo výške 20,0 mil. eur a úroky z návratných finančných výpomocí vo výške 11,4 mil. eur. V porovnaní s rokom 2010 rozpočtovanie týchto príjmov na rok 2011 vykazuje mierny nárast, a to o sumu 7,2 mil. eur, t. j. o 11,0 %. Podľa NKÚ SR výšku rozpočtovaných príjmov by mohol ovplyvniť predovšetkým vývoj situácie na finančnom trhu v roku 2011.

Iné nedaňové príjmy sú na rok 2011 rozpočtované v sume 216,6 mil. eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 viac o 63,8 mil. eur, t. j. o 41,7 %. Najväčší objem týchto príjmov je rozpočtovaný v kapitole Všeobecná pokladničná správa vo výške 144,0 mil. eur, z toho výťažky z lotérií a iných podobných hier sa rozpočtujú v sume 106,8 mil. eur.

3.2.3 Rozpočtovanie transferov štátneho rozpočtu

Transfery ŠR sú na rok 2011 rozpočtované v celkovej výške 3 657,9 mil. eur, čo je 27,9 % podiel na celkových príjmoch ŠR. V roku 2011 sa v porovnaní s rokom 2010 predpokladá nárast ich rozpočtovania o 373,6 mil. eur, t. j. o 11,3 %.

Skutočnosť transferov ŠR za roky 2008 a 2009 a predikcie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
		2008	2009	2010	2011	2011 – 2010
Transfery ŠR	mil. eur	1 458,1	1 678,1	3 284,3	3 657,9	+ 373,6
z toho:						
• zahraničné transfery		863,3	1 111,5	2 897,5	3 343,9	+ 446,4
• tuzemské transfery		584,8	566,6	386,8	314,0	0
v tom						
o transfery zo ŠFA		555,5	531,9	375,0	298,2	- 76,8
z toho:						
riadne dividendy		413,0	466,3	375,0	298,2	- 76,8
mimoriadne dividendy		142,5	65,6	0	0	0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že príjmy zo zahraničných transferov sú na rok 2011 rozpočtované vo výške 3 343,9 mil. eur, čo je v porovnaní s rokom 2011 pri medziročnom raste na úrovni 15,4 % viac o 446,4 mil. eur. Ide o prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ v rámci druhého programového obdobia. Príjmy sú rozpočtované na základe výšky prostriedkov EÚ pre programy Národného strategického referenčného rámca a odhadov čerpania výdavkov príslušných rezortov v rámci poľnohospodárskych fondov.

V rámci rozpočtovania tuzemských transferov na rok 2011 najvyšší objem príjmov tvoria transfery zo štátnych finančných aktív vo výške 298,2 mil. eur, ktoré realizuje Fond národného majetku SR na základe vlastníctva akcií v spoločnostiach s majetkovou účasťou štátu a ktoré sa stávajú príjmom ŠR. Výška príjmov z riadnych dividend by mohla ovplyvniť najmä dosiahnuté výsledky hospodárenia jednotlivých spoločností. Transfer zo zdravotných poisťovní vo výške 12,4 mil. eur predstavuje príspevok zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchrannej zdravotnej služby. Multilicenčné poplatky v kapitole MF SR

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

a transfer Slovenského pozemkového fondu do kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na register obnovenej evidencie pozemkov sú rozpočtované vo výške 3,3 mil. eur. V roku 2011 je rozpočtovaný nižší príjem z mimoriadnych dividend ako v predchádzajúcich rokoch z toho dôvodu, že sa neočakáva ich vyššia výplata.

3.2.4 Rozpočtovanie príjmov kapitol štátneho rozpočtu

NKÚ SR podotýka, že príjmy jednotlivých kapitol ŠR na rok 2011 sa rozpočtujú bez prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ, ktoré sa odhadujú osobitne.

Porovnanie rozpočtovania príjmov ŠR bez prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ v jednotlivých kapitolách ŠR na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov kapitoly ŠR	eur	Rozpočet		Rozdiel
		2010	2011	2011 – 2010
Kancelária Národnej rady SR	eur	1 130 253	1 045 000	- 85 253
Kancelária prezidenta SR		10 290	3 010 622	+ 3 010 332
Úrad vlády SR		877 646	910 100	+ 32 454
Kancelária Ústavného súdu SR		21 578	19 000	- 2 578
Najvyšší súd SR		1 328	2 162	+ 834
Generálna prokuratúra SR		321 982	333 361	+ 11 379
NKÚ SR		11 850	11 850	0
Slovenská informačná služba		160 000	160 000	0
Ministerstvo zahraničných vecí SR		5 555 933	3 074 621	- 2 481 312
Ministerstvo obrany SR		19 408 685	9 000 000	- 10 408 685
Ministerstvo vnútra SR		82 765 000	66 463 665	- 16 301 335
Ministerstvo spravodlivosti SR		8 298 484	8 610 034	+ 311 550
MF SR		9 435 017	5 135 017	- 4 300 000
Ministerstvo životného prostredia SR		358 649	286 845	- 72 804
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR		1 269 601	1 407 425	+ 137 824
Ministerstvo zdravotníctva SR		14 941 816	15 451 058	+ 509 242
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR		26 313 533	20 248 932	- 6 064 601
Ministerstvo kultúry a cestovného ruchu SR		7 727 547	1 500 000	- 6 227 547
Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR		37 887 979	90 559 526	+ 52 671 547
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR		12 528 447	11 162 083	- 1 366 364
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR		22 321 311	18 100 000	- 4 221 311
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR		1 663 879	1 500 000	- 163 879
Štatistický úrad SR		225 388	276 015	+ 50 627
Úrad pre verejné obstarávanie		132 776	200 000	+ 67 224
Úrad jadrového dozoru SR		4 177 355	5 168 267	+ 990 912
Úrad priemyselného vlastníctva SR		1 902 860	2 000 000	+ 97 140
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR		165 671	200 000	+ 34 329
Protimonopolný úrad SR				
Národný bezpečnostný úrad		38 000	41 000	+ 3 000
Správa štátnych hmotných rezerv SR		995 818	51 500 000	+ 50 504 182
Všeobecná pokladničná správa				
Slovenská akadémia vied		2 287 060	1 668 068	- 618 992
Spolu		263 154 812	319 044 651	+ 55 889 839

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Porovnanie rozpočtovania prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ v jednotlivých kapitolách ŠR na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov kapitoly ŠR		Rozpočet		Rozdiel
		2010	2011	2011 – 2010
MF SR	eur	171 701 858	258 258 770	+ 86 556 912
Ministerstvo životného prostredia SR		235 992 955	670 179 248	+ 434 186 293
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu		359 580 519	412 549 718	+ 52 969 199
Ministerstvo zdravotníctva SR		69 839 997	114 750 000	+ 44 910 003
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR		129 145 683	136 229 652	+ 7 083 969
Ministerstvo hospodárstva a SR		192 476 415	196 027 330	+ 3 550 915
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR		765 943 639	948 359 531	+ 182 415 892
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR		713 100 406	607 535 588	- 105 564 818
Spolu		2 897 500 614	3 343 889 837	+ 446 389 223

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR v tomto stanovisku k návrhu ŠR na rok 2011 hodnotí rozpočtovanie príjmov vo vybraných kapitolách ŠR.

Ministerstvo obrany SR

NKÚ SR konštatuje, že v rámci návrhu rozpočtu kapitoly na rok 2011 sa rozpočtujú príjmy vo výške 9 000 000 eur. Oproti rozpočtu na rok 2010 je ich výška nižšia o 10 408 685 eur, čo predstavuje pokles o 53,63 %. Najvýraznejšie klesajú administratívne poplatky a iné poplatky a platby o 5 506 814 eur a kapitálové príjmy o 8 476 068 eur. Podstatnú časť príjmov kapitoly budú predstavovať príjmy z predaja prebytočného huteľného a nehnuteľného majetku štátu, prenajatých budov, priestorov, objektov a pozemkov a pod. Podľa NKÚ SR takto stanovená výška predpokladaných príjmov je reálna. Predpokladá však vyššiu transparentnosť pri predaji prebytočného majetku a osobitne pri špeciálnom materiáli vojenského charakteru, čo bolo potvrdené aj predchádzajúcimi kontrolami NKÚ SR.

Ministerstvo vnútra SR

NKÚ SR konštatuje, že rozpočtované príjmy na rok 2011 pre kapitolu v sume 66 463 665 eur sú oproti schválenému rozpočtu na rok 2010 nižšie o 16 301 335 eur, t. j. o 19,7 %. Najvýraznejší vplyv na tomto poklese budú mať administratívne poplatky a iné poplatky a platby a kapitálové príjmy. Najväčší objem z príjmov rozpočtovaných na rok 2011 predstavujú príjmy z pokút za porušenie predpisov, predaja kapitálových aktív, nájmu budov, priestorov a objektov, predaja pozemkov a príjmy z výberu mýta. Podľa NKÚ SR bude v oblasti ukladania pokút za dopravné priestupky potrebné prijať opatrenia na zabezpečenie ich transparentnosti, čím sa prispeje k obmedzeniu príležitostí na korupčné správanie policajtov kritizované verejnosťou. Príjmy kapitoly na rok 2011 sú rozpočtované realisticky.

Ministerstvo financií SR

Príjmy kapitoly sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 263 393 787 eur, z toho prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ predstavujú sumu 258 258 770 eur. Príjmy kapitoly bez týchto prostriedkov sa rozpočtujú v sume 5 135 017 eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje pokles o 45,6 %. Medziročne sa najvýraznejšie zníži rozpočtovanie príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku o 3 864 307 eur. V týchto príjmoch sú rozpočtované aj dividendy od spoločností Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s. v sume 500 000 eur a od spoločnosti Slovenská konsolidačná, a. s. v sume 3 205 968 eur. Podľa NKÚ SR plnenie týchto príjmov je každoročne považované za rizikové, napriek tomu NKÚ SR vidí na základe

doterajšieho vývoja výsledkov hospodárenia týchto spoločností potenciálnu možnosť ich plnenia v rozpočtovanej výške na rok 2011.

Ministerstvo životného prostredia SR

NKÚ SR konštatuje, že príjmy kapitoly na rok 2011 bez prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ sú rozpočtované vo výške 286 845 eur, čo je v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 menej o 71 804 eur. Medziročne sa rozpočtovanie príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku znížilo o 10 200 eur na 40 072 eur, administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb o 30 539 eur na 98 162 eur a iných nedaňových príjmov o 31 065 eur na 146 586 eur. Rozpočtovanie kapitálových príjmov v sume 2 025 eur je na úrovni rozpočtu na rok 2010. Na rozpočtovaní príjmov kapitoly na rok 2011 majú najväčší podiel Slovenská inšpekcia životného prostredia (40 000 eur) a krajské úrady životného prostredia (49 289 eur). Odhad príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ sa medziročne zvyšuje o 434 186 293 eur na 670 179 248 eur. Celkové príjmy kapitoly sa na rok 2011 rozpočtujú vo výške 670 466 093 eur, čo je v porovnaní s ich rozpočtovaním na rok 2010 viac o 434 114 489 eur.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

NKÚ SR konštatuje, že príjmy kapitoly sú v návrhu jej rozpočtu stanovené vo výške 413 957 143 eur, z toho prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ sa rozpočtujú v sume 412 549 719 eur a príjmy kapitoly bez týchto prostriedkov v sume 1 407 425 eur. Rozpočet príjmov je oproti roku 2010 zvýšený o 14,7 % najmä vplyvom príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ, ktorých rozpočtovanie v Operačnom programe Vzdelávanie a v Operačnom programe Výskum a vývoj je podľa NKÚ SR, vzhľadom na doterajší stav, dosť optimistické. Aj preto bude nevyhnutné prijať účinné opatrenia na zvýšenie úrovne systému finančného riadenia, ktorý bude založený na lepšej koordinácii spolupráce všetkých zúčastnených strán.

Ministerstvo zdravotníctva SR

NKÚ SR konštatuje, že príjmy kapitoly na rok 2011 sa rozpočtujú vo výške 130 201 058 eur, z toho prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ v sume 114 750 000 eur a príjmy bez týchto prostriedkov v sume 15 451 058 eur, v ktorých príspevok zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby predstavuje 12 442 843 eur. Podľa NKÚ SR tento príspevok odráža súčasné ceny tejto služby, u ktorých je priestor na zníženie ich úrovne, čo by prispelo k zmierneniu napätia v rozpočtoch zdravotných poisťovní. Rozpočtovanie príjmov kapitoly na rok 2011 je reálne.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

NKÚ SR konštatuje, že príjmy kapitoly na rok 2011 sú rozpočtované v objeme 156 479 tis. eur, z toho ako záväzný ukazovateľ sa rozpočtujú príjmy v sume 20 249 tis. eur, čo v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 predstavuje pokles o 6 065 tis. eur. V tomto poklese sa najvýraznejšie prejavuje medziročné zníženie rozpočtovania administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb o 7 559 659 eur, čo je spojené predovšetkým s tržbami z predaja kolkových známok a s ostatnými správnymi poplatkami, t. j. s aktami príslušných konaní. Príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ v sume 136 230 tis. eur predstavujú z celkového objemu príjmov podiel 87,1 %, čo je oproti rozpočtu na rok 2010 viac o 7 084 tis. eur.

Ministerstvo kultúry a cestovného ruchu SR

NKÚ SR konštatuje, že príjmy kapitoly sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 1 500 000 eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 menej o 6 725 886 eur. Podľa NKÚ SR to súvisí predovšetkým so znížením rozpočtovania kapitálových príjmov o 6 638 784 eur, nakoľko ministerstvo plánuje najskôr vykonať pasportizáciu majetku a zistiť efektivitu jeho využívania a až následne jeho predaj. NKÚ SR upozorňuje, že návrh rozpočtu kapitoly na rok 2011 neobsahuje údaje o rozpočtoch príjmov verejnoprávnych umeleckých fondov, a to Hudobného fondu, Literárneho fondu a Fondu výtvarných umení. Tieto príjmy tvoria finančný základ uvedených umeleckých fondov v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 13/1993 Z. z. o umeleckých fondoch, podľa ktorých do príjmov jednotlivých fondov patria aj príspevky z odmien za vytvorenie diel a ich následné použitie, pričom fondy môžu mať aj príjem napr. z použitia majetku. NKÚ SR plánuje vykonanie kontroly v tejto oblasti, ktorej cieľom bude zistiť skutočný stav v plnení príjmov týchto umeleckých fondov.

Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

NKÚ SR konštatuje, že rozpočtované príjmy kapitoly na rok 2011, vrátane prostriedkov z rozpočtu EÚ, sa rozpočtujú vo výške 286 586 856 eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 viac o 56 222 462 eur. Závazný ukazovateľ príjmov sa rozpočtuje v sume 90 559 526 eur, z toho dividendy predstavujú čiastku 88 000 000 eur, a to od spoločností Slovak Telekom, a. s. v sume 85 000 000 eur a Jadrovej vyradovacej spoločnosti, a. s. v sume 3 000 000 eur. Podľa NKÚ SR ich rozpočtovanie každoročne závisí od dohody akcionárov, čo popri neistom vývoji hospodárenia týchto spoločností predstavuje riziko pre plnenie tohto záväzného ukazovateľa. Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať zefektívneniu fungovania Jadrovej vyradovacej spoločnosti, a. s. Príjmy kapitoly zo všeobecného rozpočtu EÚ sa rozpočtujú na rok 2011 vo výške 196 027 330 eur.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

NKÚ SR konštatuje, že rozpočtovanie príjmov kapitoly na rok 2011 bez prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ sa oproti roku 2010 znižuje o 1 366 364 eur na 11 162 083 eur, na čom má najvýznamnejší podiel o 4 666 364 eur nižšie rozpočtovanie iných nedaňových príjmov v sume 1 792 472 eur. V nižšom rozpočtovaní týchto príjmov sa premietajú príjmy za výkon špecifických veterinárnych úkonov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a príjmy zo splátok úrokov z pôžičiek poskytnutých bývalými štátnymi fondami v správe ministerstva, ktoré je podľa NKÚ SR spojené s nepriaznivou situáciou dlžných subjektov. Tento výpadok nedaňových príjmov je čiastočne kompenzovaný rozpočtovaním transferu zo Slovenského pozemkového fondu vo výške 3 300 000 eur na register obnovennej evidencie pozemkov. Príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ sa medziročne zvýšia o 182 416 292 eur na 948 359 931 eur. Celkové príjmy kapitoly sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 959 521 614 eur, čo je oproti ich rozpočtovaniu na rok 2010 viac o 181 049 528 eur.

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR

NKÚ SR konštatuje, že celkové príjmy kapitoly bez prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 18 100 000 eur, čo v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 predstavuje pokles o 4 221 311 eur. To súvisí predovšetkým s inými nedaňovými príjmami predovšetkým z neoprávnene použitých alebo zadržaných finančných prostriedkov, ktoré sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 110 000 eur, čo je v porovnaní s ich rozpočtovaním na rok 2010 menej o 5 206 027 eur. Príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ pre kapitolu

sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 607 535 588 eur, čo je v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 menej o 105 564 818 eur.

Úrad priemyselného vlastníctva SR

NKÚ SR konštatuje, že príjmy úradu na rok 2011 sa rozpočtujú v sume 2 000 000 eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 viac o 97 140 eur. Príjmy za medzinárodné ochranné známky a udržiavacie poplatky sa rozpočtujú v sume 1 900 000 eur a poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb v sume 100 000 eur.

Všeobecná pokladničná správa

NKÚ SR konštatuje, že príjmy kapitoly na rok 2011 sa rozpočtujú vo výške 9 423 825 358 eur, čo predstavuje 72,0 % z celkových rozpočtových príjmov ŠR. Z toho rozhodujúcu časť s podielom 92,7% tvoria daňové príjmy vo výške 8 731 398 000 eur. Nedaňové príjmy sa rozpočtujú v sume 394 223 358 eur, z toho administratívne poplatky a iné poplatky a platby v sume 170 880 500 eur, úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov v sume 79 266 102 eur, úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek a vkladov v sume 32 156 eur a iné nedaňové príjmy v sume 144 044 600 eur, v ktorých sa podľa NKÚ SR pozitívne premieta nový spôsob a nové sadzby odvodov prevádzkovateľov hazardných hier v zmysle novely zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách v znení neskorších predpisov. Transfery kapitoly sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 298 204 000 eur, čo predstavuje transfer zo štátnych finančných aktív zahŕňajúci príjmy Fondu národného majetku SR z akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu.

3.3 Rozpočtovanie výdavkov štátneho rozpočtu

Skutočnosť výdavkov ŠR za roky 2008 a 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	merná jednotka	Skutočnosť		Rozpočet 2010	Návrh ŠR 2011	Rozdiel 2011-2010
		2008	2009			
Výdavky ŠR spolu	mil. eur	12 056,6	13 332,0	16 277,0	16 925,5	+ 648,5
	% HDP	17,94	21,05	24,69	24,12	- 0,57
z toho:						
bežné výdavky	mil. eur	10 449,2	11 172,7	13 847,3	14 011,7	+ 164,4
	% HDP	15,54	17,64	21,01	19,97	- 1,04
kapitálové výdavky	mil. eur	1 607,4	2 159,3	2 429,7	2 913,8	+ 484,1
	% HDP	2,39	3,41	3,69	4,15	- 0,46
výdavky štátneho dlhu	mil. eur	884,9	762,7	1 144,3	1 163,2	+ 18,9
transfer ŠR do Sociálnej poisťovne	mil. eur	-	-	1 441,7	1 608,7	+ 167,0
prostriedky EÚ a spolufinancovanie	mil. eur	1 319,5	1 919,6	3 569,0	4 032,7	+ 463,7
Základné výdavky na chod štátu	mil. eur	9 852,2	10 649,7	10 122,0	10 120,9	- 1,1

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že v medziročnom porovnaní je nárast výdavkov ŠR o 648,5 mil. eur, čo predstavuje zvýšenie o 4,0 %. To súvisí s navrhovaným zvýšením výdavkov na obsluhu štátneho dlhu (18,9 mil. eur), ďalej s výdavkami na krytie príjmov Sociálnej poisťovne (167,0 mil. eur) a najmä na financovanie projektov z fondov EÚ a s ich spolufinancovaním (463,7 mil. eur). Po vylúčení týchto položiek, na ktoré podľa názoru

NKÚ SR nemá rozpočtová politika vlády SR priamy vplyv, sú základné výdavky na chod štátu o 0,01 % nižšie, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 1,1 mil. eur.

3.3.1 Rozpočtovanie bežných výdavkov štátneho rozpočtu

Skutočnosť bežných výdavkov ŠR za roky 2008 a 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		Skutočnosť		Rozpočet	Návrh	Rozdiel
		2008	2009	2010	ŠR 2011	2011-2010
600 Bežné výdavky	mil. eur	10 449,2	11 172,7	13 847,3	14 011,7	+ 164,4
z toho:						
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	mil. eur	1 458,7	1 543,9	1 555,2	1 463,4	- 91,8
620 Poistné a príspevok do poisťovní	mil. eur	467,2	497,4	513,1	490,5	- 22,6
630 Tovary a služby	mil. eur	1 411,6	1 487,6	1 741,8	1 933,9	+ 192,1
640 Bežné transfery	mil. eur	6 226,8	6 881,1	8 892,9	8 960,7	+ 67,8
650 Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úrokmi	mil. eur	884,9	762,7	1 144,3	1 163,2	+ 18,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že bežné výdavky na rok 2011 sú rozpočtované vo výške 14 011,7 mil. eur, čo je o 164,4 mil. eur viac oproti roku 2010 a predstavuje podiel 82,8 % na celkových výdavkoch. Bežnými výdavkami sa financujú prevádzkové potreby ŠR: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v štátnych rozpočtových organizáciách a na to nadväzujúce platby poisťovného a príspevkov zamestnávateľov do poisťovní, výdavky na tovary a služby, ďalej bežné transfery ŠR a splátky úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi. Rozhodujúci podiel na bežných výdavkoch roku 2011 majú bežné transfery na úrovni 64,0 %, tovary a služby 13,8 % a mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania 10,4 %.

Navrhované výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania sú o 91,8 mil. eur nižšie oproti rozpočtu roku 2010. Podľa NKÚ SR na ich zníženie mali vplyv zámery Programového vyhlásenia vlády SR prijať opatrenia na zníženie deficitu verejnej správy od roku 2011. Medziročný pokles osobných výdavkov je ovplyvnený najmä viazaním osobných výdavkov na úrovni 10 % pre štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme pri zohľadnení dopočtu 1 % valorizácie z roku 2010 a tiež znížením počtu pracovníkov. Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní sa na rok 2011 rozpočtuje vo výške 490,5 mil. eur, čo je o 22,6 mil. eur menej oproti roku 2010. Pokles súvisí so znížením rozpočtovaných výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania.

Výdavky na tovary a služby vo výške 1 933,9 mil. eur sú v porovnaní s rokom 2010 vyššie o 192,1 mil. eur, t. j. o 11,0 %. Uvedené zvýšenie súvisí so zohľadnením nevyhnutných potrieb prevádzkových nákladov niektorých kapitol ŠR.

Bežné transfery na rok 2011 sa rozpočtujú vo výške 8 960,7 mil. eur, čo je oproti roku 2010 pri ich zvýšení o 0,8 % viac o 67,8 mil. eur. Z toho transfery v rámci sektora verejnej správy predstavujú sumu 3 805,9 mil. eur, transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám sumu 3 466,3 mil. eur, dotácie nefinančným subjektom – právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom sumu 963,8 mil. eur, zahraničné transfery sumu

718,9 mil. eur a transfery do tuzemských finančných inštitúcií sumu 5,7 mil. eur. Výdavky ŠR na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 1 163,2 mil. eur, čo je o 18,9 mil. eur viac oproti roku 2010. Uvedené súvisí so zvýšením výdavkov na obsluhu štátneho dlhu.

3.3.2 Rozpočtovanie kapitálových výdavkov štátneho rozpočtu

Skutočnosť kapitálových výdavkov ŠR za roky 2008 a 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka

Názov ukazovateľa		Skutočnosť		Rozpočet	Návrh	Rozdiel
		2008	2009	2010	ŠR 2011	2011-2010
700 Kapitálové výdavky	mil. eur	1 596,9	2 159,3	2 429,7	2 913,8	+ 484,1
z toho:						
710 Obstarávanie kapitálových aktív	mil. eur	489,0	476,0	402,1	572,8	+ 170,7
720 Kapitálové transfery	mil. eur	1 107,9	1 683,3	2 027,6	2 341,0	+ 313,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že kapitálové výdavky sa na rok 2011 rozpočtujú vo výške 2 913,8 mil. eur, čo je oproti roku 2010 viac o 484,1 mil. eur a súvisí so zvýšením rozpočtovania kapitálových transferov o 313,4 mil. eur a výdavkov na obstaranie kapitálových aktív o 170,7 mil. eur. Podiel kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch sa v roku 2011 oproti roku 2010 zvýšil o 2,3 % na úroveň 17,2 %. Medziročný rast je ovplyvnený najmä zvýšením výdavkov na výstavbu cestnej infraštruktúry a výstavbu a obnovu železničnej siete v kapitole Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a tiež zohľadnením potrieb kapitálových výdavkov v kapitolách MF SR a Ministerstva vnútra SR.

3.3.3 Rozpočtovanie výdavkov ŠR podľa funkčnej klasifikácie

Porovnanie rozpočtovania výdavkov ŠR podľa funkčnej klasifikácie na základe údajov ŠR na rok 2010 a návrhu ŠR na rok 2011 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa		ŠR 2010	Návrh ŠR 2011	Rozdiel 2011 – 2010
Výdavky ŠR spolu	eur	16 276 746 951	16 925 557 812	+ 648 810 861
z toho:				
• všeobecné verejné služby		3 221 353 365	3 227 018 655	+ 5 665 290
• obrana		782 966 197	665 694 734	- 117 271 463
• verejný poriadok a bezpečnosť		1 151 393 786	1 207 465 913	+ 56 072 127
• ekonomická oblasť		3 689 001 817	3 760 952 970	+ 71 951 153
• ochrana životného prostredia		310 011 483	771 297 001	+ 461 285 518
• bývanie a občianska vybavenosť		182 599 478	178 464 023	- 4 135 455
• zdravotníctvo		1 440 837 044	1 400 533 285	- 40 303 759
• rekreácia, kultúra a náboženstvo		342 712 533	253 909 544	- 88 802 989
• vzdelávanie		1 932 088 082	1 913 594 018	- 18 494 064
• sociálne zabezpečenie		3 223 783 166	3 546 627 669	+ 322 844 503

Zdroj: RVS na roky 2010 až 2012 a návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že v návrhu ŠR na rok 2011 podľa funkčnej klasifikácie najväčší podiel na celkových rozpočtovaných výdavkoch ŠR majú výdavky na ekonomickú oblasť vo výške 22,2 % a oblasť sociálneho zabezpečenia vo výške 21,0 %. Naopak najnižší podiel

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

majú výdavky na oblasti bývania a občianskej vybavenosti vo výške 1,1 % a rekreácie, kultúry a náboženstva vo výške 1,5 %. Najviac v návrhu ŠR na rok 2011 medziročne vzrastie rozpočet výdavkov na oblasti ochrany životného prostredia o 148,8 % a sociálneho zabezpečenia o 10,0 %. Najviac klesne rozpočtovanie výdavkov na oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva o 25,9 %, oblasť obrany o 15,0 % a zdravotníctva o 9,7 %.

3.3.4 Rozpočtovanie výdavkov kapitol štátneho rozpočtu

Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2011, rozpočet výdavkov na rok 2010 a skutočnosť za roky 2008 a 2009 podľa jednotlivých kapitol ŠR sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kapitola ŠR	Skutočnosť		Rozpočet	Návrh ŠR	Rozdiel
	2008	2009	2010	2011	
A	1	2	3	4	4-3
Kancelária Národnej rady SR	37 872	57 795	41 456	26 759	- 14 697
Kancelária prezidenta SR	4 408	3 608	4 040	3 794	- 246
Úrad vlády SR	39 002	43 236	26 993	63 770	+ 36 777
Kancelária Ústavného súdu SR	3 836	4 438	2 853	3 097	+ 244
Najvyšší súd SR	7 509	7 905	8 522	8 033	- 489
Generálna prokuratúra SR	59 145	63 023	62 503	61 138	- 1 365
Najvyšší kontrolný úrad SR	6 940	8 664	8 196	7 463	- 733
Slovenská informačná služba	44 064	48 102	43 300	38 946	- 4 354
Ministerstvo zahraničných vecí SR	111 645	123 684	107 954	111 751	+ 3 797
Ministerstvo obrany SR	994 356	966 616	822 944	759 775	- 63 169
Ministerstvo vnútra SR	931 059	1 014 158	838 575	860 607	+ 22 032
Ministerstvo spravodlivosti SR	268 602	280 386	270 033	288 602	+ 18 569
Ministerstvo financií SR	346 994	371 350	491 319	622 310	130 991
Ministerstvo životného prostredia SR	265 054	250 758	329 601	831 415	501 814
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	1 797 656	2 018 521	2 348 232	2 337 280	- 10 952
Ministerstvo zdravotníctva SR	1 110 226	1 287 843	1 439 532	1 401 899	- 37 633
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	1 681 918	1 814 653	1 967 688	2 010 892	+ 43 204
Ministerstvo kultúry a cestovného ruchu SR	181 938	196 515	169 773	167 192	- 2 581
Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR	228 672	272 331	319 167	333 674	+ 14 507
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	782 414	1 038 070	1 158 603	1 303 853	145 250
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR	321 613	433 169	494 350	-	-
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR	1 125 892	1 250 694	1 424 996	1 890 953	465 957
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	49 870	61 286	39 604	35 600	- 4 004
Štatistický úrad SR	19 493	33 653	29 547	22 835	- 6 712
Úrad pre verejné obstarávanie	3 829	3 601	2 948	2 676	- 272
Úrad jadrového dozoru SR	5 143	4 715	4 465	4 848	+ 383
Úrad priemyselného vlastníctva SR	3 795	3 176	3 138	2 778	- 360
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	10 323	7 483	7 255	6 593	- 662
Protimonopolný úrad SR	3 786	5 668	2 368	2 145	- 223
Národný bezpečnostný úrad	12 260	8 690	8 800	7 990	- 810
Správa štátnych hmotných rezerv SR	18 430	20 287	28 102	42 384	+ 14 282
Všeobecná pokladničná správa	1 506 864	1 555 096	3 704 817	3 604 955	- 99 862
Slovenská akadémia vied	71 986	72 873	65 326	59 551	- 5 775
Výdavky ŠR spolu	12 056 594	13 332 047	16 277 000	16 925 558	648 558

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že v návrhu ŠR na rok 2011 majú najväčší podiel na celkových rozpočtovaných výdavkoch ŠR výdavky kapitoly Všeobecnej pokladničnej správy vo výške 21,3 %, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR vo výške 13,8 % a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vo výške 11,9 %. V porovnaní so ŠR na rok 2010 najviac v návrhu ŠR na rok 2011 sa zvýši rozpočet výdavkov kapitoly Ministerstva životného prostredia SR o 152,2 %, Úradu vlády SR o 136,2 % a Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR o 32,7 %. Najviac klesnú výdavky kapitoly Kancelárie NR SR o 35,5 %, Úradu priemyselného vlastníctva SR o 11,5 %, Protimonopolného úradu SR o 9,4 % a Národného bezpečnostného úradu SR o 9,2 %.

Rozpočtovanie výdavkov rozpočtu kapitoly NKÚ SR na rok 2011 je medziročne nižšie o 733 tis. eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje pokles o 8,9 %. Takéto zníženie výdavkov sa môže negatívne premietnúť v kontrolnej činnosti úradu a v ďalšom rozvíjaní jeho poslania.

NKÚ SR v tomto stanovisku hodnotí rozpočtovanie výdavkov vo vybraných kapitolách ŠR.

Ministerstvo obrany SR

NKÚ SR konštatuje, že na rok 2011 sú v rámci návrhu rozpočtu kapitoly rozpočtované výdavky vo výške 759 774 575 eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 menej o 63 169 351 eur, t. j. o 7,68 %. Bežné výdavky na rok 2011 sú rozpočtované v sume 753 450 815 eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje pokles o 61 718 088 eur, t. j. o 7,57 %. Pokles nastal oproti roku 2010 v kategórii 630 – Tovary a služby o 58 777 722 eur, t. j. o 20,53 %, v kategórii 640 – Bežné transfery o 21 786 190 eur, t. j. o 12,05 %. Na druhej strane kategória 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania oproti roku 2010 zaznamenala nárast o 12 956 759 eur a kategória 620 – Poistné a príspevok do poisťovní o 5 889 065 eur. Kapitálové výdavky na rok 2011 sú rozpočtované v sume 6 323 760 eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje pokles o 1 451 263 eur t. j. o 18,67 %. Z uvedených prostriedkov je na investičnú výstavbu určených 6 161 550 eur.

Na základe preverenia návrhu rozpočtu kapitoly na rok 2011 NKÚ SR potvrdzuje, že rozpočtované finančné údaje sú správne a objektívne, a že pri jeho zostavovaní boli dodržané všeobecne záväzné právne predpisy a dokumenty, ktorými sú vláda SR a SR viazané vrátane zásad hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.

Ministerstvo vnútra SR

NKÚ SR konštatuje, že návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2011 je zostavený s dôrazom na zabezpečenie bežnej prevádzkovej činnosti rozpočtových a príspevkových organizácií kapitoly, ktoré vyplývajú z priorít ministerstva a z Programového vyhlásenia vlády SR. V rozpočtovaní výdavkov je premietnuté 10 % zníženie mzdových výdavkov u štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, 10 % viazanie osobných výdavkov ministra, ako aj zrušenie jedného miesta štátneho tajomníka a zníženie systemizácie stavu zamestnancov v štátnej a verejnej službe o 902 miest.

V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR sa v rámci organizačných zmien plánuje uskutočniť zrušenie Železničnej polície a jej začlenenie do Policajného zboru SR a začlenenie Úradu hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra SR do organizačnej

štruktúry prezídia Policajného zboru SR. V tejto súvislosti je podľa NKÚ SR potrebné z hľadiska dosiahnutia vyššej efektívnosti prehodnotiť aj nahradenie niektorých činností, ktoré vykonávajú ozbrojené zložky napr. na dopravných inšpektorátoch civilnými zamestnancami.

NKÚ SR konštatuje, že výdavky kapitoly na rok 2011 sa rozpočtujú v celkovej sume 860 606 801 eur, čo v porovnaní s rozpočtom roku 2010 predstavuje nárast o 22 031 846 eur, t. j. o 2,6 %. Bežné výdavky na rok 2011 sú rozpočtované v sume 810 606 801 eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje pokles o 10 704 276 eur, z toho v kategórii 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania o 26 588 003 eur, v kategórii 620 – Poistné a príspevok do poisťovní o 9 056 792 eur a v kategórii 640 – Bežné transfery o 8 663 646 eur. Kategória 630 – Tovary a služby sa oproti roku 2010 zvýši o 33 604 165 eur. Kapitálové výdavky na rok 2011 sú rozpočtované v sume 50 000 000 eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje nárast o 32 736 122 eur.

V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR priority rezortu sú zamerané na:

- prezbrojenie Policajného zboru SR,
- dostatočné materiálo-technické zabezpečenie výkonu služby policajného zboru a Hasičského a záchranného zboru,
- modernizáciu informačnej, telekomunikačnej a šifrovej techniky a zariadení,
- zvyšovanie úrovne bezpečnosti a ochrany schengenského priestoru,
- prevenciu kriminality.

Na materiálo-technické zabezpečenie Policajného zboru SR ako je prezbrojenie jeho útvarov, nákup balistických viest, spravodajskej techniky a pod. je plánovaná suma 20 600 000 eur. Na rozvoj informačných technológií je plánovaná suma 6 610 000 eur, z ktorej významná časť bude použitá na dobudovanie Schengenského informačného systému II. generácie a na vízový informačný systém. Prostriedky v sume 17 300 000 eur budú použité na financovanie Operačného programu informatizácia spoločnosti v rámci vládneho projektu e-Governmentu.

NKÚ SR na základe preverenia návrhu rozpočtu kapitoly na rok 2011 konštatuje, že tento návrh je z hľadiska rozpočtovaných finančných údajov správny a objektívny. Pri jeho zostavovaní boli dodržané všeobecne záväzné právne predpisy a dokumenty, ktorými sú vláda SR a SR viazané rovnako ako zásady hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.

NKÚ SR sa v rámci kontrolnej činnosti v roku 2011 zameria na oblasť hospodárenia s automobilovou technikou Policajného zboru SR s cieľom preveriť hospodárnosť a efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov. Dôvodom sú výsledky predchádzajúcej kontroly vykonanej v Automobilových opravovniach Ministerstva vnútra SR, a. s., ktoré naznačili rezervy vo využívaní kapacít tejto spoločnosti pri zabezpečovaní údržby a opráv automobilovej techniky Policajného zboru SR

Ministerstvo financií SR

NKÚ SR konštatuje, že rozpočet celkových výdavkov kapitoly na rok 2011 je navrhnutý vo výške 622 310 008 eur, z toho výdavky rozpočtových organizácií tvoria 289 820 000 eur a výdavky na Operačný program Informatizácia spoločnosti 332 490 008 eur,

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

ktoré medziročne vzrastú o 125 847 501 eur. V porovnaní s rozpočtom roku 2010 je navrhovaný rozpočet výdavkov kapitoly vyšší o 130 990 575 eur, t. j. o 26,7 %.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Kategória		Rozpočet 2010	Návrh rozpočtu 2011	
Rozpočtové organizácie kapitoly MF SR bez Platobnej jednotky MF SR	600 Bežné výdavky	tis. eur	272 339 569	273 099 851
	610 Mzdy, platy, služ. príjmy a OOV		121 948 600	116 106 908
	620 Poistné a príspevok do poisťovní		41 998 956	40 084 452
	630 Tovary a služby		106 913 582	113 221 893
	640 Bežné transfery		1 478 431	3 686 598
	700 Kapitálové výdavky		12 337 357	16 720 149
	Rozpočtové organizácie spolu		284 676 926	289 820 000
Platobná jednotka MF SR	600 Bežné výdavky		206 642 507	332 490 008
	630 Tovary a služby		206 642 507	332 490 008
	Platobná jednotka spolu		206 642 507	332 490 008
Kapitola MF SR	600 Bežné výdavky spolu		478 982 076	605 589 859
	700 Kapitálové výdavky spolu		12 337 357	16 720 149
	Výdavky spolu		491 319 433	622 310 008

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že najvyšší podiel vo výške 53,4 % na celkových výdavkoch kapitoly predstavujú výdavky na Operačný program Informatizácia spoločnosti v sume 332 499 008 eur. Podľa NKÚ SR bude čerpanie prostriedkov EÚ na implementáciu tohto programu závisieť od schopnosti maximálne, zákonným a správnym spôsobom využiť tieto disponibilné finančné zdroje. Úrad vlády SR ako riadiaci orgán a MF SR ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom pre tento časovo náročný operačný program rozhodli v septembri 2010 o zrušení piatich výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok. Tým sa zvýšilo riziko nevyčerpania prostriedkov tohto operačného programu v programovom období 2007 až 2013.

Z jednotlivých organizácií kapitoly má MF SR – úrad rozpočtované výdavky vo výške 62 794 173 eur, Daňové riaditeľstvo SR vo výške 111 769 363 eur, Colné riaditeľstvo SR vo výške 76 947 191 eur, a ostatné organizácie vo výške 38 309 273 eur.

Výdavky kategórie 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania na rok 2011 sú rozpočtované pre kapitolu vo výške 116 106 908 eur, čo oproti návrhu na rok 2010 predstavuje pokles o 5 841 692 eur, t. j. o 4,8 %. V tomto rozpočtovaní mzdových prostriedkov je premietnuté zníženie výdavkov vo výške 10 % a dofinancovanie Daňového riaditeľstva SR. Limit počtu zamestnancov rezortu na rok 2011 predstavuje počet 10 578 zamestnancov, v čom je premietnuté plánované zníženie počtu zamestnancov o 995 osôb predovšetkým v colnej správe.

Navrhnutý objem bežných transferov na rok 2011 je vo výške 3 686 598 eur, čo v porovnaní s rozpočtom roku 2010 predstavuje nárast o 2 208 167 eur, t. j. o 149,4 %. Podľa NKÚ SR dôvodom uvedeného zvýšenia je najmä rozpočtovanie finančných prostriedkov na odstupné a odchodné vyplývajúce z plánovaných organizačných zmien.

V rámci programovej štruktúry kapitoly je na rok 2011 navrhnutých 5 strategických cieľov rezortu zameraných na skvalitnenie výsledkov činností v oblasti výberu daní a cla a v oblasti verejných financií. Medzi prioritné projekty je zahrnutá v programe 072 - Výber

daní a cieľ aj výstavba cestného hraničného priechodu Čierna–Solomonovo s rozpočtom výdavkov vo výške 53 418 700 eur a s plánovaným ukončením výstavby v decembri 2014, u ktorej sa na rok 2011 rozpočtujú výdavky vo výške 626 000 eur na nákup pozemkov a prípravnú a projektovú dokumentáciu.

NKÚ SR sa na základe poznatkov svojej kontrolnej činnosti domnieva, že v rámci prierezovej pôsobnosti rezortu je potrebné sústrediť pozornosť na rizikové oblasti výdavkov sektora verejnej správy ako napr. neefektívny nákup licencií v rámci informačných technológií, nakladanie s majetkom štátu (jeho predaj, prenájom a poistenie), verejné obstarávanie poradenských a právnych služieb a pod.

Ministerstvo životného prostredia SR

NKÚ SR konštatuje, že výdavky kapitoly na rok 2011 sa rozpočtujú v celkovej sume 831 414 661 eur, čo je pri medziročnom náraste o 152,2 % oproti rozpočtu na rok 2010 viac o 501 813 731 eur. Najvýznamnejší vplyv na tomto náraste má vyššie rozpočtovanie výdavkov z prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ, ktoré v porovnaní s rokom 2010 vzrastú o 434 186 293 eur na 670 179 248 eur. Výdavky na spolufinancovanie týchto prostriedkov v roku 2011 medziročne vzrastú o 61 710 542 eur na 98 311 539 eur.

Prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ vrátane ich spolufinancovania zo ŠR sú smerované predovšetkým na konkrétne projekty integrovanej ochrany a racionálneho využívania vôd a ochrany pred povodňami v sume 413 732 tis. eur a odpadového hospodárstva v sume 193 059 tis. eur. Prioritami budú najmä preventívne protipovodňové opatrenia, povodňový systém, zásobovanie vodou, odvádzanie a čistenie odpadových vôd, recyklácia odpadu a rekultivácie skládok odpadov. Na ochranu ovzdušia a minimalizáciu nepriaznivých vplyvov zmien klímy sa rozpočtuje 111 323 tis. eur, a to najmä na znižovanie emisií znečisťujúcich látok a skleníkových plynov, znižovanie energetickej náročnosti a výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Na ochranu prírody a krajiny sa rozpočtujú prostriedky v sume 35 338 tis. eur, ktoré však podľa poznatkov z kontrolnej činnosti NKÚ SR nebudú postačovať na ochranu cenných území v súlade s medzinárodnými záväzkami.

V rozpočte kapitoly na rok 2011 sa rozpočtujú prostriedky ŠR bez prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ a ŠR na ich spolufinancovanie v sume 62 923 874 eur, čo je pri medziročnom náraste o 10,4 % oproti rozpočtu na rok 2010 viac o 5 916 896 eur. Výdavky na mzdy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania sa rozpočtujú pri medziročnom poklese o 9,1 % v sume 13 779 606 eur, čo je oproti roku 2010 menej o 1 380 966 eur.

Podľa názoru NKÚ SR z hľadiska budúceho vývoja výdavkov kapitoly budú okrem dobudovania kanalizácie v obciach nad 2 000 obyvateľov ďalšími významnými oblasťami najmä zabezpečenie efektívnej protipovodňovej ochrany a financovanie národných parkov a chránených území v rámci sústavy NATURA 2000. NKÚ SR v rámci svojej kontrolnej činnosti dospel k záveru, že za účelom poznania stavu území NATURA 2000 je potrebné zlepšiť monitorovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu, nakoľko táto činnosť sa nevykonáva resp. vykonáva len čiastočne

NKÚ SR plánuje v rámci svojej kontrolnej činnosti v roku 2011 vykonanie kontrol hospodárnosti použitia prostriedkov ŠR v oblasti ochrany pred povodňami, vrátane prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ a Environmentálneho fondu.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

NKÚ SR konštatuje, že celkový rozpočet výdavkov kapitoly v navrhovanej podobe tvorí 99,5 % z rozpočtu roku 2010 a je útlmový. Limity výdavkov sú rozpísané do programov, podprogramov a podprogramov medzirezortných programov podľa programovej štruktúry kapitoly. Najvýraznejšie zníženie v rozpočte výdavkov kapitoly, ktoré predstavuje len 50 % rozpočtovaných prostriedkov na rok 2010 je v programe 026 – Národný program rozvoja športu v SR spôsobené znížením výdavkov na materiálne technický rozvoj o 41,021 mil. eur, ktoré podľa NKÚ SR súvisí predovšetkým s pozastavením financovania výstavby rekonštrukcie národného futbalového štadióna v Bratislave.

Zámerom podprogramu 07711 - Poskytovanie vysokoškolského vzdelania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl je efektívny vysokoškolský systém a kvalitné ďalšie vzdelávanie. Tento zámer bude podľa NKÚ SR ťažko splniteľný pri medziročnom poklese výdavkov o 6 %, t. j. o 21,017 mil. eur bude ťažko plniť.

Návrh rozpočtu výdavkov programu 078 – Národný program výchovy, vzdelávania a mládeže v súlade s programovým vyhlásením vlády predpokladá navýšenie financií do regionálneho školstva v medziročnom vyjadrení k rozpočtu na rok 2010 o 11,568 mil. eur, čo podľa NKÚ SR predstavuje síce medziročné navýšenie o 0,9 %, ale nepokrýva ani predpokladaný vývoj inflácie. Vláda SR vo svojom programovom vyhlásení konštatuje nízky objem finančných prostriedkov na rozvoj vedy a výskumu, a preto ho mieni zvýšiť. V medzirezortnom programe 06K – Národný program rozvoja vedy a techniky návrh rozpočtu kapitoly predpokladá zníženie výdavkov na úroveň 77 % roku 2010. NKÚ SR sa domnieva, že uvedená redukcia rozpočtovania výdavkov v tejto oblasti nie je motivačná.

Podľa názoru NKÚ SR ministerstvo by v rámci zabezpečovania efektívnosti použitia prostriedkov ŠR malo uprednostňovať financovanie väčších projektov, nepodporovať finančne zanedbateľné projekty, stimulovať podnikateľský sektor na podporu vedy a výskumu a na hodnotenie projektov viac využívať zahraničných hodnotiteľov a pod. NKÚ SR na základe výsledkov predchádzajúcej kontrolnej činnosti v kapitole vidí tiež rezervy v oblasti uzatvoršných zmluvných vzťahov priamo riadených organizácií a v racionalizácii ich činností. Je nevyhnutné začať riešiť problematiku novej stratégie štátu v oblasti regionálneho školstva, v ktorom v posledných rokoch dochádza k znižovaniu počtu žiakov na jedného pedagóga.

NKÚ SR zameria v rámci svojej kontrolnej činnosti na rok 2011 svoju pozornosť na kontrolu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti čerpania prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR.

Ministerstvo zdravotníctva SR

NKÚ SR konštatuje, že rozpočet výdavkov kapitoly na rok 2011 vrátane prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ oproti rozpočtu na rok 2010 celkovo klesne o 2,62 % na 1 401 393 tis. eur. Tento pokles súvisí predovšetkým so zníženým objemom rozpočtovania preddavkov na poisťné platené štátom na verejné zdravotné poistenie, ktoré sa medziročne v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 zníži o 6,62 % na 1 197 816 eur.

Skutočnosť výdavkov kapitoly a ich rozpočtovanie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov ukazovateľa	tis. eur	Skutočnosť		Rozpočet	Rozdiel
		2009	2010	2011	2011 – 2010
Bežné výdavky		1 239 990	1 353 920	1 266 399	- 87 521
z toho:					
• poistné platené štátom		1 162 382	1 282 678	1 197 816	- 84 862
• ostatné bežné výdavky		67 776	59 431	56 140	- 3 291
• príspevok na činnosť OS ZZS		9 832	11 811	12 443	+ 632
Kapitálové výdavky		28 992	3 447	500	- 2 947
Prostriedky EÚ		15 838	69 840	114 750	+ 44 910
Spolufinancovanie prostriedkov EÚ		2 745	12 325	20 250	+ 7 925
Iné zdroje		279	188	44	- 144
Výdavky celkom		1 287 844	1 439 720	1 401 943	- 37 777

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Zníženie platby štátu na verejné zdravotné poistenie na rok 2011 oproti roku 2010 vo výške 84,9 mil. eur je čiastočne kompenzované vládou SR schválenými legislatívnymi zmenami vo výške 57,4 mil. eur, ktorými sa rozširuje základňa pre výpočet odvodov na zdravotné poistenie s cieľom vytvoriť predpoklady pre synchronizáciu zdravotného a daňového systému. Podľa NKÚ SR prínosom by mali byť aj viaceré racionalizačné opatrenia smerujúce napr. k zníženiu výdavkov na lieky.

Prostredníctvom kapitoly sa zabezpečuje financovanie činností úradu ministerstva a financovanie rozpočtových a príspevkových organizácií rezortu. V porovnaní s rokom 2010 sa rozpočtujú o 34,8 % nižšie bežné transfery príspevkovým a iným organizáciám. Najvýraznejší podiel na bežných výdavkoch kapitoly majú výdavky Úradu verejného zdravotníctva SR a regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

Objem osobných výdavkov na rok 2011 je rozpočtovaný na úrovni 28,9 mil. eur, čo oproti roku 2010 predstavuje pokles o 9,15 %, t. j. o 2,91 mil. eur. Tento pokles je ovplyvnený viazaním osobných výdavkov na úrovni 10 % u štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, zohľadnením odpočtu 1 % valorizácie z roku 2010 a 10 % viazaním osobných výdavkov ministra z úrovne roku 2010.

Na rok 2011 sú pre rezort zdravotníctva rozpočtované prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ v sume 114 750 tis. eur a na ich spolufinancovanie zo ŠR v sume 20 250 tis. eur. Z týchto prostriedkov sa bude financovať operačný program Zdravotníctvo a Operačný program Vzdelávanie.

Operačný program Zdravotníctvo je zameraný na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu všeobecných, špecializovaných nemocníc, ambulantnej zdravotnej starostlivosti a obnovu a modernizáciu zdravotníckej techniky. Operačný program Vzdelávanie je zameraný na podporu ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

V rezorte zdravotníctva sa v roku 2011 predpokladá aj čerpanie grantov v rámci programu Nórsky finančný mechanizmus a programu Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru vrátane spolufinancovania pre oblasť výskumu a vývoja v zdravotníctve vo výške 44 tis. eur.

NKÚ SR plánuje v roku 2011 vykonanie kontroly v kapitole, ktorej cieľom bude preverenie správnosti, plynulosti, hospodárnosti a efektívnosti čerpania prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

NKÚ SR konštatuje, že výdavky kapitoly na rok 2011 sú rozpočtované v celkovom objeme 2 010 892 tis. eur. Z uvedeného objemu bežné výdavky predstavujú sumu 2 007 804 tis. eur, čo v porovnaní s rozpočtom výdavkov kapitoly na rok 2010 predstavuje zvýšenie o 43 090 tis. eur a kapitálové výdavky predstavujú sumu 3 088 tis. eur, čo v porovnaní s rozpočtom výdavkov na rok 2010 predstavuje zvýšenie o 114 tis. eur.

V návrhu rozpočtu kapitoly na rok 2011 sa podľa názoru NKÚ SR kľúčovým problémom javí II. pilier kapitalizačného dôchodkového systému, ktorý sa z roka na rok postupne zhoršuje a pre verejné financie predstavuje čoraz väčšiu záťaž. Z tohto dôvodu je potrebné prijať opatrenia na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti tohto systému.

NKÚ SR kontrolou nástrojov zameraných na zvýšenie zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím okrem iného zistil, že uplatnenie nových nástrojov v tejto oblasti sa v praxi doposiaľ nerealizovalo, a to z dôvodu nevyčlenenia finančných prostriedkov zo ŠR a nezájmu zamestnávateľov a osôb so zdravotným postihnutím o tieto nástroje.

NKÚ SR zameria v rámci svojej kontrolnej činnosti na rok 2011 pozornosť na kontrolu nástrojov aktívnej politiky trhu práce.

Ministerstvo kultúry a cestovného ruchu SR

NKÚ SR konštatuje, že v návrhu rozpočtu kapitoly na rok 2011 sa celkové výdavky rozpočtujú v sume 167 192 tis. eur, z toho bežné výdavky predstavujú 160 456 tis. eur a kapitálové výdavky 6 736 tis. eur. V porovnaní s rokom 2010 je úroveň rozpočtovania výdavkov kapitoly na rok 2011 nižšia o 2 581 tis. eur.

NKÚ SR preverení návrhu rozpočtu kapitoly na rok 2011 zistil, že pre oblasť umenia boli plánované výdavky prevažne na prezentáciu kultúry cez grantový systém a rozpočtové a príspevkové organizácie rezortu. V rozpočte nie sú napr. rozpočtované finančné prostriedky na tvorbu nových umeleckých diel s výnimkou audiovizuálnych diel. NKÚ SR v roku 2011 vykoná kontrolu v tejto oblasti.

Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR

Skutočnosť výdavkov kapitoly za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka.

Ukazovateľ	eur	Skutočnosť	ŠR	Návrh ŠR	Rozdiel
		2009	2010	2011	2011 – 2010
Výdavky spolu		272 330 762	319 167 319	333 673 576	+14 506 257
z toho:					
• ŠR		176 307 907	126 690 904	105 989 589	-20 701 315
• EU a spolufinancovanie		96 022 855	192 476 415	227 683 987	+35 207 572
Bežné výdavky spolu		109 367 673	62 625 725	52 838 501	-9 787 224
z toho:					
• mzdové výdavky		16 639 300	15 622 430	13 792 497	-1 829 933
Kapitálové výdavky		162 963 089	44 539 660	62 021 144	+17 481 484

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že na rezortné programy 07K – Rozvoj priemyslu a podpory podnikania a 07L – Tvorba a implementácia politik sú rozpočtované prostriedky v celkovej výške 102 425 663 eur. Na medzirezortné programy 06H 01 – Hospodárska mobilizácia a 094 04 – Príspevky SR do medzinárodných organizácií sú rozpočtované prostriedky vo výške 3 563 926 eur. V programovom období 2007 – 2013 kapitola bude realizovať opatrenia v rámci Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a z prostriedkov určených na spolufinancovanie zo ŠR. Na rok 2011 sa rozpočtuje 196 027 330 eur z prostriedkov EÚ a na spolufinancovanie zo ŠR 31 621 398 eur. V rovnakom období bude SR realizovať aj programy INTERREG IVC a INTERACT II, v rámci ktorých je financovaná oblasť cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce v rámci EÚ. SR je viazaná uhrádzať pravidelný ročný účastnícky poplatok vo výške 35 259 eur.

V porovnaní s rozpočtom na rok 2010 celkové výdavky v roku 2011 vzrastú o 14 506 247 eur, t. j. o 4,55 %. Uvedené zvýšenie výdavkov je spôsobené nárastom výdavkov EÚ o 3 550 915 eur a výdavkov ŠR bez prostriedkov na spolufinancovanie o 13 301 548 eur. Mzdové výdavky kapitoly na rok 2011 sú krátené o 10% a zároveň sú krátené aj bežné výdavky. Kapitálové výdavky vzrastú o 14,8 % v porovnaní s úrovňou roku 2010, pričom ich nárast bude spôsobený zvýšením výdavkov na investičné stimuly o 17 857 609 eur, ktoré sú na rok 2011 rozpočtované vo výške 61 517 506 eur.

Podľa názoru NKÚ SR návrh rozpočtu kapitoly nedostatočne pokrýva niektoré aktivity, ako je posilnenie kapacít rezortu v zmysle znižovania administratívneho zaťaženia a posudzovania vplyvov legislatívnych návrhov na podnikateľské prostredie, hospodársku mobilizáciu, štátnu pomoc v uhoľnom baníctve a podporu regionálneho rozvoja. Z kontrolnej činnosti NKÚ SR vyplýva, že zabezpečenie plynulého plnenia úloh rezortu v roku 2011 je možné iba pri dodržaní maximálnej hospodárnosti a efektívnosti používania rozpočtových prostriedkov. V budúcnosti bude potrebné pozornosť zamerať na viacero ďalších oblastí, a to predovšetkým na oblasť vyradovania a likvidovania jadrových zariadení a na efektivitu fungovania spoločností s majetkovou účasťou štátu.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

NKÚ SR konštatuje, že výdavky kapitoly na rok 2011 sa rozpočtujú v celkovej sume 1 303 853,5 tis. eur, čo je pri medziročnom náraste o 12,5 % oproti rozpočtu na rok 2010 viac o 145 250,2 tis. eur. Tento nárast súvisí s vyšším rozpočtovaním výdavkov z prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ, ktoré v porovnaní s rokom 2010 vzrastú o 182 415,9 tis. eur na 948 359,5 tis. eur. Výdavky na spolufinancovanie týchto prostriedkov v roku 2011 medziročne poklesnú o 47 160,2 tis. eur na 237 182,7 tis. eur.

Prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ vrátane ich spolufinancovania zo ŠR sú smerované predovšetkým na dotácie na zachovanie poľnohospodárskej produkcie podľa vopred stanovených výrobných kvót v sume 317 148 tis. eur a na rozvoj vidieka v sume 425 500 tis. eur, ktoré sú určené najmä na zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva a zlepšenie životného prostredia a skvalitnenie života vo vidieckych sídlach. Na regionálny rozvoj sa rozpočtuje suma 367 112 tis. eur, ktorá je určená najmä na regeneráciu sídiel, regionálnu mestskú hromadnú dopravu, inovácie, vedu a výskum, podporu cestovného ruchu a turizmu, informatizáciu spoločnosti a ďalšie cieľové oblasti regionálneho rozvoja. Na podporu rybného hospodárstva

sa na rok 2011 rozpočtuje suma 3 598 tis. eur a podporu trhovo-orientovaných výdavkov suma 31 887 tis. eur.

V rozpočte kapitoly na rok 2011 sa rozpočtujú prostriedky ŠR bez prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ a ŠR na ich spolufinancovanie v sume 118 678,4 tis. eur, čo je oproti rozpočtu na rok 2010 viac o 10 361,6 tis. eur, t. j. o 9,6 %. Výdavky na mzdy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania sa rozpočtujú pri medziročnom poklese o 9,7 % v sume 33 355,2 tis. eur, čo je oproti roku 2010 menej o 992,0 tis. eur.

NKÚ SR hodnotí rozpočtovanie výdavkov kapitoly na rok 2011 z hľadiska plnenia rôznorodých úloh rezortu ako dostatočné za predpokladu dôsledného zabezpečenia čerpania prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ. Ministerstvo za týmto účelom prijalo viaceré rozhodnutia a opatrenia ako napr. organizačné zmeny vo všetkých organizáciách v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti, prehodnotenie účelov použitia výdavkov a určenia poradia ich naliehavosti a pod. Podľa NKÚ SR na vývoj čerpania výdavkov v roku 2011 bude negatívne pôsobiť súčasný stav poľnohospodárstva spôsobený nepriaznivým počasím v roku 2010, ale napr. aj zvýšenie sadzieb dane z pridanej hodnoty a spotrebnej dane na červenú naftu.

NKÚ SR sa v rámci svojej kontrolnej činnosti v roku 2011 zameria na problematiku registrácie obnovenej evidencie pozemkov, a to aj vo vzťahu k plneniu záväzku otvorenia trhu s poľnohospodárskou pôdou po vstupe SR do EÚ.

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR

Skutočnosť výdavkov kapitoly a ich rozpočtovanie na roky 2010 a 2011 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	Eur	Skutočnosť		Rozpočet		Rozdiel
		2009	2010	2011	2011 – 2010	
Výdavky – ŠR		892 887 379	571 816 785	1 152 748 853	+ 580 932 068	
Z toho:						
Bežné výdavky		467 320 335	394 227 727	632 267 442	+ 238 039 715	
Z toho		20 002 195	17 893 581	21 283 825	+ 3 390 244	
• mzdové výdavky						
Kapitálové výdavky		425 567 043	177 589 058	414 544 448	+ 236 955 390	
EÚ vrátane spolufinancovania		357 806 170	853 178 744	738 204 405	- 114 974 339	
CELKOM		1 250 693 549	1 424 995 529	1 890 953 258	+ 465 957 729	

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že celkové výdavky kapitoly sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 1 890 953 258 eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje nárast o 32,69 % v sume 465 957 729 eur, ktorý súvisí aj s presunom kompetencií zo zrušeného Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR. Výdavky za oblasť dopravy, pôšt a telekomunikácií sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 1 633 691 728 eur, čo predstavuje nárast o 12,84 % v sume 208 696 199 eur. Zvýšenie výdavkov je spojené s výstavbou rýchlostných ciest, modernizáciou železničných tratí, zavádzaním digitálneho vysielania, ale napr. aj z dôvodu platby dane z pridanej hodnoty v sume 150 000 000 eur a platby za dostupnosť v sume 24 698 616 eur v súvislosti s realizáciou 2. balíka PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry.

Rozpočtovanie osobných výdavkov na rok 2011 po ich valorizácii o 1% a viazaní o 10% v porovnaní s rokom 2010 sa znižuje o 9%. V kategórii 630 – Tovary a služby došlo

v porovnaní s rokom 2010 k zníženiu rozpočtovania výdavkov o 10%. Z prostriedkov všeobecného rozpočtu EÚ sa pre oblasť dopravy, pôšt a telekomunikácií rozpočtuje čerpanie na rok 2011 v sume 661 563 622 eur, z toho 118 568 398 eur predstavuje sumu prostriedkov na príslušné spolufinancovanie zo ŠR.

Výdavky súvisiace s výstavbou cestnej infraštruktúry sa rozpočtujú v sume 946 279 754 eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 nárast o 24,22 % v sume 184 508 767 eur. Prostriedky určené na výstavbu diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. triedy sa na rok 2011 rozpočtuje v sume 915 857 559 eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje nárast o 160 312 408 eur. V tejto sume je však potrebné zohľadniť platbu dane z pridanej hodnoty a platbu za dostupnosť v rámci 2. balíka PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry.

Skúsenosti NKÚ SR z kontrol v oblasti výstavby cestnej infraštruktúry poukazujú na značné rezervy pri verejnom obstarávaní a pri tzv. vyvolaných investíciách. NKÚ SR perspektívne počíta s kontrolnou činnosťou v oblasti PPP projektov výstavby cestnej infraštruktúry.

NKÚ SR konštatuje, že na výstavbu ciest I. triedy a diaľničných privádzačov je z prostriedkov ŠR (bez prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR) rozpočtovaných 43 152 093 eur, tak isto ako v rozpočte na rok 2010. Z prostriedkov EÚ sa podiel financovania na výstavbe ciest I. triedy a diaľničných privádzačov zvyšuje oproti roku 2010 o 251 % na sumu 188 903 804 eur vrátane prostriedkov príslušného spolufinancovania v sume 27 555 384 eur. Na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest dochádza k vyššiemu rozpočtovaniu prostriedkov zo ŠR, celkovo však výdavky na výstavbu diaľnic oproti rozpočtu na rok 2010 klesajú o 17,21 % na sumu 474 317 346 eur, s čím môže byť podľa NKÚ SR spojené aj spomalenie výstavby a rôzne riziká v podobe zaťaženia jestvujúcich súbežných ciest I. triedy, plynulosti pohybu dopravy, dlhé kolóny, v ktorých sa produkujú z dôvodu opakovanej akcelerácie vozidiel vyššie emisie, ktoré majú vplyv aj na životné prostredie.

Výdavky na oblasť výstavby a regionálneho rozvoja sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 200 924 857 eur, z toho na rozvoj bývania 159 251 033 eur, čo je v porovnaní s rokom 2010 pokles o 7 446 562 eur. Výdavky spojené s príspevkom k hypotekárnym úverom sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 26 000 000 eur, čo predstavuje navýšenie o 26,33 %. Výdavky spojené s prémieou k stavebnému sporeniu sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 43 347 033 eur, čo v porovnaní s rokom 2010 predstavuje pokles o 10,62% v sume 5 152 967 eur. V rámci výdavkov na rozvoj bývania za predchádzajúce roky uvažuje NKÚ SR s kontrolou realizácie programu na výstavbu technickej vybavenosti.

Výdavky za oblasť cestovného ruchu sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 56 336 673 eur, z toho pre Slovenskú agentúru pre cestovný ruch 1 862 978 eur. Výdavky prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ a ich spolufinancovanie zo ŠR sa v rámci Operačného programu „Konkurencieschopnosť a hospodársky rast“ rozpočtujú v sume 53 629 755 eur (spolufinancovanie 8 012 784 eur). Na propagáciu cestovného ruchu sa rozpočtujú výdavky v sume 843 940 eur.

Podľa názoru NKÚ SR návrh rozpočtu kapitoly na rok 2011 za predpokladu dodržiavania zásad hospodárnosti a efektívnosti používania rozpočtových prostriedkov zabezpečí plynulé plnenie úloh kapitoly a vďaka očakávanému zníženiu nákladov na výstavbu cestnej infraštruktúry je možné očakávať aj významné úspory v čerpaní výdavkov. Pozornosť rezortu je podľa NKÚ SR potrebné sústrediť na stratové železničné spoločnosti, výstavbu

diaľnic a rýchlostných ciest a elektronické mýto, ktoré neprináša očakávané zdroje na výstavbu a údržbu cestnej infraštruktúry. Z hľadiska možnej budúcej stratovosti letísk je potrebné, aby vláda SR zhodnotila ich efektívnosť a potrebu.

Vo svojej kontrolnej činnosti v roku 2011 sa NKÚ SR zameria na oblasť modernizácie železničných tratí a výstavbu technickej vybavenosti v rámci podpory a rozvoja bývania.

Úrad priemyselného vlastníctva SR

NKÚ SR konštatuje, že na rok 2011 sa pre kapitolu rozpočtuje celkový objem výdavkov v sume 2 777 698 eur, z toho na bežné výdavky 2 717 698 eur a na kapitálové výdavky 60 000 eur.

Na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania sa v roku 2011 rozpočtuje suma 1 456 385 eur. V nadväznosti na predpokladané výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania sú rozpočtované výdavky na poisťovnú a príspevok do poisťovní v sume 528 007 eur. Výdavky v kategórii Tovary a služby na rok 2011 sú rozpočtované v sume 633 306 eur. Rozpočtovaným objemom výdavkov bude kapitola v roku 2011 zabezpečovať úhradu členského príspevku do medzinárodnej organizácii za členstvo SR vo Svetovej organizácii duševného vlastníctva v sume 95 000 eur.

Na rok 2011 sa rozpočtuje limit kapitálových výdavkov v sume 60 000 eur, ktoré úrad predpokladá použiť na ďalšie rozširovanie softvérového vybavenia v sume 50 000 eur a na nákup výpočtovej techniky v sume 10 000 eur, čo oproti rozpočtu na rok 2010 predstavuje zníženie o 31,0 %.

Podľa názoru NKÚ SR pri medziročnom znížení rozpočtovania celkových výdavkov úradu na rok 2011 o 11,5 % sa v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 vytvára riziko, že:

- úrad nebude mať dostatočné zdroje na zabezpečovanie tovarov a služieb pre potreby konania o predmetoch priemyselného vlastníctva, resp. pre potreby dodržiavania záväzkov, ktoré mu vyplývajú z medzinárodných a medzirezortných zmlúv a dohôd v oblasti priemyselného vlastníctva,
- nedostatok kapitálových zdrojov môže viesť k pozastaveniu vývoja nosného informačného systému úradu, ktorý je pre úrad nevyhnutný z hľadiska dodržiavania zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Všeobecná pokladničná správa

NKÚ SR pripomína, že v rámci kapitoly sú na rok 2011 rozpočtované aj výdavky súvisiace napr. s činnosťou Kancelárie verejného ochrancu práv, Rady pre vysielanie a retransmisiu, Úradu na ochranu osobných údajov, Štátneho dlhu a transfery na činnosť Ústavu pamäti národa a Slovenského národného strediska pre ľudské práva.

Výdavky kapitoly sú v rozpočte na rok 2011 stanovené vo výške 3 604 955,1 tis eur, z toho bežné výdavky 3 598 595,0 tis. eur a kapitálové výdavky 6 360,1 tis. eur. V porovnaní s rozpočtom na rok 2010 návrh rozpočtu na rok 2011 uvažuje so znížením celkových výdavkov o 2,7 %.

Výdavky kapitoly sú rozdelené do 4 základných skupín:

- 1 Výdavky charakteru rezerv ŠR, ktoré sú rozpočtované vo výške 50 917,9 tis. eur, čo je o takmer 56 % menej ako rozpočet na rok 2010. Najvyšší podiel (70 %) tvorí rezerva na riešenie krízových situácií a odstraňovanie ich následkov, na riešenie povodní, na živelné pohromy a ich prevenciu, ďalších vplyvov nových zákonných úprav a iné vplyvy v sume 35 715,1 tis. eur. Rezerva na riešenie miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní vrátane poistného je rozpočtovaná v sume 202,8 tis. eur, čo je o takmer 95 % menej v porovnaní s rozpočtom na rok 2010, najmä z dôvodu nerozpočtovania osobných výdavkov na úpravu platov zamestnancov, ktorých plat sa odvíja od priemernej mzdy zamestnancov v SR. V tejto skupine výdavkov je rozpočtovaná aj rezerva vlády SR v sume 5 000 tis. eur, ktorá je určená na krytie nepredvídaných a mimoriadnych potrieb súvisiacich so zabezpečením plnenia vnútorných a zahraničných úloh SR. Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí a na výdavky súvisiace s vrátenými príjmami z minulých rokov sa rozpočtuje v sume 10 000 tis. eur.
- 2 Finančné vzťahy súvisiace so všeobecným rozpočtom EÚ, ktoré sú rozpočtované na rok 2011 v celkovej výške 686 732,3 tis. eur. Výdavky tejto skupiny zahŕňajú:
  - výdavky určené na financovanie spoločných programov finančných mechanizmov a finančnej obálky v celkovej výške 13 080,4 tis. eur,
  - rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ vo výške 17 112,2 tis. eur,
  - odvody SR do všeobecného rozpočtu EÚ a príspevky SR do EÚ fondov vo výške 656 539,7 tis. eur.

Výdavky na financovanie finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu sú rozpočtované v celkovej sume 8 841 tis. eur, z toho 7 941 tis. eur predstavujú prostriedky národného spolufinancovania k sume 45 000 tis. eur, ktoré SR dostane z týchto mechanizmov. Výdavky na financovanie Švajčiarskeho finančného mechanizmu sú rozpočtované v sume 4 238,2 tis. eur a sú určené najmä na financovanie projektov v oblasti bezpečnosti, stability, životného prostredia, ľudského a sociálneho rozvoja a podpory súkromného sektora. V roku 2011 SR dostane z tohto mechanizmu prostriedky vo výške 8 302,7 tis. eur, národné financovanie predstavuje sumu 1 465 tis. eur a suma 2 773,2 tis. eur je rozpočtovaná na ďalšie výdavky súvisiace s financovaním projektu.

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ v celkovej výške 17 112,2 tis. eur je určená na administrovanie prostriedkov štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu, príjmov z poľnohospodárskych fondov, odvodov EÚ a na výdavky na zefektívnenie systému finančného riadenia fondov EÚ a iných finančných nástrojov. Odvody do všeobecného rozpočtu EÚ v sume 650 176,7 tis. eur sú rozpočtované na základe záverov zo zasadania Poradného výboru pre vlastné zdroje z 18.05.2010 pri zohľadnení finančného rámca EÚ na roky 2007 – 2013. Odhady odvodov SR do všeobecného rozpočtu EÚ sú vypracované na základe platného rozhodnutia Rady EÚ o systéme vlastných zdrojov ES, ktoré vstúpilo do platnosti 01.03.2009.

- 3 Výdavky spojené so správou štátneho dlhu sú rozpočtované v celkovej v sume 1 163 188,4 tis. eur, z toho výdavky na obsluhu domáceho dlhu v sume 899 133,4 tis. eur a výdavky na zahraničný dlh v sume 264 055,0 tis. eur.

Z celkovej výšky výdavkov rozpočtovaných na financovanie vnútorného dlhu tvoria výdavky na úhradu úrokov zo štátnych dlhopisov sumu 745 204,7 tis. eur, nákladov spojených s finančnými operáciami štátneho dlhu sumu 98 346,9 tis. eur, úrokov z refinančného systému splácané do Štátnej pokladnice sumu 41 574,7 tis. eur, úrokov z úverov prijatých od domácich finančných inštitúcií sumu 7,1 tis. eur a manipulačných poplatkov sumu 14 000 tis. eur.

Z celkovej výšky výdavkov rozpočtovaných na financovanie zahraničného dlhu tvoria výdavky na úhradu úrokov zo štátnych dlhopisov vydaných v zahraničí sumu 232 875 tis. eur, úrokov z úverov poskytnutých zahraničnými veriteľmi sumu 28 180 tis. eur a manipulačných poplatkov sumu 3 000 tis. eur.

NKÚ SR hodnotí rozpočtovanie výdavkov na obsluhu štátneho dlhu na rok 2011 ako reálne. Na výšku rozpočtovaných výdavkov má však vplyv i každá, aj relatívne malá zmena základných parametrov, ktorými sú najmä zmena úrokových sadzieb v priebehu roka, predčasne splatené úvery, dlhopisy spätne odkúpené pred splatnosťou, riadenie likvidity finančného trhu a menové riadenie Európskej centrálnej banky, vplyv krízy vo finančnom sektore a vo vývoji svetovej reálnej ekonomiky.

- 4 Ostatné výdavky sú rozpočtované v sume 1 704 116,5 tis. eur. Najväčší objem výdavkov tejto skupiny tvorí transfer Sociálnej poisťovni vo výške 1 608 733,3 tis. eur na krytie deficitov v dôsledku zavedenia II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému. Dotácie pre zariadenia sociálnych služieb pre obce sú rozpočtované v sume 26 636,4 tis. eur, výdavky na štátne príspevky mladým manželom v sume 9 361 tis. eur, úhrada majetkovej ujmy za zvýhodnené úvery poskytované v minulosti komerčnými bankami v sume 2 552,5 tis. eur.

V tejto skupine sú rozpočtované aj nové výdavkové tituly, a to: výdavky na zastupovanie pri medzinárodných arbitrážach vo výške 10 000 tis. eur, ktoré sa týkajú medzinárodných sporov, výdavky na multilicenčnú zmluvu s Microsoftom vo výške 12 600 tis. eur, výdavky na audit verejnej správy vo výške 5 000 tis. eur, vyplývajúce z novely zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorou sa ukladá povinnosť vykonať audit konsolidovanej účtovnej závierky na úrovni štátu, výdavky na finančné zúčtovanie poisťného štátu na zdravotné poistenie za rok 2010 vo výške 10 000 tis. eur.

Ďalšími výdavkami sú príspevky politickým stranám a hnutiam v sume 7 333,3 tis. eur, príspevky do medzinárodných organizácií 1 600 tis. eur, dotácie na individuálne potreby obcí v sume 3 269,6 tis. eur, dotácie na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok pre obce 2 024,9 tis. eur, úhrada poplatkov Štátnej pokladnici 2,8 tis. eur, výdavky na administratívny poplatok Európskej investičnej banke 3,7 tis. eur.

Do tejto skupiny výdavkov sú zahrnuté aj výdavky na činnosť Rady pre vysielanie a retransmisiu v sume 1 157,4 tis. eur, Kancelárie verejného ochrancu práv v sume 1 165,2 tis. eur, Úradu na ochranu osobných údajov v sume 684,3 tis. eur a transfery na činnosť Ústavu pamäti národa v sume 1 463,6 tis. eur a Slovenského národného strediska pre ľudské práva v sume 528,5 tis. eur.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2011 zostavený podľa funkčnej klasifikácie dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Názov oddielu	Návrh rozpočtu na rok 2011	
01 – Všeobecné verejné služby	tis. eur	1 906 042
03 – Verejný poriadok a bezpečnosť		13 878
04 – Ekonomická oblasť		34 418
06 – Bývanie a občianska vybavenosť		2 689
07 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo		12 558
10 – Sociálne zabezpečenie		1 635 370
Výdavky spolu		3 604 955

Zdroj: Návrh rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa na rok 2011

Podľa názoru NKÚ SR väčšia časť výdavkov v rozpočte kapitoly na rok 2011, obdobne ako v predchádzajúcich rokoch, zostáva programovo nealokovaná z dôvodu, že finančné prostriedky kapitoly sa používajú na financovanie programov iných rozpočtových kapitol. Časť finančných prostriedkov kapitoly určená na spolufinancovanie Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu je už v návrhu rozpočtu rozdelená na jednotlivé projekty v gestorstve príslušných kapitol.

Programovo alokované sú výdavky v celkovej sume 1 165 037,9 tis. eur. Ide o výdavky Kancelárie verejného ochrancu práv na Program O6Q – Ochrana základných práv a slobôd v sume 1 1165,2 tis. eur, Úradu na ochranu osobných údajov na Program 0A0 – Ochrana osobných údajov v sume 684,3 tis. eur a Štátneho dlhu na Program 08H – Dlhová služba v sume 1 163 188,4 tis. eur.

4 Návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy

Prehľad návrhu príjmov a výdavkov rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy na rok 2011 a ich medziročného rastu v porovnaní s rokom 2010 podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v mil. eur

Ukazovateľ	Návrh RVS na rok 2011		Medziročný rast	
	Príjmy	Výdavky	Príjmy	Výdavky
Obce	3 880,1	3 756,8	5,3 %	7,6 %
Vyššie územné celky	1 120,9	1 120,9	1,0 %	6,2 %
Sociálna poisťovňa	6 735,5	6 254,9	4,2 %	2,9 %
Verejné zdravotné poisťovne	3 697,4	3 614,7	-0,5%	1,1 %
Štátny fond rozvoja bývania	149,1	146,8	3,8 %	2,4 %
Národný jadrový fond	873,6	30,0	13,0 %	-55,6 %
Environmentálny fond	206,0	37,1	3,1 %	-71,0 %
Slovenský pozemkový fond	21,8	15,6	8,5 %	-22,4 %
Fond národného majetku SR	344,3	323,2	-20,8 %	-22,4 %
Slovenská konsolidačná, a. s.	87,1	9,9	-5,3 %	-31,7 %
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	33,0	16,9	1,2 %	0,6 %
Verejné vysoké školy	741,8	557,1	11,6 %	6,8 %
Príspevkové organizácie obcí, štátu a VÚC	689,8	680,8	1,5 %	1,4 %
Slovenská televízia	68,1	68,1	5,1 %	7,8 %
Slovenský rozhlas	31,0	31,0	14,0 %	17,4 %
Rozhlasová a televízna spoločnosť, spol. s r.o.	4,0	4,0	8,1 %	8,1 %
Tlačová agentúra SR	3,5	3,4	-20,5 %	-19,0 %
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	1,0	0,8	42,9 %	14,3 %
Audiovizuálny fond	7,0	7,0	x	X
Ostatné subjekty verejnej správy spolu	18 695,0	16 679,0	-18,2 %	-20,7 %

Zdroj: RVS na roky 2010 až 2012 a návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že najväčší medziročný nárast príjmov je na rok 2011 rozpočtovaný v Úrade pre dohľad nad výkonom auditu o 42,9 %, čo predstavuje viac o 0,3 mil. eur. Príjmy tohto úradu tvorí príspevok zo ŠR, ročné príspevky subjektov verejného záujmu a prostriedky z predchádzajúcich rokov. Najväčší medziročný pokles príjmov je rozpočtovaný na rok 2011 vo Fonde národného majetku SR vo výške 20,8 %, nakoľko do návrhu rozpočtu boli zahrnuté len riadne dividendy od spoločností s jeho majetkovou účasťou. V Tlačovej agentúre SR je oproti roku 2010 nižšie rozpočtovanie príjmov o 20,5 %, čo súvisí so znížením transferu zo ŠR o 47,0 %.

Najväčší medziročný pokles výdavkov je rozpočtovaný na rok 2011 vo Fonde národného majetku SR, a to o 22,4 % v nadväznosti na pokles jeho príjmov.

Podľa názoru NKÚ SR návrh rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2011 je zostavený tak, aby boli zabezpečené činnosti a funkcie týchto subjektov v zmysle platnej legislatívy.

NKÚ SR hodnotí v tomto stanovisku návrhy rozpočtov vybraných ostatných subjektov verejnej správy na rok 2011.

Vyššie územné celky

V návrhu rozpočtu VÚC na rok 2011 MF SR predpokladá, že VÚC dosiahnu celkové príjmy vo výške 1 120,9 mil. eur a celkové výdavky vo výške 1 120,9 mil. eur. Po odpočítaní príjmových a výdavkových finančných operácií a po zohľadnení časového rozlíšenia sa predpokladajú príjmy vo výške 1 045,7 mil. eur, výdavky vo výške 1 107,0 mil. eur a predpokladaný schodok vo výške 60,0 mil. eur. Celkové príjmy VÚC v roku 2011 oproti očakávanej skutočnosti 2010 sú navrhované nižšie o 5,3 %, ale u daňových príjmov sa v roku 2011 uvažuje s nárastom až 17,7 %. Daňové príjmy, ktoré VÚC získavajú najmä z výnosov daní z príjmov fyzických osôb a z motorových vozidiel by mali dosiahnuť v roku 2011 výšku 531,7 mil. eur.

NKÚ SR považuje za rizikový uvažovaný nárast daňových príjmov o 17,7 %, nakoľko daň z príjmov fyzických osôb je podielovou daňou, ktorá sa medzi obce a VÚC rozdeľuje pomerom 70,3 % : 23,5 %, riziká spôsobené prepados dane z príjmov fyzických osôb u obcí sa automaticky dotýkajú aj VÚC. Za ďalšie riziko v rámci návrhu rozpočtu VÚC považuje NKÚ SR finančne nedoriešené dopady z už schválených zákonov, najmä z novely zákona o sociálnych službách, čo v návrhu rozpočtu na rok 2011 konštatuje aj MF SR tým, že „otvorená je aj problematika zabezpečovania nových úloh vyplývajúcich pre obce a VÚC zo zákona o sociálnych službách“.

Nedaňové príjmy, ktoré VÚC získavajú z kapitálových príjmov, úrokov z prostriedkov ich hospodárenia a z činností organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti na úseku školstva, sociálneho zabezpečenia a dopravy sa rozpočtujú vo výške 77,5 mil. eur. Z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl a na podporu športovo talentovanej mládeže z Operačného programu Vzdelávanie bude VÚC poskytnutá čiastka približne 403 mil. eur. Z Úradu vlády SR na protipovodňové opatrenia budú poskytnuté prostriedky vo výške 33,5 mil. eur.

Vo výdavkovej časti rozpočtu VÚC sa očakáva v roku 2011 pokles výdavkov oproti roku 2010 o 4,5 % , najmä z dôvodu poklesu kapitálových výdavkov.

Ako riziko sa podľa NKÚ SR javí skutočnosť, že rozpočet VÚC na rok 2011 nedostatočne reflektuje problémy VÚC v súvislosti s odstraňovaním škôd vzniknutých povodňami. Pritom najviac postihnuté regióny vyčíslili škody na niekoľko desiatok miliónov eur. Napr. Košický samosprávny kraj vyčíslil škody na svojom majetku (cesty 2. a 3. triedy, mosty, odstraňovanie následkov zosuvov pôdy, práce pri stabilizácii podlažia a pod.). Prešovský samosprávny kraj len na mostoch a cestách vyčíslil škodu na viac ako 13 mil. eur a Banskobystrický samosprávny kraj na viac ako 1 mil. eur.

NKÚ SR konštatuje, že financovanie samosprávnych kompetencií je v pôsobnosti VÚC, ktoré rozhodujú o použití približne 61 % svojich príjmov prostredníctvom svojich zastupiteľstiev. Z tohto dôvodu bude plnenie tohto rozpočtu do značnej miery závisieť od kvalifikovanosti uvedeného odhadu.

Výsledky kontrol NKÚ SR v rokoch 2008 až 2010 okrem iného poukázali na nedostatky v oblasti správy majetku VÚC a zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Nedostatky boli zistené aj v oblasti verejných obstarávaní na dodanie tovarov, poskytnutie služieb a uskutočnenie prác a je pravdepodobné, že ich odstránením by bolo možné ušetriť finančné prostriedky vo výdavkových častiach rozpočtov VÚC. Možným východiskom je dôslednejšie využívanie súťažných metód verejného obstarávania s cieľom zníženia cien dodávateľov.

Poznatky z kontrolnej činnosti NKÚ SR boli využité aj pri tvorbe plánu kontrolnej činnosti na rok 2011, podľa ktorého bude v roku 2011 na úrovni VÚC preverovaná správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť vykazovaných súm v účtovných výkazoch k 31.12.2010, ktoré budú podkladom pre hodnotenie výsledkov hospodárenia v rámci záverečného účtu verejnej správy za rok 2010.

Vyšší územný celok Bratislava

Skutočnosť príjmov a výdavkov VÚC Bratislava za roky 2008 a 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2010 a 2011 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh príjmu a výdavku		2008	2009	2010	2011
		skutočnosť	Skutočnosť	schválený	návrh
				rozpočet	rozpočtu
Príjmy rozpočtu BSK	tis. eur	111 504	112 202	109 007	106 932
• bežné príjmy		98 564	108 633	99 274	102 163
• kapitálové príjmy		12 941	3 569	9 733	4 769
Výdavky rozpočtu BSK		122 452	125 046	119 958	119 898
• bežné výdavky		97 269	103 574	106 554	102 091
• kapitálové výdavky		25 183	21 472	13 404	17 807
Rozdiel medzi príjmami a výdavkami		-10 947	-12 844	-10 951	-12 965
Príjmové finančné operácie		12 526	14 869	11 604	13 618
Výdavkové finančné operácie		252	153	653	653
Rozpočtované príjmy spolu		124 030	127 071	120 611	120 550
Rozpočtované výdavky spolu		122 704	125 199	120 611	120 550

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR na základe poznatkov z kontrolnej činnosti predpokladá, že jedným z rizík budúceho finančného vývoja VÚC Bratislava by mohlo byť postupne zvyšujúce sa zadlžovanie, ktoré vychádza najmä z nutnosti vynakladania kapitálových výdavkov (domovy

sociálnych služieb, školy, zdravotné zariadenia a cesty), ktoré nie je možné v súčasnej dobe riešiť z iných príjmov.

NKÚ SR konštatuje, že základom príjmovej časti návrhu rozpočtu VÚC Bratislava sú daňové príjmy - daň z príjmov fyzických osôb a daň z motorových vozidiel. NKÚ SR považuje odhad výšky týchto daní za reálny vzhľadom na príslušné legislatívne zmeny. Pri tvorbe návrhu rozpočtu VÚC Bratislava na roky 2011 až 2013 boli tieto odhady zohľadnené a príjmová a následne aj výdavková časť návrhu rozpočtu zodpovedá odhadom uvedeným v návrhu ŠR. Rizikom je to, že nižšie výnosy dane z príjmov fyzických osôb budú dlhodobejšieho charakteru, nakoľko táto daň je spravovaná centrálnou samosprávou nemôže toto riziko ovplyvniť.

Podľa názoru NKÚ SR dôležitou otázkou zníženia výnosu dane z príjmov fyzických osôb zostane aj v roku 2011 výška finančných prostriedkov, ktoré bude môcť vláda SR uvoľniť na jej krytie. Táto daň je rozhodujúcim príjmom rozpočtu VÚC Bratislava. V roku 2010 z celkového očakávaného výberu tejto dane pre VÚC vo výške 332 608 tis. eur, podiel VÚC Bratislava bude predstavovať 26 478 tis. eur, t. j. 8,0 %. Návrh RVS na roky 2011 až 2013 predpokladá pre rok 2011 výber dane z príjmov fyzických osôb pre VÚC až vo výške 409 094 tis. eur, čo predstavuje nárast v porovnaní s očakávanou skutočnosťou za rok 2010 až o 23%. S ohľadom na skúsenosti s tvorbou rozpočtu na rok 2010 VÚC Bratislava pristupoval konzervatívnejšie k odhadu nárastu výberu dane z príjmov fyzických osôb pre rok 2011. Z tohto dôvodu bola do návrhu rozpočtu VÚC Bratislava pre rok 2011 zahrnutá predpokladaná hodnota dane z príjmov fyzických osôb v sume 31 446 tis. eur.

Návrh rozpočtu VÚC Bratislava predpokladá taktiež nárast dane z motorových vozidiel pre rok 2011 z 26 736 tis. eur na 28 270 tis. eur.

Skutočnosť daňových príjmov VÚC Bratislava za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh príjmu		2009 skutočnosť	2010 schválený rozpočet	2011 návrh rozpočtu	2012 návrh rozpočtu	2013 návrh rozpočtu
Daňové príjmy	tis. eur	63 514	53 214	59 716	63 488	67 507
v tom:						
• daň z príjmov fyzických osôb		31 610	26 478	31 446	33 805	36 340
• daň z motorových vozidiel		31 904	26 736	28 270	29 683	31 167

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009, Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že v návrhu rozpočtu na rok 2011 VÚC Bratislava rozpočtuje celkové nedaňové príjmy vo výške 7 710 tis. eur, čo predstavuje pokles o 25 % v porovnaní s rokom 2010. Uvedený pokles spôsobil najmä predpoklad nižšieho príjmu za nedaňové kapitálové príjmy z predaja majetku. Návrh rozpočtu VÚC Bratislava na rok 2011 predpokladá aj zníženie druhej najvýznamnejšej položky rozpočtovaných príjmov, ktorou sú granty a transfery, a to zo sumy 45 511 tis. eur na 39 506 tis. eur, čo predstavuje pokles až o 13,2 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2010.

Skutočnosť výdavkov VÚC Bratislava za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh výdavku	tis. eur	Skutočnosť	Rozpočet	Návrh rozpočtu		
		2009	2010	2011	2012	2013
Výdavky celkom		125 199	120 611	120 550	117 311	123 580
z toho:						
• Bežné výdavky		103 574	106 554	102 091	94 230	94 324
• Kapitálové výdavky		21 472	13 404	17 807	22 428	23 790
• Výdavkové finančné operácie		153	653	653	653	5 466

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že návrh rozpočtu VÚC Bratislava na rok 2011 je zostavený s celkovými výdavkami a výdavkovými finančnými operáciami vo výške 120 550 tis. eur, ktorých čerpanie je podmienené najmä vývojom makroekonomických ukazovateľov (inflácia, rast HDP a pod.), valorizáciou osobných výdavkov, rozsahom zapojenia sa do čerpania finančných prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ a objemom použitia finančných prostriedkov z prijatých úverov.

NKÚ SR v súvislosti s návrhom rozpočtu VÚC Bratislava na rok 2011 upozorňuje na nasledovné možné riziká:

- nenaplnenie daňových príjmov v miere a časových intervaloch, ktoré predpokladá návrh rozpočtu,
- zmena vo vývoji makroekonomických ukazovateľov, ktoré majú priamy dopad na rozpočet VÚC Bratislava, a to predovšetkým neistý vývoj inflácie,
- nedostatok finančných prostriedkov potrebných na uhrádzanie výdavkov spojených s prevzatím kompetencií a prechodom školských, sociálnych, kultúrnych a iných zariadení do zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov (zlý stavebný a technický stav zariadení a pod.) a z toho vyplývajúce možné zadlžovanie sa najmä obcí v prípade riešenia havarijných situácií,
- nedostatočné štrukturálne zmeny vo výdavkoch, financovaní a hospodárení miest a obcí, ktoré by mali byť reakciou napr. na dlhodobjšie zníženie výnosov z dane z príjmov fyzických osôb.

Vyšší územný celok Nitra

Skutočnosť plnenia príjmov VÚC Nitra za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh výdavku	tis. eur	Skutočnosť	Rozpočet	Návrh rozpočtu		
		2009	2010	2011	2012	2013
Príjmy VÚC Nitra celkom		146 872	138 942	136 813	133 841	137 280
v tom:						
Príjmy bežného rozpočtu		132 545	128 751	126 064	129 994	134 280
Príjmy kapitálového rozpočtu		557	808	130	500	500
Finančné operácie – príjmy		13 770	9 383	10 619	3 348	2 500

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že návrh rozpočtu VÚC Nitra na rok 2010 predpokladal celkový pokles príjmov vo výške 5,40 % oproti roku 2009. V rozpočte na roky 2011 až 2013 sa v porovnaní s rokom 2009 počíta s poklesom celkových príjmov v roku 2011 vo výške 6,85 %, v roku 2012 vo výške 8,87 % a v roku 2013 vo výške 6,53 %. Návrh rozpočtu VÚC Nitra uvažoval na rok 2010 aj s poklesom bežných príjmov rozpočtu o 2,86 %. V roku 2011

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

sa predpokladá ich pokles vo výške 4,89 %, v roku 2012 vo výške 1,93 %. V roku 2013 VÚC Nitra predpokladá nárast bežných príjmov nad úroveň roku 2009.

Skutočnosť daňových príjmov VÚC Nitra za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh príjmu	tis. eur	2009	2010	2011	2012	2013
		Skutočnosť	schválený rozpočet	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu
Daňové príjmy		70 434	60 978	66 507	69 792	72 402
v tom:						
• daň z príjmov fyzických osôb		54 720	44 978	49 707	52 992	55 602
• daň z motorových vozidiel		15 714	16 000	16 800	16 800	16 800

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Podľa názoru NKÚ SR daň z príjmov fyzických osôb je rozhodujúcim vlastným príjmom rozpočtu VÚC Nitra. V roku 2009 práve vďaka poklesu rastu reálnej ekonomiky tento rozhodujúci príjem zaznamenal dramatický pokles, ktorý bol znásobený protikrizovými opatreniami, ktoré prijala vláda SR. Tento rozsiahly výpadok príjmov nebol v závere roka 2009 kompenzovaný. V roku 2010 z celkového očakávaného výberu dane z príjmov fyzických osôb pre VÚC vo výške 332 608 tis. eur, podiel VÚC Nitra bude predstavovať 44 978 tis. eur, t. j. 13,54 %. Návrh RVS na roky 2011 až 2013 predpokladá pre rok 2011 výber dane z príjmov fyzických osôb pre VÚC až vo výške 409 094 tis. eur, čo predstavuje nárast v porovnaní s očakávanou skutočnosťou za rok 2010 o 23 %. Podľa NKÚ SR vzhľadom na skúsenosti s tvorbou rozpočtu na rok 2010 VÚC Nitra pristupoval konzervatívnejšie k odhadu nárastu výberu dane z príjmov fyzických osôb na rok 2011 a to vo výške 10,5 %. Z tohto dôvodu bol do návrhu rozpočtu VÚC Nitra na rok 2011 zahrnutý aj odhad dane z príjmov fyzických osôb v sume 49 707 tis. eur.

Návrh rozpočtu VÚC Nitra na rok 2011 predpokladá tiež nárast dane z motorových vozidiel zo 16 000 tis. eur na 16 800 tis. eur, a to za predpokladu zvýšenia sadzieb tejto dane pre všetky druhy vozidiel približne o 10 %.

NKÚ SR konštatuje, že v návrhu rozpočtu VÚC Nitra na rok 2011 sa predpokladá, že celkové nedaňové príjmy dosiahnu úroveň vo výške 9 402 tis. eur, čo predstavuje nárast o 9,41 % v porovnaní s rokom 2010. Najvýraznejší pokles nedaňových príjmov sa predpokladá v oblasti Správy záväzkov a pohľadávok, a to z dôvodu, že ide o príjmy za úhradu pohľadávok zrušených príspevkových organizácií bývalých nemocníc. Rozhodujúca časť príjmov bola zrealizovaná v predchádzajúcich rokoch. Rozpočtovanie grantov a transferov v návrhu rozpočtu VÚC Nitra na rok 2011 sa v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 znižuje o 7,42 %, čo sa najvýraznejšie prejaví v oblasti vzdelávania.

Kapitálové príjmy z predaja majetku sú priamo naviazané na financovanie kapitálových výdavkov. V roku 2009 boli kapitálové príjmy z predaja majetku naplnené len na 41,96 %. Z tohto dôvodu VÚC Nitra na rok 2011 až 2013 nerozpočtuje tieto príjmy. Kapitálové granty a transfery sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 130 tis. eur a predstavujú refundáciu výdavkov investičných projektov z roku 2010 do roku 2011.

Prijaté úvery sú zdrojom financovania dvoch investičných akcií, a to administratívnej budovy VÚC Nitra vo výške 8 000 tis. eur a tiež rekonštrukcie cesty Pozba – Dedinka - Tekovské Lužany vo výške 1 423 tis. eur.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Skutočnosť príjmových finančných operácií VÚC Nitra za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh príjmu		2009 Skutočnosť	2010 schválený rozpočet	2011 návrh rozpočtu	2012 návrh rozpočtu	2013 návrh rozpočtu
Príjmové finančné operácie	tis. eur	13 770	9 383	10 619	3 348	2 500
v tom:						
• tuzemské úvery		10 858	6 005	9 423	2 348	1 500
• prevod prostriedkov z RF		2 912	3 378	972	376	376
• splátky návratných výpomocí		0	0	224	624	624

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Podľa zistení NKÚ SR prostredníctvom finančných operácií sa budú realizovať splátky návratných finančných výpomocí poskytnutých Nemocnici s poliklinikami, n. o., Nitra.

Skutočnosť čerpania výdavkov VÚC Nitra za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh príjmu		2009 Skutočnosť	2010 schválený rozpočet	2011 návrh rozpočtu	2012 návrh rozpočtu	2013 návrh rozpočtu
Výdavky NSK celkom	tis. eur	143 350	138 942	136 813	133 842	137 280
v tom:						
• bežné výdavky		124 475	122 556	120 592	121 592	124 520
• kapitálové výdavky		17 555	15 714	15 958	11 578	12 088
• finančné operácie - výdavky		1 320	672	672	672	672

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že návrh rozpočtu VÚC Nitra predpokladal celkový pokles výdavkov v roku 2010 vo výške 3,07 % oproti roku 2009. Zároveň počíta s poklesom celkových výdavkov v roku 2011 vo výške 4,56 %, v roku 2012 vo výške 6,63 % a v roku 2013 s poklesom 4,23 % v porovnaní s rokom 2009. Návrh rozpočtu VÚC Nitra predpokladá v roku 2010 pokles bežných výdavkov o 1,54 %, v roku 2011 o 3,12 % a v roku 2012 o 2,32 %. Pre rok 2013 uvažuje s objemom bežných výdavkov na úrovni roku 2009. Návrh rozpočtu VÚC Nitra predpokladá v oblasti kapitálových výdavkov zníženie v roku 2011 o 9,10 %, v roku 2012 o 34,05 % a v roku 2013 o 31,14 %.

Podľa zistenia NKÚ SR v roku 2009 bolo vydané územné rozhodnutie na osadenie stavby nového sídla Úradu VÚC Nitra. V rámci výstavby tohto sídla sa na rok 2011 rozpočtujú kapitálové výdavky v sume 8 000 tis. eur a na rok 2012 v sume 2 347 tis. eur.

Vyšší územný celok Trnava

Skutočnosť plnenia príjmov a čerpania výdavkov VÚC Trnava za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Druh príjmu		2009	2010	2011	2012	2013
		Skutočnosť	schválený rozpočet	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu
Príjmy bežného rozpočtu	tis. eur	100 585	96 033	91 164	97 925	103 595
Výdavky bežného rozpočtu		92 211	99 160	88 501	95 975	101 795
Príjmy kapitálového rozpočtu		1 624	2 827	1 966	10 946	10 595
Výdavky kapitálového rozpočtu		35 877	36 189	6 657	10 946	10 595

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR sa domnieva, že dopady vyplývajúce z nepriaznivého hospodárskeho vývoja v roku 2009 a 2010 ovplyvnili návrh rozpočtu na rok 2011.

NKÚ SR konštatuje, že celkové bežné príjmy oproti predchádzajúcemu roku poklesnú o 5,07 % na predpokladanú výšku 91 164 tis. eur. Bežné výdavky poklesnú na 88 501 tis. eur, čo je menej oproti roku 2010 o 10,75 %. Na rok 2011 sú kapitálové príjmy rozpočtované vo výške 1 966 tis. eur, to znamená zníženie o 30,46 %. Najväčší pokles sa predpokladá v kapitálových výdavkoch, a to na sumu 6 657 tis. eur, čo predstavuje oproti roku 2010 zníženie až o 81,60 %.

Skutočnosť plnenia príjmov VÚC Trnava za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh príjmu		2009	2010	2011	2012	2013
		Skutočnosť	schválený rozpočet	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu
Príjmy TTSK celkom	tis. eur	140 409	135 626	97 130	108 871	114 190
v tom:						
• príjmy bežného rozpočtu		100 585	96 033	91 164	97 925	103 595
• príjmy kapitálového rozpočtu		1 624	2 827	1 966	10 946	10 595
• finančné operácie - príjmy		38 200	36 766	4 000	0	0

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR návrh rozpočtu VÚC Trnava na rok 2010 predpokladal pokles celkových príjmov vo výške 3,41 % oproti roku 2009. V návrhu rozpočtu na roky 2011 až 2013 sa v porovnaní s rokom 2009 počíta s poklesom celkových príjmov v roku 2011 vo výške 30,82 %, v roku 2012 vo výške 22,46 % a v roku 2013 vo výške 18,67 %. V súlade s fiškálnou decentralizáciou je 23,50 % výnosu dane z príjmov fyzických osôb pridelených do rozpočtu VÚC. Podľa NKÚ SR zásadným vplyvom, ktorý sa premieta v hospodárení územnej samosprávy v roku 2010 je zníženie výnosu tejto dane z dôvodu hospodárskej krízy, z čoho vyplýva aj nižší prevod výnosu tejto dane do rozpočtov VÚC.

Podľa zistení NKÚ SR VÚC Trnava v priebehu roka 2010 upravoval pôvodne schválený rozpočet z 37 422 tis. eur na 33 541 tis. eur, čo je zníženie o 10,37 %. V daňových príjmoch na rok 2011 je rozpočtovaný príjem vo výške 33 843 tis. eur, čo je pokles v porovnaní so skutočnosťou roku 2009 o vyše 17 %.

Skutočnosť daňových príjmov VÚC Trnava za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh príjmu	tis. eur	2009	2010	2011	2012	2013
		Skutočnosť	schválený rozpočet	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu
Daňové príjmy		55 615	49 418	47 819	48 968	51 254
v tom:						
• daň z príjmov fyzických osôb		40 936	33 541	33 843	35 879	37 825
• daň z motorových vozidiel		14 679	15 877	13 976	13 089	13 429

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR zastáva názor, že prognóza výberu dane z motorových vozidiel sa odvíja najmä z analýzy vývoja predchádzajúceho obdobia, akceptovania legislatívnych zmien a odborného odhadu. Ako súčasť miestnych daní vykazuje klesajúcu tendenciu. V roku 2011 sa očakáva príjem vo výške 13 976 tis. eur, čo je pokles oproti roku 2010 o 1 900 tis. eur.

NKÚ SR konštatuje, že rozpočtované nedaňové príjmy sú tvorené príjmami za tovary a služby v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC Trnava spojené s obvyklými spoločenskými a sociálnymi službami podľa jednotlivých odborov a v úrade VÚC Trnava. V návrhu rozpočtu na rok 2011 sa predpokladá dosiahnutie nedaňových príjmov vo výške 6 878 tis. eur, čo predstavuje nárast o 2,79 % v porovnaní s rokom 2010.

Granty a transfery predstavujú významnú položku príjmov v rozpočte VÚC Trnava. V roku 2011 sa predpokladá ich zníženie o 8,66 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2010. Dotácie (transfery) zo ŠR na financovanie preneseného výkonu štátnej správy na rok 2011 VÚC Trnava rozpočtuje vo výške 36 467 tis. eur. Ide o transfery z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre rozpočtové a príspevkové organizácie školstva a školský úrad.

V návrhu rozpočtu VÚC Trnava na rok 2011 sa predpokladajú kapitálové príjmy vo výške 1 966 tis. eur, čo je zníženie o vyše 30 % oproti roku 2010. Kapitálové príjmy z predaja majetku sú priamo naviazané na financovanie kapitálových výdavkov. Z dôvodu stagnácie predaja nehnuteľností, a teda aj nízkeho plnenia kapitálových príjmov v predchádzajúcich obdobiach, VÚC Trnava na rok 2011 rozpočtuje kapitálové príjmy z predaja majetku vo výške 266 tis. eur, čo predstavuje 90 % pokles oproti roku 2010. Plánované granty a transfery vo výške 1 700 tis. eur sú príjmy z fondov EÚ.

Súčasťou rozpočtu VÚC Trnava sú aj finančné operácie - úvery. Príjmové finančné operácie na rok 2011 vo výške 4 000 tis. eur kryjú schodok kapitálového rozpočtu.

Skutočnosť výdavkov VÚC Trnava za rok 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2011 až 2013 podľa Záverečného účtu za rok 2009 a návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Druh príjmu	tis. eur	2009	2010	2011	2012	2013
		Skutočnosť	schválený rozpočet	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu	návrh rozpočtu
Výdavky VÚC Trnava celkom		128 422	135 626	97 130	108 871	114 190
v tom:						
• bežné výdavky		92 212	99 160	88 501	95 975	101 795
• kapitálové výdavky		35 877	36 190	6 657	10 946	10 595
• finančné operácie - výdavky		333	276	1 972	1 950	1 800

Zdroj: Záverečný účet za rok 2009 a Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že návrh rozpočtu VÚC Trnava na rok 2011 predpokladá oproti predchádzajúcemu roku zníženie celkových výdavkov o 38 496 tis. eur, t. j. o 28,38 %. V porovnaní s dosiahnutou skutočnosťou v r. 2010 je to pokles o 31 292 tis. eur. V návrhu rozpočtu bežných výdavkov Úradu VÚC Trnava na rok 2011 sa uvažuje s celkovým objemom výdavkov vo výške 8 044 tis. eur. Porovnaním s očakávanou skutočnosťou v roku 2010 táto výška predstavuje pokles bežných výdavkov o 35 %. Návrh rozpočtu kapitálových výdavkov VÚC Trnava na rok 2011 vychádza z obmedzených finančných zdrojov a predstavuje hodnotu 6 657 tis. eur, čo predstavuje pokles o 81,60 % oproti rozpočtu na rok 2010. V tejto sume sú zahrnuté predovšetkým výdavky na spolufinancovanie prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ, financovanie potrieb organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC Trnava v oblasti školstva a sociálnej pomoci, financovanie rekonštrukcie ciest vykonávanej spoločnosťou SMS Trnavského samosprávneho kraja, spol. s r. o. založenou VÚC Trnava a výdavky na realizáciu klimatizácie úradu VÚC Trnava.

Obce

V návrhu rozpočtu obcí na rok 2011 MF SR predpokladá dosiahnutie celkových príjmov obcí vo výške 3 880,1 mil. eur a celkových výdavkov obcí vo výške 3 756,8 mil. eur. Po odpočítaní príjmových a výdavkových finančných operácií sú príjmy navrhované vo výške 3 524,9 8 mil. eur, výdavky 3 600,8 mil. eur a predpokladaný schodok vo výške 75,9 mil. eur. Celkové príjmy obcí v roku 2011 oproti očakávanej skutočnosti v roku 2010 sú navrhované vyššie o 4,9 %, pričom daňové príjmy v roku 2011 oproti očakávanej skutočnosti 2010 by mali vzrásť o 17,5 %. Údaje, uvedené v návrhu rozpočtu obcí, sú len indikatívnym odhadom MF SR, nakoľko financovanie samosprávnych kompetencií je v pôsobnosti obcí, ktoré prostredníctvom svojich zastupiteľstiev rozhodujú o použití cca 65 % svojich príjmov.

Porovnanie upraveného súhrnného rozpočtu obcí a skutočnosti plnenia príjmov a čerpania výdavkov súhrnného rozpočtu obcí k 30.06.2009 a k 30.06.2010 podľa údajov Datacentra a MF SR dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	Upravený rozpočet k		Skutočnosť k		v mil. eur 2010/2009
	30.06.2009	30.06.2010	30.06.2009	30.06.2010	skutoč. v %
Príjmy bežného rozpočtu	2 708,9	2 663,5	1 402,9	1 272,5	90,7
Výdavky bežného rozpočtu	2 508,2	2 564,9	1 135,1	1 141,0	100,5
Príjmy kapitálového rozpočtu	563,1	1 099,7	74,9	212,9	284,2
Výdavky kapitálového rozpočtu	1 112,0	1 553,6	234,3	360,5	153,9

Zdroj: Datacentrum, MF SR

NKÚ SR konštatuje, že k 30.06.2010 došlo oproti tomu istému obdobiu minulého roka k poklesu príjmov bežného rozpočtu o 9,3 %, výdavky bežného rozpočtu miest a obcí vzrástli oproti rovnakému obdobiu roku 2009 o 0,5 %. Z celkových príjmov obcí možno považovať za rozhodujúce daňové príjmy, ktoré tvoria približne 43 %-ný podiel na celkových príjmoch a granty a transfery s podielom na celkových príjmoch približne 35 %. V návrhu rozpočtu obcí na rok 2011 MF SR uvažuje s daňovými príjmami obcí vo výške 1 683,9 mil. eur, z toho daň z príjmov fyzických osôb je odhadovaná v sume 1 223,8 mil. eur.

Bilanciu daňových príjmov spolu a dane z príjmov fyzických osôb ako rozhodujúcej zložky príjmov k 30.06.2010 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	v mil. eur				
	Schválený rozpočet 2010	Upravený rozpočet 2010	Očakávaná skutočnosť rok 2010	Skutočnosť k 30.06. 2010	Návrh rozpočtu na rok 2011
Daňové príjmy	1 587,0	1 577,8	1 433,6	680,7	1 683,9
z toho:					
daň z príjmov fyzických osôb	1 171,6	1 161,8	995,0	447,2	1 223,8

Zdroj: Datacentrum, MF SR

NKÚ SR hodnotí návrh rozpočtu daňových príjmov obcí na rok 2011 ako optimistický. Podľa názoru NKÚ SR tento návrh v nedostatočnej miere reflektuje finančné problémy obcí, spôsobené najmä prepadom výnosu daní z príjmov fyzických osôb v roku 2010, a to aj napriek skutočnosti, že vláda odsúhlasila jeho čiastočnú kompenzáciu mimoriadnou dotáciou. Návrh novely zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, na základe ktorej prenájom a predaj majetku samosprávy bude podliehať zdaneniu, patrí k ďalším z možných rizík, že rozpočtované príjmy nebudú naplnené. Okrem toho vynakladanie finančných prostriedkov na riešenie dopadu povodní, pri ktorých došlo k zničeniu alebo poškodeniu miestnej infraštruktúry a ostatného majetku obcí, spôsobilo v mestách a obciach vyčerpanie existujúcich finančných rezerv.

V prípade predpokladaného nárastu príjmov v roku 2011 z dane z nehnuteľností a z dane za špecifické služby NKÚ SR konštatuje, že tieto boli v kompetencii obcí. Novela zákona však stanovuje nové limity tejto dane z nehnuteľností, čo môže tiež nepriaznivo ovplyvniť výšku dosiahnutých príjmov v roku 2011 a až skutočná výška príjmov ukáže, či ich prognóza bola realistická.

Za ďalšie riziko v rámci návrhu rozpočtu obcí považuje NKÚ SR finančne nedoriešené dopady z už schválených zákonov, najmä z novely zákona o sociálnych službách. Združenie miest a obcí samosprávy dopady v tejto oblasti vyčíslilo na niekoľko desiatok miliónov eur. Aj ostatné legislatívne návrhy budú mať priamy dopad nielen na príjmovú, ale aj na výdavkovú časť rozpočtov obcí. Napr. zrušenie oslobodenia od dane z príjmov právnických osôb pri predaji a prenájme majetku obcí, teda zavedenie zdaňovania miest a obcí pri predaji a prenájme svojho majetku, sa prejaví nielen znížením príjmov, ale aj znížením rozpočtov škôl a školských zariadení. Rizikom sa javí aj zvýšenie sadzby dane z pridanej hodnoty a zvýšenie spotrebných daní.

NKÚ SR v návrhu rozpočtu obcí na rok 2011 pozitívne hodnotí objem príjmov z grantov a transferov, navrhovaných vo výške 1 345,7 mil. eur, čo oproti očakávanej skutočnosti roku 2010 predstavuje nárast o 104,0 mil. eur, t. j. o 8,4 %.

Vybrané obce so sídlom vo VÚC Bratislava

NKÚ SR konštatuje, že po presune kompetencií a finančných zdrojov je územná samospráva významnou súčasťou RVS. Financovanie samosprávnych kompetencií je v plnej pôsobnosti obcí, ktorých zastupiteľstvá rozhodujú o rozdelení a použití finančných prostriedkov v rámci svojich rozpočtov. Predpokladaný vývoj príjmov a výdavkov rozpočtov vo vybraných obciach VÚC Bratislava na rok 2011 odráža výsledky hospodárenia obcí v predchádzajúcom období. Od roku 2009 sa na jednotlivé subjekty územnej samosprávy vzťahuje povinnosť pripravovať tzv. programové rozpočty. Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich

priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. NKÚ SR vykonal v rokoch 2009 a 2010 kontrolu v 18 obciach a mestských častiach so zameraním na implementáciu programového rozpočtovania v rozpočtovom procese miest a obcí.

Kontrolou NKÚ SR boli zistené nedostatky v oblasti zavádzania programového rozpočtovania a implementovania vhodných merateľných ukazovateľov. Vo všeobecnosti sa dá konštatovať, že menšie obce nie sú v súčasnej dobe schopné plniť investičné programy a výdavky sú zamerané najmä na bežné výdavky. Ide o dôsledok značného výpadku podielových daní.

Vybrané obce so sídlom vo VÚC Nitra

NKÚ SR konštatuje, že financovanie samosprávnych kompetencií je v plnej pôsobnosti obcí, pričom od roku 2009 sa na jednotlivé subjekty samosprávy vzťahuje povinnosť programového rozpočtovania.

NKÚ SR vykonal v roku 2010 kontrolu v 8 obciach so zameraním na implementáciu programového rozpočtovania v rozpočtovom procese obcí. Kontrolami boli zistené viaceré nedostatky v súvislosti s programovým rozpočtovaním. V niektorých prípadoch obce nealokovali všetky výdavky do programov, nestanovili zámery, ciele a merateľné ukazovatele, nevykonali monitorovanie a hodnotenie plnenia programov. Na základe zistení z kontrol možno tiež konštatovať, že predovšetkým menšie obce zápasili s nedostatkom finančných zdrojov, spôsobených výpadkom podielových daní. Nielenže neboli schopné plniť investičné programy, ale často ich príjmy nepostačovali ani na krytie nevyhnutných nákladov spojených s plnením základných úloh obce.

Podľa názoru NKÚ SR rozpočty obcí VÚC Nitra na roky 2011 až 2013 môžu na strane výdavkov ovplyvniť aj potenciálne príspevky jednotlivých obcí do tzv. fondu solidarity v prípade, že príde k jeho zriadeniu.

Vybrané obce so sídlom vo VÚC Trnava

Podľa názoru NKÚ SR predpokladaný vývoj príjmov a výdavkov rozpočtov vo vybraných obciach VÚC Trnava na roky 2011 až 2013 odráža výsledky hospodárenia obcí v predchádzajúcom období.

NKÚ SR vykonal v predchádzajúcom období kontrolu čerpania finančných prostriedkov v rámci projektov Európskeho fondu regionálneho rozvoja vo vybraných obciach. Preveril tiež dodržiavanie hospodárnosti a účelovosti pri čerpaní finančných prostriedkov na obnovu kultúrnych pamiatok, postupy pridelovania finančných prostriedkov, v okresných mestách kraja preveril hospodárnosť nakladania s ich finančnými prostriedkami, majetkom, záväzkami a pohľadávkami.

V priebehu mesiaca júl 2010 boli zaslané dotazníky 56 mestám a obciam Trnavského kraja za účelom vykonania analýzy financovania samospráv, s cieľom zvýšiť efektívnosť a kvalitu kontroly NKÚ SR v nasledujúcom roku, ako aj prispieť k skvalitneniu procesu riadenia verejných financií a nakladania s majetkom obcí, miest a VÚC. Z dotazníkov vyplynulo, že výpadok v podielových daniach spôsoboval značné problémy v plnení

základných úloh. Z dôvodu dopadov hospodárskej krízy obce pristúpili k rôznym druhom obmedzení, ako napr. k viazaniu bežných výdavkov, k zastaveniu investičných akcií financovaných z kapitálových prostriedkov, k zníženiu počtu pracovníkov, k zasielaniu výziev obyvateľom na úhradu daňových nedoplatkov, k dôslednému vymáhaniu pohľadávok, k nevyplateniu odmien a pod.

NKÚ SR na základe zistení z kontrol vykonaných v 14 obciach so zameraním na implementáciu programového rozpočtovania konštatuje, že vo väčšine z nich bolo zistené porušenie zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď obce nevykonávali zmeny v rozpočte podľa potreby, nesledovali hospodárenie podľa schváleného rozpočtu. Viacročný rozpočet nevyjadroval potreby obce a jej obyvateľov. Obce nemonitorovali plnenie programov a pod. Aj preto je potrebné, aby obce v roku 2011 prijali v týchto oblastiach účinné opatrenia.

Zdravotné poisťovne

NKÚ SR konštatuje, že príjmy zdravotných poisťovní na rok 2011 sú rozpočtované vo výške 3 697 399 tis. eur, z toho platby štátu na verejné zdravotné poistenie v sume 1 197 816 tis. eur a transfer z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR v sume 199 tis. eur, ktorý je určený na úhradu neodkladnej zdravotnej starostlivosti v súlade so zákonom č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov. Výdavky zdravotných poisťovní na rok 2011 sú rozpočtované v sume 3 614 669 tis. eur, v čom je obsiahnutý príspevok na činnosť Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v sume 15 998 tis. eur a príspevok na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby v sume 12 443 tis. eur. Prebytok návrhu rozpočtu zdravotných poisťovní na rok 2011 v metodike v ESA 95 predstavuje sumu 13 009 tis. eur.

Podľa názoru NKÚ SR hlavnými rizikami súhrnného rozpočtu zdravotných poisťovní na rok 2011 je nízka efektívnosť výdavkov na zdravotnú starostlivosť a jej nízka dostupnosť a kvalita pre všetky skupiny obyvateľstva, súčasná lieková politika, zlé hospodárenie nemocníc a v mnohých prípadoch neefektívne výdavky na zdravotnú starostlivosť. K zlepšeniu tejto situácie neprispieje medziročné zníženie platieb štátu na zdravotné poistenie o 84 862 tis. eur na 1 197 816 tis. eur v roku 2011, ktoré má byť kompenzované zvýšením odvodových príjmov zdravotných poisťovní v dôsledku konsolidačných opatrení vlády SR a ďalšími racionalizačnými opatreniami plánovanými v rezorte zdravotníctva.

Sociálna poisťovňa

NKÚ SR konštatuje, že návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2011 je zostavený v podmienkach zákona č. 461/2003 z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a jeho pripravovaných legislatívnych zmien. Zohľadňuje skutočné výsledky hospodárenia Sociálnej poisťovne v roku 2009, očakávanú skutočnosť v roku 2010, vplyv odhadu vývoja makroekonomických ukazovateľov v roku 2011 a navrhovanú výšku príjmov a výdavkov na tento rok. Východiskom pre zostavenie očakávanej skutočnosti v roku 2010 boli výsledky hospodárenia za obdobie mesiacov január až august a predpokladané príjmy a výdavky do konca tohto roka na základe prepočtov zohľadňujúcich makroekonomické ukazovatele stanovené Inštitútom finančnej politiky MF SR dňa 8. septembra 2010.

Porovnanie predikcie príjmov a výdavkov Sociálnej poisťovne podľa návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

		Rozpočet 2010	Návrh rozpočtu 2011	Rozdiel 2011 – 2010	Medziročný rast
Celkový prebytok	mil. eur	384,693	480,620	95,926	1,25
Celkové príjmy		6 414,365	6 735,522	321,157	1,05
Celkové výdavky		6 029,672	6 254,902	225,231	1,04
Prebytok v ESA 95		- 26,790	113,057	86,267	4,22

Zdroj: Návrh RVS na roky 2011 až 2013

NKÚ SR konštatuje, že v celkových príjmoch rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2011 vo výške 6 735,522 mil. eur je premietnutý aj očakávaný prevod zostatku prostriedkov z roku 2010 vo výške 384,693 mil. eur. Daňové odvodové príjmy vo výške 4 707,783 mil. eur predstavujú objemovo najväčšiu položku na celkových príjmoch v sledovanom období a to 69,9 %. Tieto príjmy zahŕňajú príjmy od ekonomicky aktívnych osôb, poistné platené štátom na starobné poistenie, invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity za zákonom definovanú skupinu poistencov. Výška poistného plateného štátom sa v rozpočte Sociálnej poisťovne na rok 2011 predpokladá v sume 167,984 mil. eur, čo predstavuje 3,6 % z daňových príjmov. Do základného fondu starobného poistenia sa v roku 2011 rozpočtuje poskytnutie prostriedkov zo ŠR vo výške 1 608,733 mil. eur, v roku 2012 vo výške 1 672,696 mil. eur a v roku 2013 vo výške 1 717 805 mil. eur. Prostriedky budú poskytnuté zo ŠR na krytie deficitov vzniknutých v dôsledku zavedenia II. kapitalizačného piliera dôchodkového systému. Vybrané príspevky na starobné dôchodkové sporenie sa v roku 2011 predikujú vo výške 800,876 mil. eur, z toho vybrané príspevky na starobné dôchodkové sporenie od štátu vo výške 58,233 mil. eur (7,3 %) a od Sociálnej poisťovne vo výške 0,203 mil. eur (0,03 %). Na príjmovú časť rozpočtu Sociálnej poisťovne má výrazný vplyv existencia starobného dôchodkového sporenia. Predpokladá sa, že v roku 2011 by mali byť príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 836,442 mil. eur postúpené za sporiteľov od ekonomicky aktívneho obyvateľstva v sume 738,728 mil. eur, od štátu v sume 57,942 mil. eur a od Sociálnej poisťovne v sume 0,203 mil. eur. Zo základného fondu garančného poistenia by mali byť uhradené príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 39,569 mil. eur. Výška postúpených príspevkov na starobné dôchodkové sporenie je plánovaná v roku 2011 vo výške 836,442 mil. eur. V rokoch 2012 sa predpokladá, že Sociálna poisťovňa postúpi príspevky na starobné dôchodkové sporenie vo výške 898,148 mil. eur a v roku 2013 vo výške 967,449 mil. eur.

NKÚ SR ďalej konštatuje, že výdavky Sociálnej poisťovne sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 6 254,902 mil. eur, z toho výdavky na nemocenské dávky vo výške 332,219 mil. eur (5,3 %) a výdavky z dôchodkového poistenia vo výške 5 492,665 mil. eur (87,8 %). Pri novopríznávaných dôchodkoch sa vychádzalo z predpokladu 24 316 priznaných dôchodkov s priemernou výškou dôchodku 412,16 eur. U predčasných starobných dôchodkov je predpoklad priznania celkom 18 700 týchto dôchodkov s priemernou výškou dôchodku 389,43 eur a u invalidných dôchodkov je predpoklad priznania celkom 20 250 týchto dôchodkov s priemernou výškou dôchodku 276,98 eur. Správny fond je určený na krytie výdavkov súvisiacich s činnosťou Sociálnej poisťovne a jej organizačných zložiek. Rozpočtová tvorba správneho fondu vrátane prevodu z minulých rokov na rok 2011 vo výške 135,471 mil. eur je oproti očakávanej skutočnosti roku 2010 nižšia o 15,368 mil. eur, čo predstavuje zníženie zdrojov v správnom fonde o 11,34 % v porovnaní s rokom 2010. Tvorba správneho fondu na rok 2011 zohľadňuje novelu zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a navrhované nižšie percento tvorby správneho fondu vo výške 2,5 %, čo je oproti percentu tvorby správneho fondu v roku 2010 menej o 0,4 %.

Podľa názoru NKÚ SR bude hospodárenie Sociálnej poisťovne bude v rokoch 2010 až 2013 ovplyvňovať deficitné hospodárenie v základnom fonde starobného poistenia. Deficit bude Sociálna poisťovňa vykrývať v zmysle § 167 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov z rezervného fondu a z vnútorných zdrojov. Vo výdavkoch na rok 2011 je premietnutá valorizácia dôchodkov na predpokladanej úrovni 1,8 %.

Významným strategickým cieľom Sociálnej poisťovne je platobná schopnosť poisťných fondov a potrebný objem finančných prostriedkov správneho fondu, a to najmä zvyšovaním úspešnosti výberu poistného a vymáhaním pohľadávok. Dosiachnutie tohto cieľa negatívne ovplyvňujú vonkajšie faktory, a to hospodárska kríza, platobná neschopnosť platiteľov poistného a pod. Dlhodobo problémovou oblasťou Sociálnej poisťovne je jej systém vymáhania pohľadávok po lehote splatnosti.

NKÚ SR plánuje v roku 2011 vykonanie kontroly efektívnosti a účinnosti opatrení prijatých na riešenie dopadov globálnej finančnej a hospodárskej krízy a ich vplyv na výsledky hospodárenia, stav pohľadávok a záväzkov. Kontrolou sa tiež preverí dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s pohľadávkami a zverejňovanie dlžníkov.

Štátny fond rozvoja bývania

Účelom fondu je financovanie štátnej podpory pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, ktorá sa realizuje v prevažnej miere formou poskytovania výhodných dlhodobých úverov. Správu fondu vykonáva Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR.

NKÚ SR konštatuje, že príjmy fondu sa na rok 2011 rozpočtujú vo výške 149 135 tis. eur, čo je oproti rozpočtu na rok 2010 menej o 874 tis. eur. V poklese rozpočtovania príjmov sa okrem zníženia očakávaného zostatku z predchádzajúceho roka o 3 110 tis. eur na 7 209 tis. eur premietajú aj o 1 568 tis. eur nižšie iné nedaňové príjmy rozpočtované v sume 332 tis. eur, ktoré súvisia s vrátením neoprávnene použitých alebo zadržaných prostriedkov fondu. Pokles týchto príjmov je v návrhu rozpočtu na rok 2011 kompenzovaný predovšetkým nárastom rozpočtovania úrokov z poskytnutých úverov o 1 454 tis. eur na 31 690 tis. eur a príjmov zo splácania poskytnutých úverov o 2 500 tis. eur na 55 000 tis. eur.

NKÚ SR ďalej konštatuje, že výdavky fondu sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 146 827 tis. eur, čo je v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 viac o 4 027 tis. eur. Na tomto náraste má najväčší podiel o 3 550 tis. eur vyššie rozpočtovanie výdavkov na poskytovanie úverov v sume 142 140 tis. eur, ktoré sú určené na výstavbu bytov, obnovu a zateplovanie bytových domov, výstavbu zariadení sociálnych služieb a na poskytovanie nenávratných príspevkov pri obstarávaní bývania pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím.

Hospodárenie fondu podľa jeho rozpočtu na rok 2011 má skončiť prebytkom vo výške 2 308 tis. eur, čo bude v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 menej o 4 901 tis. eur.

Národný jadrový fond

Účelom fondu je financovať vyradovanie jadrových zariadení a nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi.

NKÚ SR konštatuje, že príjmy fondu sa na rok 2011 rozpočtujú vo výške 873 645 tis. eur, čo je oproti rozpočtu na rok 2010 viac o 75 986 tis. eur. V tomto zvýšení sa v rozhodujúcej miere premieta príjem od prevádzkovateľov prenosných a distribučných sústav v sume 70 000 tis. eur v zmysle nariadenia vlády, podľa ktorého odberatelia elektrickej energie odvedú na likvidáciu jadra z každej odobratej megawatthodiny 3 eura namiesto v súčasnosti stanovených 2,94 eura. Výdavky fondu sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 30 000 tis. eur, čo je v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 menej o 36 042 tis. eur. Tieto výdavky sú určené nielen na vyradovanie jadrovej elektrárne A-1 a ukončenie prevádzky jadrovej elektrárne V-1 v Jaslovských Bohuniciach, ale aj na nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi a skladovanie vyhoreteho jadrového paliva.

Hospodárenie fondu podľa jeho rozpočtu na rok 2011 má skončiť prebytkom vo výške 843 645 tis. eur, čo bude v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 viac o 112 028 tis. eur.

Environmentálny fond

NKÚ SR konštatuje, že príjmy fondu na rok 2011 sa rozpočtujú len z vlastných zdrojov bez napojenia na ŠR v celkovej sume 205 955 935 eur. S vyššími príjmami v budúcnosti sa uvažuje v súvislosti s predpokladaným predajom emisných kvót vo výške 100 000 eur ročne. Výdavky fondu na rok 2011 sú rozpočtované v objeme 37 064 000 eur, z toho kapitálové v sume 30 014 000 eur a bežné v sume 3 830 000 eur. Úvery fondu sa rozpočtujú v sume 3 220 000 eur. Výdavky na správu fondu sa rozpočtujú v sume 1 194 000 eur, čo predstavuje 0,58 % podiel z celkových príjmov. Na bežné transfery v roku 2011 až 2013 nie sú v rozpočte zabezpečené žiadne zdroje. Na kapitálové transfery je v jednotlivých rokoch rozpočtovaných 30 000 000 eur, z toho do rozpočtu obcí 14 000 000 eur. Z celkovej výšky finančných prostriedkov vyčlenených na úvery na roky 2011 až 2013 bude pre obce použitých v roku 2011 suma 620 000 eur, v roku 2012 suma 500 000 eur, v roku 2013 suma 440 000 eur. Na realizáciu protipovodňových opatrení neboli vo výdavkoch fondu vyčlenené žiadne finančné prostriedky rovnako ako na bývanie a občiansku vybavenosť.

Skutočnosť príjmov, výdavkov a výsledku hospodárenia Environmentálneho fondu za roky 2008 a 2009 a ich rozpočtovanie na roky 2010 a 2011 podľa údajov návrhu RVS na roky 2011 až 2013 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Schodok		Skutočnosť		Predikcia		Rozdiel
		2008	2009	2010	2011	2011 – 2010
Príjmy verejnej správy	tis. eur	37 914	133 771	199 791	188 394	-11 397
Výdavky verejnej správy	tis. eur	37 560	49 914	128 024	116 795	-11 229
Schodok verejnej správy	tis. eur	2 677	82 277	67 550	66 065	-1 485

Zdroj. Návrh RVS na roky 2011 až 2013

Podľa názoru NKÚ SR, rozpočtové výdavky fondu na roky 2011 až 2013 nezabezpečujú v dostatočnej miere naplnenie realizácie štátnej podpory v oblasti zníženia znečistenia odpadových vôd, zabezpečenia zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z obecných vodovodov, zlepšenia kvality ovzdušia, rozvoja odpadového hospodárstva, ochrany prírody a odstraňovania následkov havárií. Situáciu v nedostatočnom rozpočtovaní zdrojov však môže významným spôsobom ovplyvniť prijatie účinných opatrení v oblasti

obchodov s emisiami CO₂, ktoré môžu pre rozpočet Environmentálneho fondu získať dodatočné zdroje.

Slovenská konsolidačná, a. s.

Príjmy spoločnosti sa na rok 2011 rozpočtujú vo výške 87 090 tis. eur, čo je oproti rozpočtu na rok 2010 menej o 12 338 tis. eur. V tomto znížení sa okrem očakávaného medziročného zníženia zostatku z predchádzajúceho roka o 8 484 tis. eur na 77 494 tis. eur prejavuje predovšetkým zníženie rozpočtovania príjmov zo splácania istín pohľadávok o 3 538 tis. eur na 2 462 tis. eur. Nárast týchto výnosov sa očakáva až v roku 2012.

Výdavky spoločnosti sa na rok 2011 rozpočtujú v sume 9 911 tis. eur, čo je v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 menej o 11 102 tis. eur. V tomto znížení rozpočtovania sa premieta predovšetkým očakávané medziročné zníženie úhrad dividend akcionárovi o 10 522,5 tis. eur na 2 750,0 tis. eur.

Hospodárenie fondu podľa jeho rozpočtu na rok 2011 má skončiť prebytkom vo výške 77 179 tis. eur, čo bude v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 menej o 1 236 tis. eur.

Verejné vysoké školy

Príjmy verejných vysokých škôl sa na rok 2011 rozpočtujú vo výške 741 829 tis. eur, čo je oproti rozpočtu na rok 2010 menej o 49 972 tis. eur. Výdavky na rok 2011 sa v porovnaní s rokom 2010 znížia o 50 244 tis. eur na 557 050 tis. eur. Hlavným zdrojom financovania verejných vysokých škôl sú dotácie, ktoré sú v programe 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda rozpočtované o 5,1 % nižšie ako v roku 2010. Ďalšími zdrojmi príjmov verejných vysokých škôl sú okrem štátnych dotácií aj účelovo určené zdroje zo ŠR na výskumné projekty z Agentúry pre podporu vedy a výskumu. V tejto agentúre sa rozpočtujú výdavky na úrovni 63,8 % roka 2010.

Podľa názoru NKÚ SR príjmy zo zdrojov ŠR, ktoré tvoria vyše 80 % výnosov verejných vysokých škôl je možné efektívnejšie využiť v závislosti od racionalizácie a skvalitnenia manažmentu verejných vysokých škôl, dodržiavania zákonnosti a hospodárnosti vynakladania týchto prostriedkov. Ako v iných inštitúciách aj verejné vysoké školy majú priestor na odhaľovanie svojich rezerv najmä v systéme verejného obstarávania tovarov a služieb a v nakladaní so svojim majetkom

